

КОНСОРЦІУМ «ТГА АЛЬЯНС»

вул. Гаврилишина Богдана, будинок 27/29, офіс 1, м. Київ, 04116, тел.: (067) 321-21-20;

e-mail: info@archizem.com.ua; info.archizem@gmail.com ЄДРПОУ 44381194

Замовник: Виконавчий комітет
Чорноморської міської ради
Одеського району Одеської області

Договір: №83 від 16.12.2024 р.

Примірник ____

м. ЧОРНОМОРСЬК

Одеського району Одеської області

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

**Розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону
м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га
для будівництва багатоповерхового житлового будинку**

Київ, 2025 р.

КОНСОРЦІУМ «ТГА АЛЬЯНС»

вул. Гаврилишина Богдана, будинок 27/29, офіс 1, м. Київ, 04116, тел.: (067) 321-21-20;

e-mail: info@archizem.com.ua; info.archizem@gmail.com ЄДРПОУ 44381194

Замовник: Виконавчий комітет
Чорноморської міської ради
Одеського району Одеської області

Договір: №83 від 16.12.2024 р.

м. ЧОРНОМОРСЬК

Одеського району Одеської області

ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ

ТОМ 2 ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Директор:

_____ Аліна ЗІНЮК

Головний архітектор проекту:

_____ Тетяна ЧЕРНЄЙ

Київ, 2025 р.

СКЛАД ПРОЕКТУ

№ з/п	Найменування матеріалів	Масштаб	№ креслення
I. Графічні матеріали			
	<u>Містобудівна частина</u>		
1.	Схема розташування території детального плану території в системі планувальної структури населеного пункту	1:5000	1
2.	План сучасного використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель	1:1000	2
3.	Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель	1:1000	3
4.	План функціонального зонування території	1:1000	4
5.	Схема транспортної мобільності та інфраструктури; креслення поперечних профілів вулиць	1:1000 1:200	5
6.	Схема інженерного забезпечення території	1:1000	6
7.	Схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування	1:1000	7
8.	План червоних ліній	1:1000	8
9.	Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту на мирний час	1:1000	9
10.	Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту на особливий період	1:1000	10
	<u>Землевпорядна частина</u>		
11.	План сучасного використання земель за формою власності із зазначенням категорій та виду цільового призначення, з урахуванням наявних обмежень та обтяжень	1:1000	1
12.	План земельних ділянок, сформованих за результатами розроблення детального плану, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру	1:1000	2
13.	План обмежень у використанні земель, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру на підставі розробленої містобудівної документації	1:1000	3
14.	План організації території для містобудівних потреб	1:1000	4
II. Текстові матеріали			
15.	Стратегія просторового розвитку території	книга	Том 1
16.	Звіт про стратегічну екологічну оцінку	книга	Том 2

ЗМІСТ

СКЛАД ПРОЕКТУ	3
ЗМІСТ	4
ВСТУП.....	6
Розділ 1. Зміст та основні цілі документу державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	9
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	13
Клімат, проблема зміни клімату та стан повітряного басейну	13
Поверхневі води та їх екологічний стан	29
Підземні води міста та їх екологічний стан.....	29
Водопостачання	33
Водовідведення	34
Дощова каналізація	35
Протипожежні заходи.....	35
Геологічне середовище та його екологічний стан.....	37
Ґрунти та земельні ресурси, їх екологічний стан	41
Рослинний та тваринний світ, природно-заповідний фонд, екологічна мережа.....	42
Поводження з відходами	44
Фізичні фактори впливу	45
Охорона здоров'я населення	46
Культурна спадщина та питання її охорони	47
Безпека життєдіяльності населення	47
Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	50
Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.....	52
Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документу державного планування.....	57
Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко- середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	62
6.1 Оцінка ключових наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, у тому числі на різнострокові проміжки часу	62
6.2. Можливість негативних кумулятивних ефектів	67
6.3. Висновки з результатів оцінки	71
Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування	73
Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які	

ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	80
Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	83
Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	98
Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію	98
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка (далі - CEO) – це інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи. Метою CEO є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу CEO, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Основними міжнародними правовими документами щодо CEO є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про CEO) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі CEO згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний №

6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки, який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку до проекту «Розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку» виконаний Консорціумом «ТГА Альянс» відповідно до договору № 83 від 16.12.2024р., укладеного з Виконавчим комітетом Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області.

СКЛАД АВТОРСЬКОГО КОЛЕКТИВУ

Посада	Підпис	П.І.Б.
Головний архітектор проекту		Тетяна Чернєй
Інженер-землевпорядник		Катерина Показанець
<i>Архітектурна частина</i>		
Архітектор		Катерина Корнійчук
<i>Економічна частина</i>		
Економіст проекту		Оксана Манцевич
<i>Природні умови. Інженерно-будівельна оцінка території Стан навколишнього середовища. Звіт СЕО</i>		
Інженер		Анна Соболева
<i>Інженерно-планувальна частина</i>		
<i>Транспорт</i>		
Інженер		Олексій Шаповалов
<i>Водопостачання і каналізація</i>		
Інженер		Микола Лопатюк
<i>Електропостачання</i>		
Інженер		Микола Лопатюк
<i>Теплопостачання та газопостачання</i>		
Інженер		Микола Лопатюк
<i>Інженерна підготовка та захист території. Дощова каналізація</i>		
Інженер		Олександр Кобзар
<i>Мережі зв'язку</i>		
Інженер		Микола Лопатюк
<i>Цивільний захист</i>		
Інженер		Олександр Кобзар
<i>Землевпорядна частина</i>		
Інженер-землевпорядник		Катерина Показанець

Затверджена в установленому порядку містобудівна документація є обов'язковим документом для всіх організацій та установ, які здійснюють будівництво на території населеного пункту.

Будь-яке тиражування або копіювання містобудівної документації без відома Консорціуму «ТГА АЛ'ЯНС» забороняється.

Розділ 1. Зміст та основні цілі документу державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Детальний план розробляється з метою уточнення у більш крупному масштабі положень генерального плану населеного пункту, уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції, параметрів забудови та ландшафтної організації частини території населеного пункту, визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності щодо: попереднього проведення інженерної підготовки та інженерного забезпечення території, створення транспортної інфраструктури, організації транспортного руху, охорони та поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки, здійснення інженерного захисту території тощо.

Склад та зміст детального плану визначається ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні». Рішення детального плану території мають відповідати вимогам ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», а також широкого кола інших державних будівельних норм та державних стандартів України.

Метою розроблення детального плану території є визначення функціонального призначення та параметрів забудови ділянки в межах м. Чорноморськ Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку.

Основні цілі документу державного планування:

- визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час використання території;
- визначення меж функціональних зон, пріоритетних та допустимих видів використання і забудови територій;
- визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання;
- належна та ефективна функціонально-планувальна організація території проектування з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень;
- уточнення цільового призначення земельної ділянки, що знаходиться в межах території проектування;
- залучення інвестицій та створення додаткових місць прикладання праці, що буде сприяти наповненню місцевого бюджету та підвищенню рівня доходів населення. Детальний план розробляється на структурно-планувальні елементи території населеного пункту, які мають цілісний планувальний характер на основі затвердженого генерального плану цього населеного пункту відповідно до чинного законодавства, плану зонування з використанням матеріалів містобудівного та земельного кадастрів.

Даний проект детального плану території виконано відповідно до вимог діючих нормативно-правових актів України: Земельного Кодексу України,

Водного Кодексу України, Законів України «Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій», «Про охорону навколишнього середовища», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також під час проектування враховано вимоги документів державного планування:

- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011р. №3038-VI;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 7.02.2002р. № 3059-III;
- Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про автомобільні дороги» щодо класифікації автомобільних доріг загального користування» від 20 грудня 2011 року № 4203-VI;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Постанова КМ України «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення» від 30 січня 2019 року № 55;
- Постанова КМУ від 01 вересня 2021 року № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації»;
- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення»;
- ДБН В.2.2-9-2018 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення»;
- ДБН В.2.2-23-2009 «Підприємства торгівлі»;
- ДБН В.2.3-5-2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН В.1.1.7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.5-20-2018 «Інженерне обладнання будівель і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Газопостачання».

Проект відповідає чинному законодавству України у галузі містобудування, державним будівельним нормам ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

Детальний план території розробляється відповідно до рішень генерального плану міста. При розробленні детального плану території враховуються також стратегії і програми економічного, екологічного, соціального розвитку, наявна

чинна проектна документація, спеціалізовані схеми, проекти і програми, що діють в населеному пункту, в тому числі:

- Екологічні програми (вибіркові);
- Регіональна цільова програма енергоефективності Одеської області на 2024-2027 роки;
- Регіональна програма «Ліси Одещини на 2021-2025 роки»;
- Регіональна комплексна програма з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки;
- Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2022-2025 роки;
- Загальнодержавна цільова соціальна програма "Питна вода України" на 2022 - 2026 роки;
- Загальнодержавна програма використання та охорони земель до 2032 року;
- Регіональний план управління відходами в Одеській області до 2035 року;
- Положення про перелік видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області.

Соціально-економічні програми (вибіркові):

- Обласна цільова Програма «Здоров'я Одещини на 2024-2026 роки»;
- Міська програми «Здоров'я населення Чорноморської міської територіальної громади на 2021-2025 роки»;
- Міська цільова програма підтримки Сил оборони і безпеки України, а також посилення заходів громадської безпеки в умовах воєнного стану на території Чорноморської міської територіальної громади на 2025 рік;
- Міська цільова програма фінансової підтримки комунальних підприємств Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області на 2025 рік;
- Міської цільової програми «Молодь Чорноморська» на 2022-2025 роки;
- Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2024-2026 роки «Соціальний захист населення в Одеській області»;
- Обласна цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2021-2025 роки;
- Регіональна Програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2025 роки «Аграрна Одещина»;
- Програма газифікації Одеської області на 2010-2035 роки;
- Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2021-2025 роки;
- Обласна комплексна програма реформування системи шкільного харчування в Одеській області на 2024-2027 роки;
- Комплексна програма запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті, забезпечення гендерної рівності, протидії торгівлі людьми на 2024-2026 роки в Одеській області;
- Комплексна регіональна програма забезпечення громадян житлом в Одеській області на 2019-2025 роки.

Також були враховані положення таких національних та міжнародних правових документів:

- Директива 2008/50/ЄС європейського парламенту та ради від 21 травня 2008 року про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи. Основною метою Директиви є зменшення викидів небезпечних речовин в атмосферне повітря, що максимально зменшить негативний вплив на здоров'я людини та довкілля й забезпечить збереження природних ресурсів, а також чітко регламентує питання моніторингу екологічного стану атмосферного повітря;
- Директива ЄС 2002/49 в оцінці та управлінні шуму навколишнього середовища. Основними цілями Директиви ЄС 2002/49 є збір даних належної якості щодо рівнів шуму від основних техногенних джерел шляхом впровадження єдиної методики та гармонізованих критеріїв оцінки шуму з метою подальшого аналізу, застосування найкращих практик зі зниження шуму та можливості порівнювати різноманітні джерела шуму, умови їх експлуатації та ефективність реалізованих заходів;
- Директива Європейського Парламенту і Ради 2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 року про встановлення рамок заходів Співтовариства в галузі водної політики. Основними цілями директиви є забезпечення доброго екологічного стану як поверхневих, так підземних вод у межах кожного річкового басейну;
- Директива Європейського парламенту і ради 2010/75/ЄС від 24 листопада 2010 року "Про промислові викиди (інтегрований підхід до запобігання забрудненню та його контролю)". Метою Директиви є запобігання або, за неможливості, – зменшення забруднення від промислових об'єктів відповідно до принципу «забруднювач платить» та зі застосуванням комплексного розгляду та аналізу впливу підприємств на довкілля: на якість атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів (інтегрований дозвіл);
- Національна стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, яка на меті застосування заходів на промислових підприємствах для зменшення викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

Звіт сформовано на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат, проблема зміни клімату та стан повітряного басейну

Клімат помірно континентальний з тривалим, сонячним, теплим і нерідко жарким посушливим літом та короткою, м'якою малосніжною нестійкою, з частими відлигами зимою. Характерним для території є дефіцит вологи в теплий період року, наявність посух та пилових бур. За кількістю опадів територія відноситься до помірно посушливої агрокліматичної зони.

Початок зими прийнято відраховувати від часу, коли середньодобові температури опускаються нижче 0°C. На території м. Чорноморськ цей період настає в кінці листопада. Переважає хмарна погода зі снігопадами, які приносять західні вітри. Часті відлиги з денними температурами 0°+6°C. Східні вітри бувають досить сильними і приносять великі морози. Найхолодніший місяць – січень з середньою температурою повітря -5,0°C.

Весна починається в першій декаді березня. Середньодобові температури піднімаються вище 0°C, тане сніговий покрив. Погода дуже мінлива, з частими заморозками, які приносять північні або східні вітри. В третій декаді починається вегетаційний період, коли середньодобові температури переходять через +10°C. Для травня характерна велика ймовірність сухих днів.

Літній період настає в кінці травня, коли середньодобові температури перевищують +15°C. Велика тривалість дня і висота сонця зумовлюють високі температури і малі контрасти їх протягом сезону. Найтепліший місяць липень, для якого ймовірні дні з середньодобовими температурами понад +25°C. Для літніх місяців характерна значна кількість опадів, які приносять вітри з Атлантичного океану. В червні часті зливові дощі. В другій половині літа спостерігаються посушливі періоди.

Осінь починається після 11-14 вересня, коли середні температури опускають нижче +15°C. Поступово знижується температура, одна к у 20-х числах вересня часто спостерігається так зване "бабине літо", зумовлене південними вітрами, тобто діяльністю Азорського максимуму. У жовтні настають перші приморозки. Поступово починає переважати хмарна, з незначними дощами і туманами, погода. Інколи випадає мокрий сніг, а в листопаді вже бувають морози, що свідчить про кінець осені.

Згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування території України (ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія») територія віднесена до II архітектурно-будівельного кліматичного району – Південно-Східний.

В цілому, кліматичні умови щодо планувальної організації території сприятливі для містобудівної діяльності. Прямого впливу на стан здоров'я населення не здійснюється. Містобудівні обмеження по даному фактору відсутні. Тривалість опалювального періоду складає 178 доби.

Середня багаторічна температура повітря для м. Чорноморськ складає +12,5 °С, максимальна – +33,9 °С, мінімальна – -11,4 °С. Число днів без відлиг – 5 днів, число днів з морозом – 32 дні.

Річні показники температури повітря (м/с «Чорноморськ»)

Показники	Роки			
	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Середня температура повітря, °С	12,8	13,1	11,5	12,5
Максимальна середня температура повітря, °С	16,6	16,5	14,9	16
Мінімальна середня температура повітря, °С	9,4	9,8	8,3	9,2
Абсолютний максимум, °С	34,7	34,8	32,1	33,9
Абсолютний мінімум, °С	-10,6	-7,2	-16,5	-11,4
Число днів без відлиги	9	4	3	5
Число днів з морозом	52	28	17	32

Середня багаторічна температура поверхні ґрунту складає +16,0 °С, багаторічний максимум склав +62,0 °С, мінімум – -15,0 °С. Число днів з морозом на поверхні ґрунту в середньому складає 79 днів.

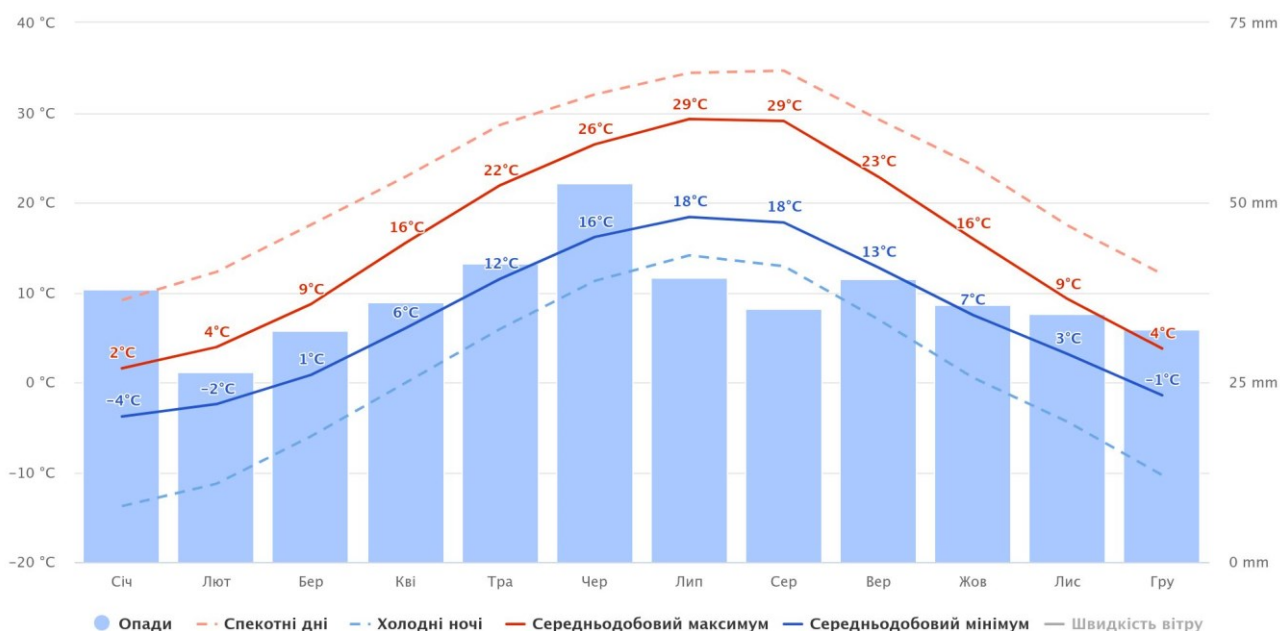
Річні показники температури поверхні ґрунту (м/с «Чорноморськ»)

Показники	Роки			
	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Середня температура поверхні ґрунту, °С	17	16	14	16
Максимальна середня температура поверхні ґрунту, °С	33	31	26	30
Мінімальна середня температура поверхні ґрунту, °С	8	8	7	8
Абсолютний максимум, °С	57	65	64	62
Абсолютний мінімум, °С	-16	-7	-22	-15
Число днів з морозом	82	64	90	79

Chornomors'k

46.30°N, 30.66°E (29 м над рівнем моря).

Модель: ERA5T.

Середні температури та опади, м. Чорноморськ

Глибина промерзання для глин та суглинків: 0,38 м. Глибина промерзання для супісків та дрібних та пилюватих пісків: 0,46 м. Глибина промерзання для пісків середньої крупності, великих та гравійних: 0,49 м. Глибина промерзання для великоуламкових ґрунтів: 0,56 м.

Температура ґрунту на глибинах під природним покривом (м/с «Чорноморськ»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
0,20				
середня	14,5	14,7	12,9	14,0
максимальна	30,1	31,3	29,8	30,4
мінімальна	0,0	1,1	0,0	0,4
0,40				
середня	14,4	14,8	13,0	14,1
максимальна	28,0	28,5	27,6	28,0
мінімальна	1,3	2,5	1,2	1,7
0,80				
середня	14,4	14,9	13,4	14,2
максимальна	25,2	25,1	24,6	24,9
мінімальна	3,4	5,1	3,1	3,9
1,20				
середня	14,4	14,9	13,6	14,3
максимальна	23,3	23,5	23,1	23,3
мінімальна	5,3	7,1	4,6	5,7
1,60				
середня	14,0	14,8	13,5	14,1

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
максимальна	21,9	22,3	21,9	22,0
мінімальна	6,4	7,7	5,8	6,6
2,40				
середня	-	-	-	-
максимальна	-	-	-	-
мінімальна	-	-	-	-
3,20				
середня	13,6	14,2	14,2	14,0
максимальна	18,3	18,5	17,8	18,2
мінімальна	9,1	10,4	10,7	10,1

Середній багаторічний показник відносної вологості повітря складає 75 %. Середня багаторічна кількість днів з відотною вологістю не більше 30 % дорівнює 16 днів, не менше 80% – 123 дня. Багаторічна температура точки роси складає +7,6 °С.

Річні показники відносної вологості повітря (м/с «Чорноморськ»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Середня відносна вологість, %	74	72	78	75
Абсолютна мінімальна вологість, %	20	17	26	21
Число днів з відотною вологістю не більше 30 %	20	24	4	16
Число днів з відотною вологістю не менше 80 %	124	108	137	123
Середній дефіцит насичення, ГПа	5,4	5,4	4,1	5,0
Абсолютний максимальний дефіцит насичення, ГПа	37,8	41,7	28,9	36,1
Температура точки роси, °С	7,7	7,6	7,4	7,6

Середня багаторічна кількість балів за хмарністю складає 5,2/2,9 балів. Середня багаторічна кількість абсолютно ясних днів – 54/140, абсолютно похмурих – 66/30 днів. Серед морфологічних типів хмар переважають перисті хмари, (Cirrus (Ci) високо-купчасті (Ac) та шарувато-купчасті (Sc). Середня багаторічна кількість випадків з видимістю менше 1 км – 56, більше 10 км – 2560.

Річні показники хмарності та видимості (м/с «Чорноморськ»)

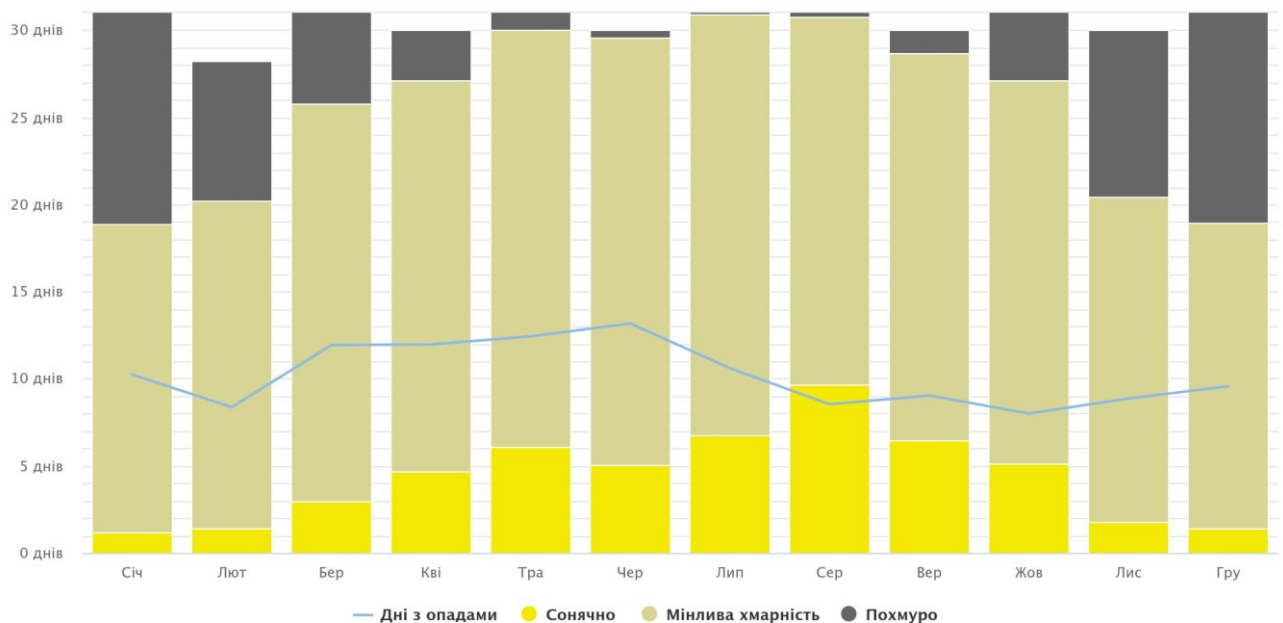
Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Кількість балів (О/Н)*	5,2/3,0	5,1/2,8	5,4/3,0	5,2/2,9
Кількість абсолютно ясних днів (О/Н)*	51/137	63/149	49/134	54/140

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Кількість абсолютно похмурих днів (О/Н)*	56/30	64/32	78/27	66/30
Повторюваність форм хмар в процентах				
Ci	21	15	13	16
Cc	2	2	1	2
Cs	2	3	2	2
Ac	17	19	20	19
As	2	3	5	3
Cu	9	8	8	8
Cb	5	6	9	7
St	9	9	6	8
Sc	10	9	9	9
Ns	2	1	3	2
Fb	2	3	5	3
Видимість, кількість випадків				
менше 1 км	80	45	43	56
1-6 км	163	98	160	140
6-10 км	205	112	183	167
>10 км	2472	2673	2534	2560

* О – небо безхмарне, Н – вираховано за неповним рядком

Chornomors'k

46.30°N, 30.66°E (29 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

Похмурі, сонячні дні та дні з опадами, м. Чорноморськ

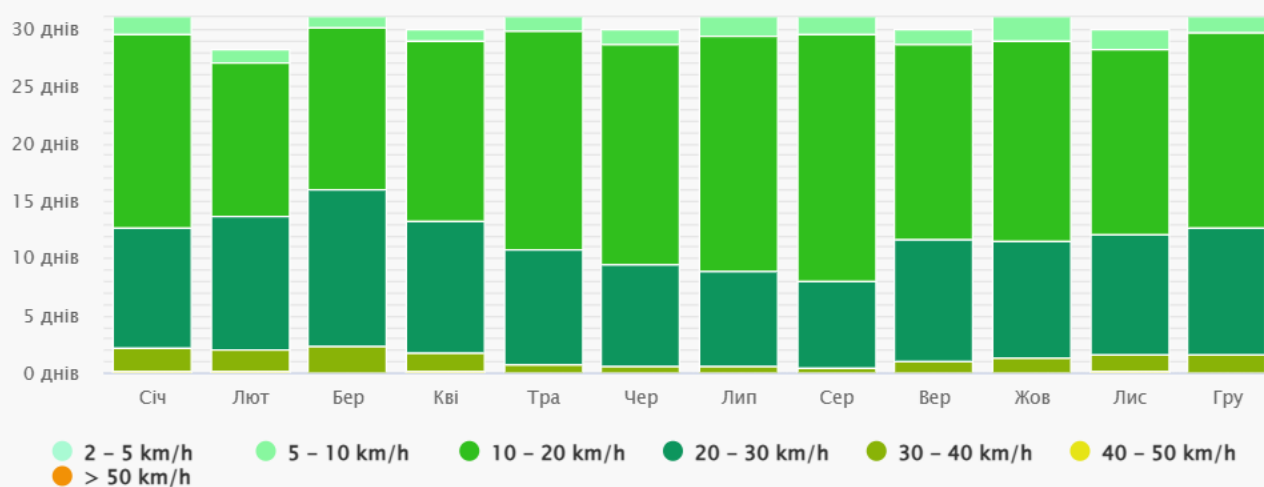
Середня багаторічна швидкість вітру складає 3,1 м/с, середня багаторічна максимальна швидкість вітру складає 25 м/с.

Річні показники швидкості вітру (м/с «Чорноморськ»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Середня швидкість вітру, м/с	3,1	3,1	3,1	3,1
Максимальна швидкість вітру, м/с	24	28	22	25
Число випадків за градієнтами швидкості				
0-1	490	518	458	489
2-3	1446	1394	1457	1432
4-5	676	704	732	704
6-7	211	240	210	220
8-9	76	63	42	60
10-11	15	5	19	13
12-13	4	4	2	3
14-15	2	2	2	2

Chornomors'k

46.30°N, 30.66°E (29 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

Швидкість вітру, м. Чорноморськ

Середній багаторічний показник атмосферного тиску складає 1014,5 ГПа. Переважають вітри північного, південного, східного, північно-західного напрямків.

**Річні показники повторюваності вітру за 8 румбам, атмосферного тиску
(м/с «Чорноморськ»)**

Роки Показники	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Повторюваність напрямку (П), % та середня швидкість (Ш), м/с за 8 румбами:				
Пн (П/Ш)	14/3,1	16/3,3	14/3,3	14/3,2
ПнСх (П/Ш)	8/3,0	7/3,2	9/3,0	8/3,1
Сх (П/Ш)	12/3,7	10/3,5	9/3,7	10/3,6
ПдСх (П/Ш)	8/2,5	8/2,7	7/2,8	8/2,7
Пд (П/Ш)	21/3,8	20/4,0	17/3,8	19/3,9
ПдЗх (П/Ш)	5/2,5	6/2,2	6/2,3	6/2,3
Зх (П/Ш)	8/2,2	8/2,2	7/2,5	8/2,3
ПнЗХ(П/Ш)	24/3,0	25/3,0	31/3,1	27/3,0
Середній атмосферний тиск, ГПа	1014,4	1015,3	1013,9	1014,5
Максимальний атмосферний тиск, ГПа	1035,2	1037,8	1036,8	1036,6
Мінімальний атмосферний тиск, ГПа	991,7	988,5	986,6	988,9

Опадів близько 341,2 мм на рік. Максимальна кількість опадів за добу за даними багаторічних спостережень складає близько 31,9 мм. Число днів з опадами за градаціями, не менше 0 мм складає 135 діб, не менше 10 мм – 10 діб.

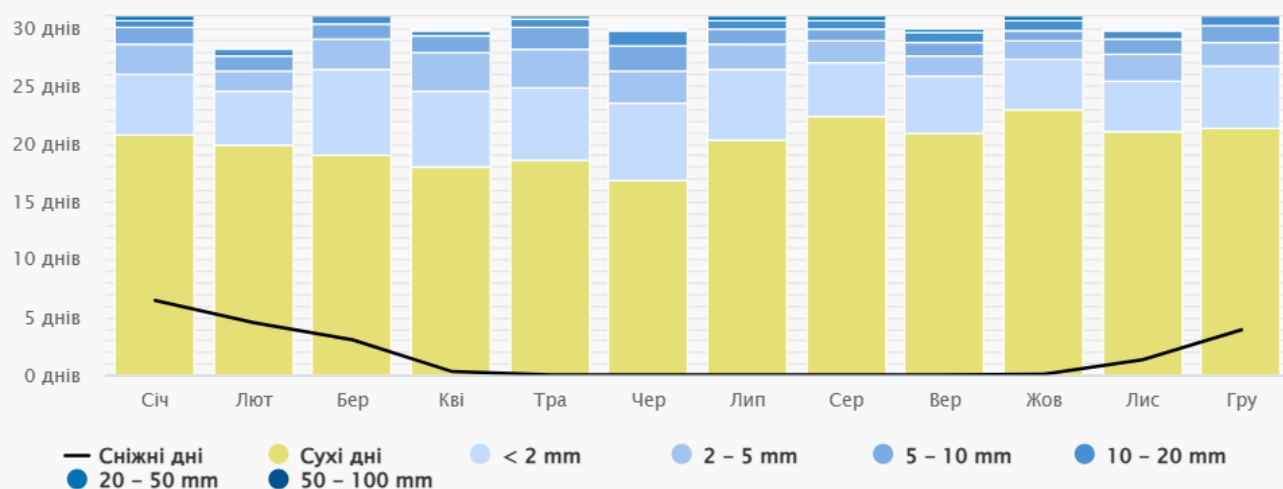
Річні показники опадів (м/с «Чорноморськ»)

Роки Показники	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Кількість опадів вночі, мм	139,4	147,4	258,5	181,8
Кількість опадів вдень, мм	151,0	81,4	245,8	159,4
Сумарна кількість опадів, мм	290,4	228,8	504,3	341,2
Максимум за добу, мм	42,4	20,9	32,5	31,9
Число днів з опадами за градаціями, не менше мм				
0,0	128	114	162	135
0,1	75	58	112	82
0,5	54	51	100	68
1	45	44	83	57
5	18	14	36	23
10	7	8	15	10
20	2	1	1	1
30	1	1	1	1

Chornomors'k

46.30°N, 30.66°E (29 м над рівнем моря).

Модель: ERA5T.

Серед метеорологічних явищ на території м. Чорноморськ, які погіршують агрокліматичні властивості та комфортність клімату для населення, зустрічаються зливи (середня багаторічна кількість днів зі зливами складає 85 днів, снігу зливогового мокрого – 12 днів), ожеледь (в середньому 3 дня на рік), ожеледиця (19 днів на рік) туман (в середньому 35 днів на рік). Серед особливо небезпечних метеорологічних явищ зустрічаються особливо інтенсивні зливові опади, під час яких на добу утворюється більше 30 мм опадів.

Річні показники атмосферних явищ, кількість днів (м/с «Чорноморськ»)

Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Показники				
Дош зливовий	75	79	102	85
Дош	40	30	61	44
Морось	37	20	16	24
Рідкі опади	117	108	146	124
Сніг	8	2	17	9
Сніг зливовий	12	4	19	12
Зерна снігові	3	-	-	3
Крупа снігова	2	4	2	3
Крупа льодяна	1	-	-	1
Тверді опади	21	8	28	19
Сніг мокрий	2	1	2	2
Сніг зливовий мокрий	2	1	3	2
Тверді опади мокрі	4	1	13	6
Град	-	-		-
Роса	51	44	80	58
Іній	13	8	14	12
Ожеледь	4	1	4	3
Паморозь	-	-	2	2

Роки Показники	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Ожеледиця	10	7	41	19
Димка	103	71	76	83
Туман	44	25	36	35

**Річні показники снігового покриву, дані за перше півріччя
(м/с «Чорноморськ»)**

Роки Показники	2019	2020	2021	Багаторічний показник
Тип ділянки	відкр.	відкр.	відкр.	відкр.
Руйнування стійкого снігового покриву, дата	-	-	-	-
Останній сніг, дата	27.03	31.03	25.03	березень
Число днів зі сніговим покривом	13	5	25	14
Маршрут	-	-	-	-
Число снігозйомок	-	-	-	-
Максимальна висота снігу з середніх показників, см	-	-	-	-
Абсолютний максимум висоти снігу, см	-	-	-	-
Максимальний запас води в снігу, мм	-	-	-	-
Максимальний запас води загальний снігу, мм	-	-	-	-

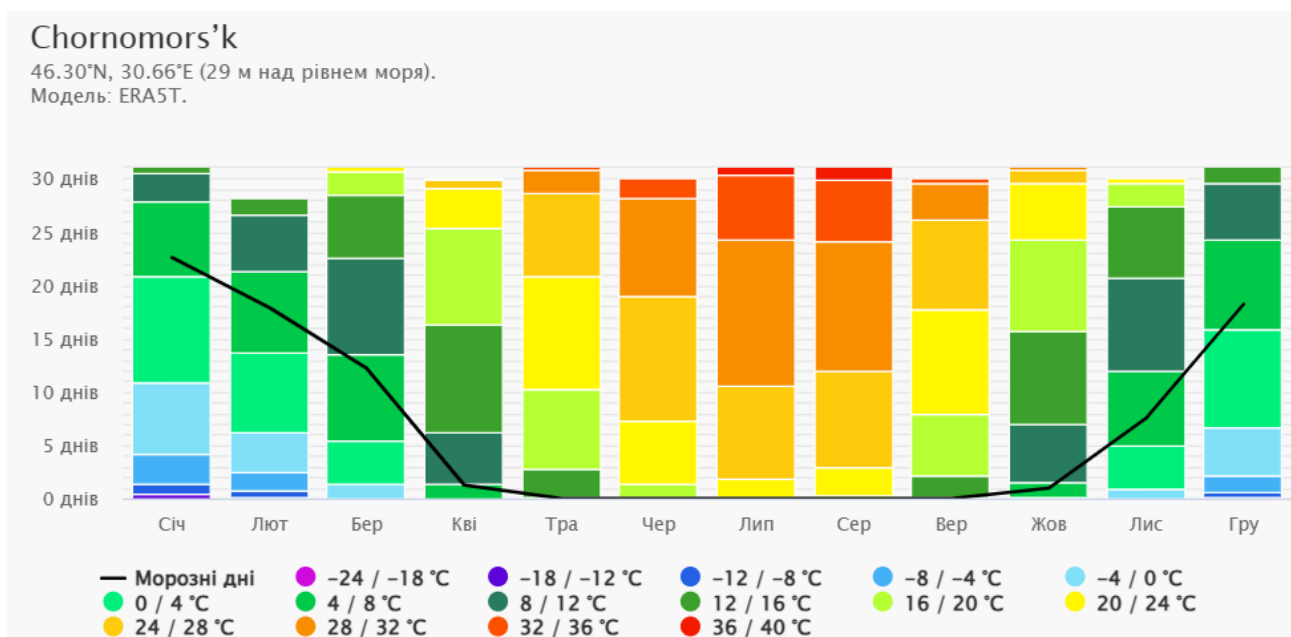
**Річні показники снігового покриву, дані за друге півріччя (м/с
«Чорноморськ»)**

Роки Показники	2019	2020	2021	Багаторічний показник
Тип ділянки	відкр.	відкр.	відкр.	відкр.
Встановлення стійкого снігового покриву, дата	-	-	-	-
Перший сніг, дата	23.11	7.12	4.12	грудень
Число днів зі сніговим покривом	-	-	4	4
Маршрут	-	-	-	-
Число снігозйомок	-	-	-	-
Максимальна висота снігу з середніх показників, см	-	-	-	-
Абсолютний максимум висоти снігу, см	-	-	-	-

Середня багаторічна кількість часу з сумарною тривалістю сонячного сйва складає 2352,7 години на рік, тривалість – 4468,3 годин (53%). Середня багаторічна кількість днів без сонця дорівнює 66 дням.

Річні показники тривалості сонячного сяйва, години (м/с «Чорноморськ»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
Сума	2404,4	2475,2	2178,4	2352,7
Середня за день з сонцем	8,3	8,0	7,3	7,9
Тривалість, часи	4465	4475	4465	4468,3
Тривалість, %	54	55	49	53
Число днів без сонця	74	57	68	66

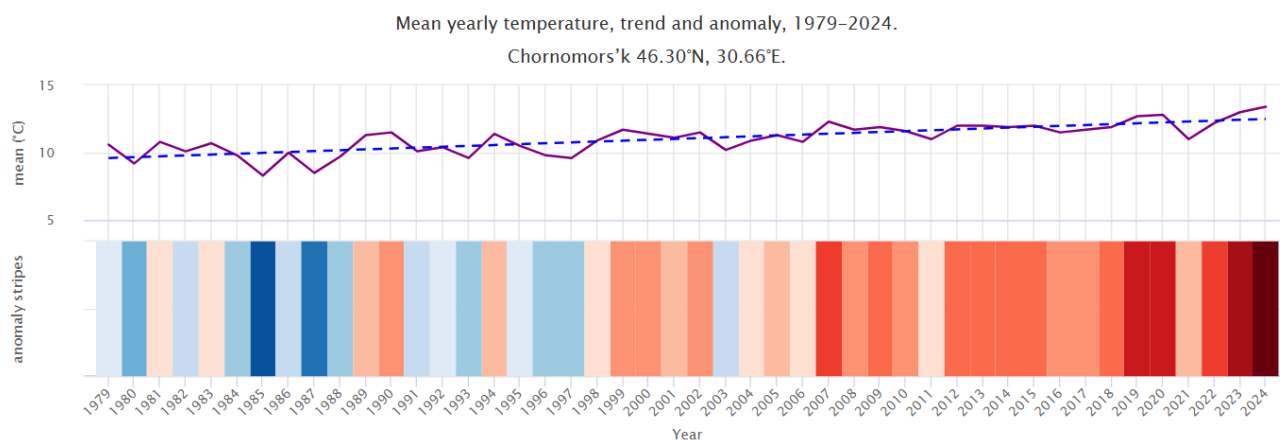

Максимальні температури, м. Чорноморськ

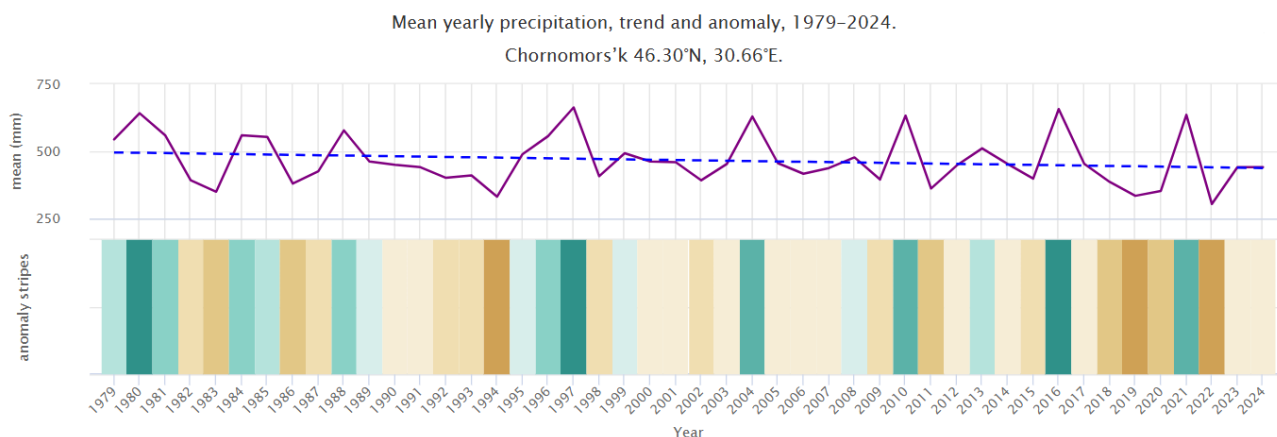
Паризька угода 2015 року встановлює основу для обмеження глобального потепління до рівня значно нижчого за 2°C, бажано до 1.5°C (градусів Цельсія), порівняно з доіндустріальним рівнем. Для досягнення цієї глобальної температурної мети країни прагнуть якомога швидше зменшити зростання викидів парникових газів, а потім і швидко скоротити їх, спираючись на найкращі наявні наукові, економічні та соціальні обґрунтування.

Наслідки зміни клімату вже добре помітні через підвищення температури повітря, танення льодовиків і зменшення полярних крижаних шапок, підвищення рівня моря, зростання опустелювання, а також частіші екстремальні погодні явища, такі як спека, посухи, повені та шторми. Зміна клімату не є рівномірною в усьому світі і впливає на деякі регіони більше, ніж на інші. На наступних діаграмах ви можете побачити, як зміни клімату вже вплинули на регіон, у якому знаходиться Чорноморськ, протягом останніх 45 років. Використане джерело даних – ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2024 рік, з просторовою роздільною здатністю 30 км.

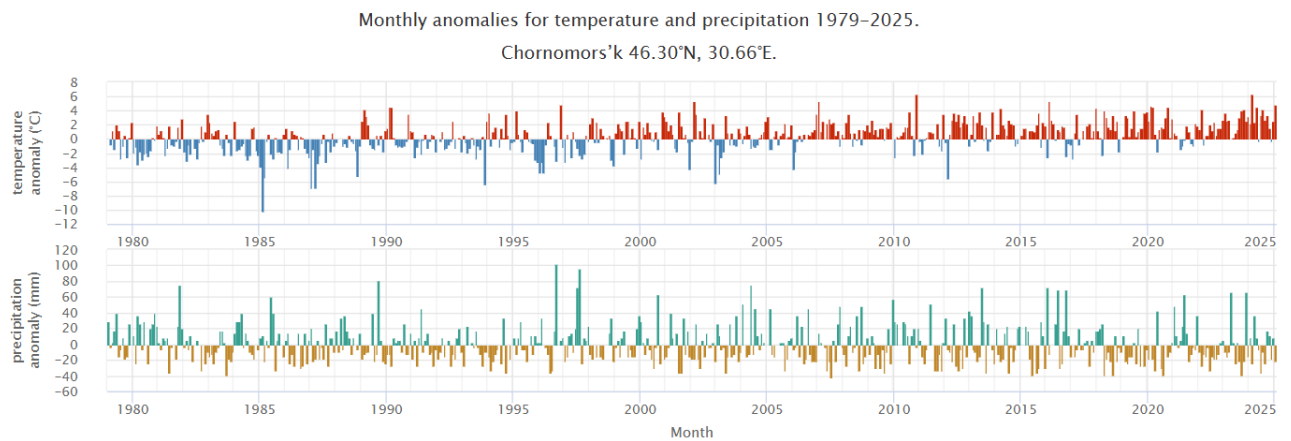
Дані не відображатимуть умови в конкретному місці. Мікроклімат і місцеві відмінності не враховуються. Тому температура часто буде вищою, ніж показана, особливо в містах, а кількість опадів може відрізнятись залежно від топографії.

Графік вище показує оцінку середньорічної температури для більшого регіону навколо м. Чорноморськ. Пунктирна синя лінія – це лінійна тенденція зміни клімату. Лінія піднімається зліва направо, тому температурний тренд є позитивним, і в Чорноморську стає тепліше через зміну клімату. У нижній частині графіка показані так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга відображає середню температуру за рік – синя для більш холодних і червона для більш теплих років.

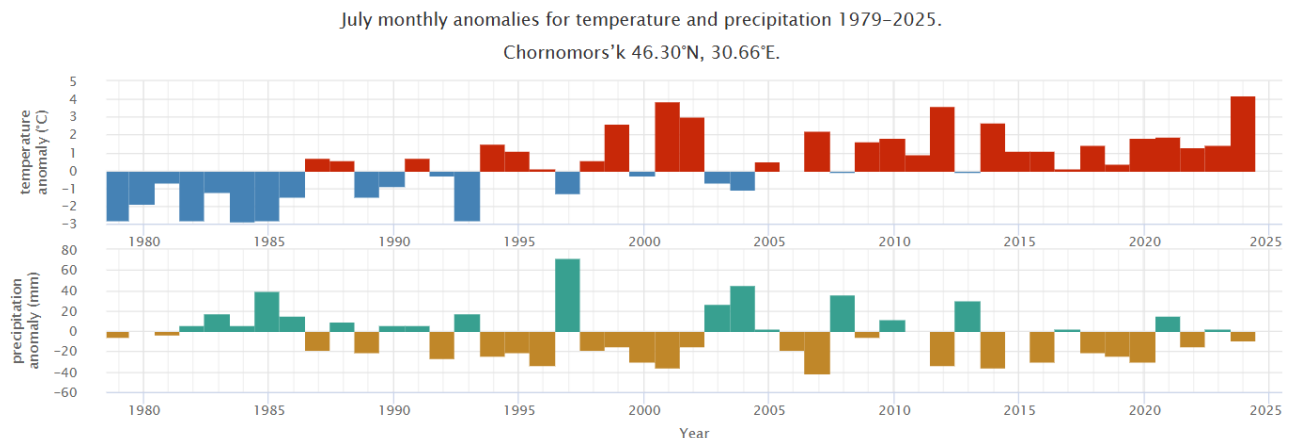
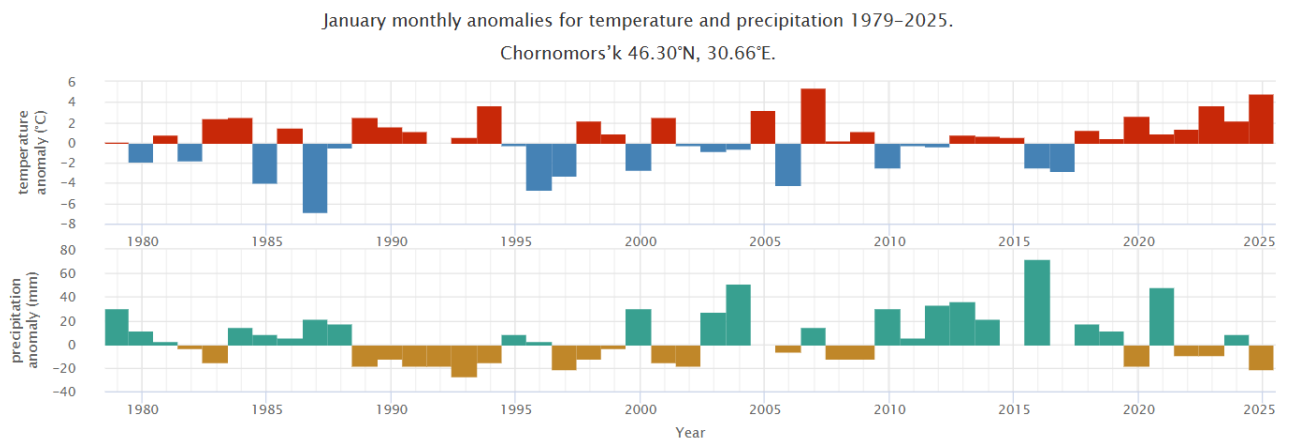

Графік вище показує оцінку середньої загальної кількості опадів для більшого регіону навколо м. Чорноморськ. Якщо лінія йде вниз, тому з часом умови стають сухішими у м. Чорноморськ. У нижній частині графіка показані так звані смуги опадів. Кожна кольорова смужка відображає загальну кількість опадів за рік – зелена для більш дощових і коричнева для більш сухих років.

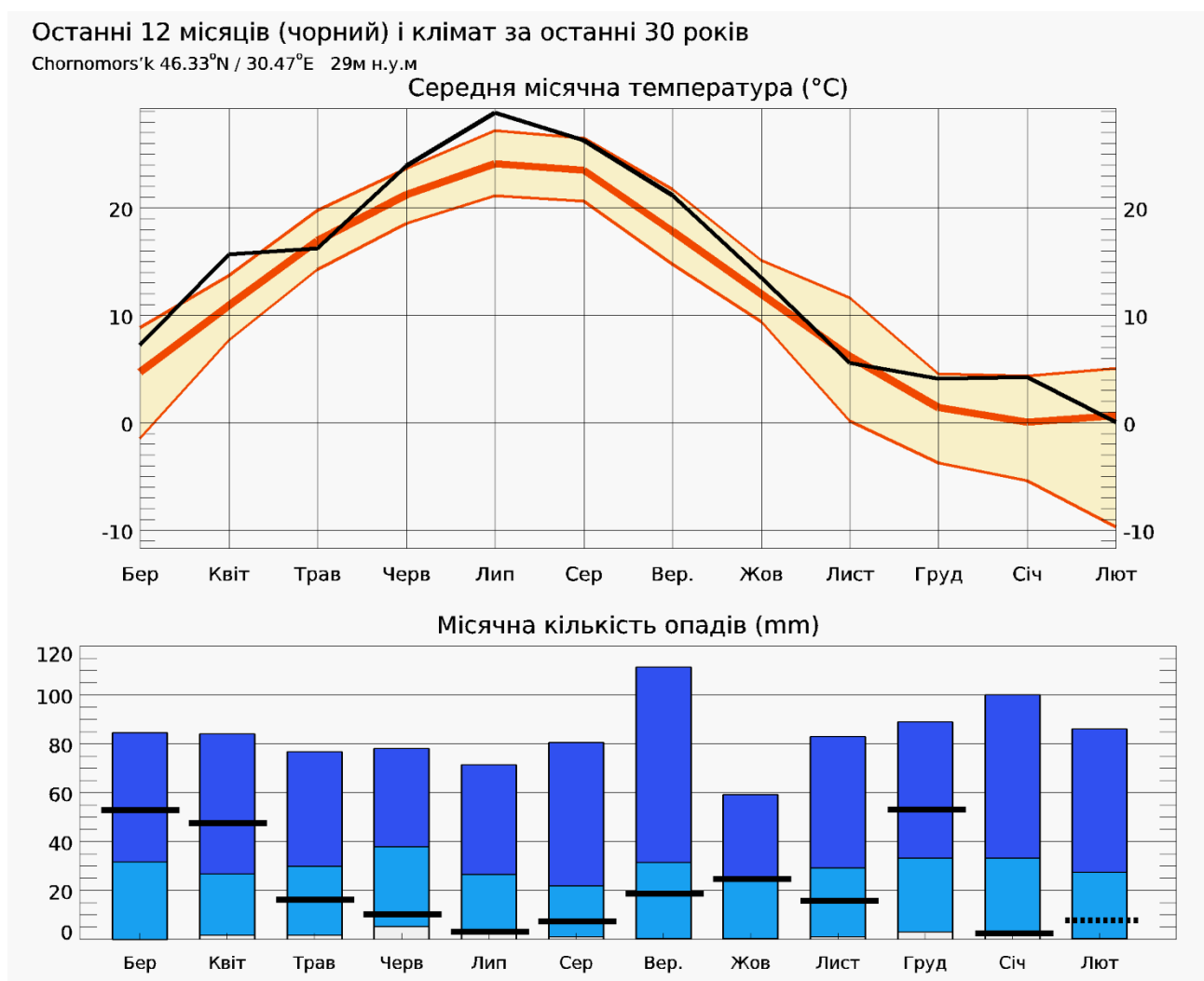

Графік вище показує аномалію температури для кожного місяця з 1979 року до сьогодні. Аномалія показує, наскільки було тепліше або холодніше, ніж середнє 45-річне значення клімату в 1980-2025 роках. Таким чином, червоні місяці були теплішими, а сині – холоднішими за норму. Для більшості розташувань ви побачите збільшення кількості тепліших місяців з роками, що відображає глобальне потепління, пов'язане зі зміною клімату.

Нижня частина графіку показує аномалію опадів для кожного місяця з 1979 року до сьогодні. Аномалія показує, чи випало за місяць більше або менше опадів, ніж у середньому за 45 років кліматичних спостережень в 1980-2025 роках. Таким чином, зелені місяці були більш дощовими, а коричневі – сухішими за норму.

На графіках вище показано аномалії температур та опадів для найхолоднішого місяця січня та для найтеплішого місяця липня з 1979 року. Таким чином, можна побачити, в які роки січень та липень були теплішими або холоднішими (сухішими або вологішими) за норму.

Порівняння поточного сезону з кліматом за останні 30 років у м. Чорноморськ

Середні значення потужності експозиційної дози гамма-випромінювання коливаються від 0,07 до 0,15 мкЗв/годину, що не перевищує допустимі рівні. Радіаційний фон на території області складає 11-14 мкР/год., що відповідає природному фону багаторічних спостережень.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у регіоні по окремим населеним пунктам, тис. т.

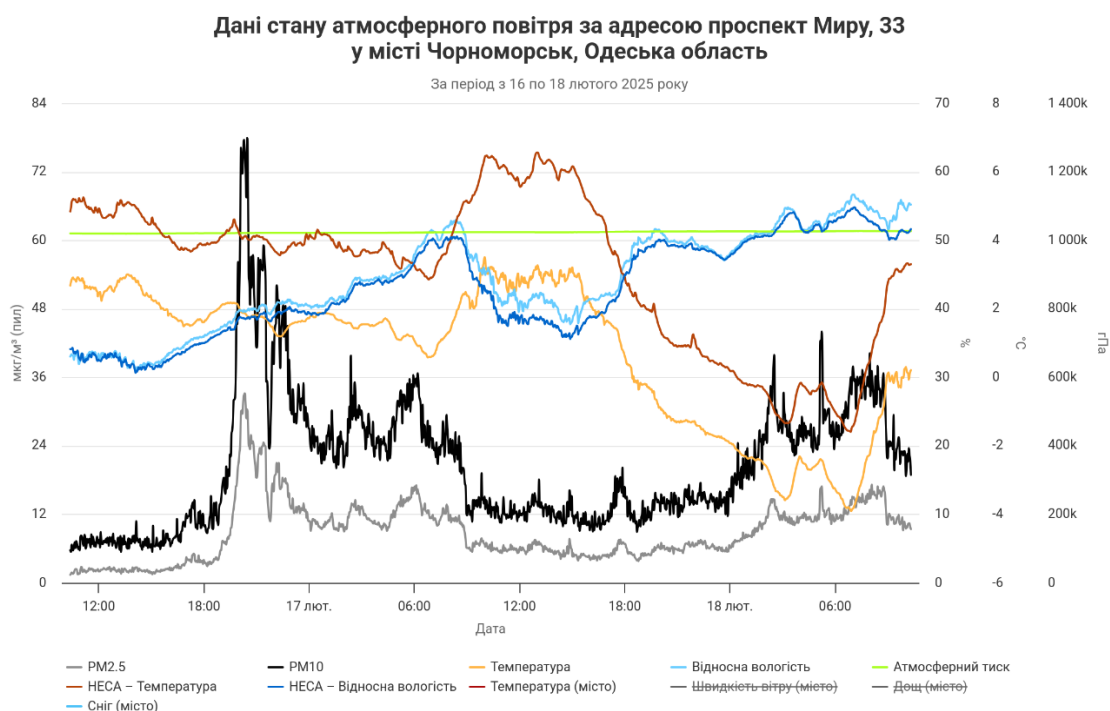
	2019	2020	2021	2022	2023
Всього	33106	42639	35905	-	-
м. Чорноморськ	1605	0519	1393	-	-

Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) в цілому по області та в розрізі населених пунктів, тис. т.

Населений пункт	2019 р.					2020 р.					2021 р.				
	разом	діоксид сірки		діоксид сірки	оксид вуглецю	разом пил		діоксид сірки		діоксид сірки	разом	діоксид азоту		діоксид сірки	діоксид азоту
Чорноморськ	0,525	0,134	0,115	1,619	0,525	0,134	0,115	1,619	0,525	0,134	0,115	1,619	0,525	0,134	0,115

За метеорологічними умовами м.Чорноморськ відноситься до територій з помірним потенціалом забруднення атмосферного повітря та умовно сприятливими умовами розсіювання промислових викидів (районування України за потенціалом забруднення).

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення. На території міста Чорноморськ стаціонарний пост спостережень за станом атмосферного повітря знаходиться з адресою: м. Чорноморськ, проспект Миру, 33. Актуальні дані посту спостережень відображені нижче.

Основними причинами забруднення атмосферного повітря є застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які вже не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; - значна частка газоочисного обладнання, яке експлуатується на підприємствах, морально і фізично застаріла. Газоочисне обладнання підприємств уловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. викидаються без очищення. Великі обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від неорганізованих джерел.

Основні забруднюючі речовини, що надходять в атмосферне повітря, є оксиди азоту, оксид вуглецю, сірки діоксин, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом, неметанові леткі органічні сполуки тощо.

Головним джерелом забруднювання повітряного басейну населеного пункту виступає транзитний автотранспорт. Транзитний транспорт, який рухається по дорозі спричиняє шум, погіршує екологічний стан міста та навантажує магістральну мережу. За останні роки дана проблема навіть погіршилась, що визначається також технічним зносом рухомого складу техніки та сумнівною якістю пального. Серед забруднюючими речовин варто виділити окисли вуглецю, окисли азоту, легкі органічні сполуки, пил. Збільшення викидів забруднюючих речовин перш за все зумовлено збільшенням автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вулично-шляхової мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит). Емпіричні рівні забруднення в межах зони впливу дороги становлять 0,2 ГДК і не перевищують нормативних величин.

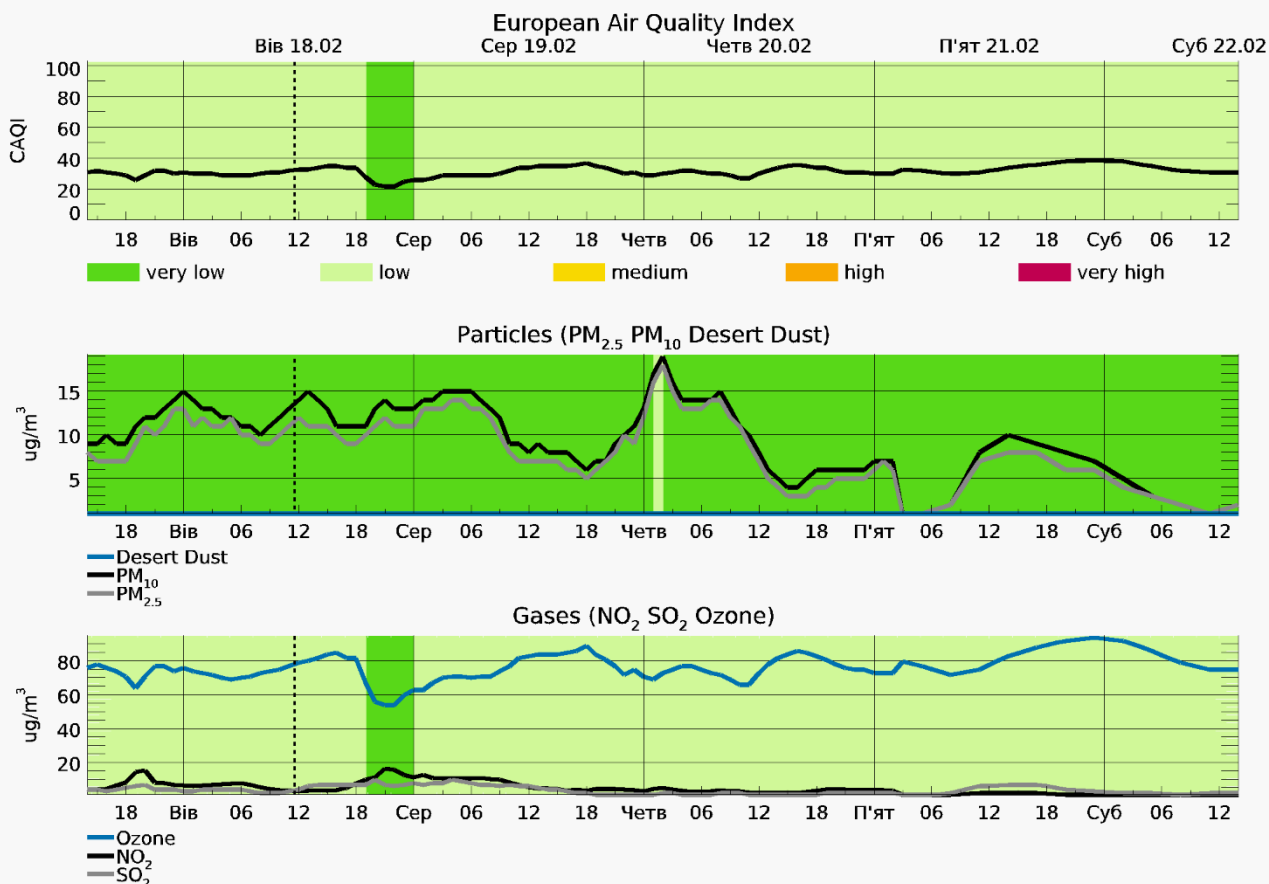
Проектне рішення враховує проблему забруднення повітря. Система організації дорожнього руху спрямована на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових.

Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по Одеському району у 2021 році

Район	Обсяги викидів, т	У % до попереднього року	У тому числі			
			діоксида сірки		діоксида азоту	
			т	у % до попереднього року	т	у % до попереднього року
Одеський	26997,2	85,7	474,1	93,6	1409,4	107,6

Chornomors'k
46.30°N / 30.66°E (29м н.у.м)

12x12km Area Forecast

*Загальна крива забруднення повітря в м. Чорноморськ
станом на кінець лютого 2025 року*

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

Однією з пріоритетних цілей охорони атмосферного повітря є зменшення викидів забруднюючих речовин та покращення стану атмосферного повітря. У випадку, якщо проект детального плану не буде затверджений, дані стратегічні цілі не будуть досягнуті в повній мірі, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення. У майбутньому зі збільшенням кількості житлової забудови без належної системи споруд та мереж тепло- газопостачання міста, без оптимізації розміщення нових об'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все, матиме тенденцію до зростання. Водночас, якщо проект детального плану не буде впроваджений, а нові рішення щодо розбудови вулично-дорожньої мережі, що визначає як внутрішні міські, так і зовнішні зв'язки транспортного сполучення для зменшення транзиту через місто, не будуть реалізовані, вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення буде зростати, що знизить рівень комфортного проживання в населеному пункті.

Поверхневі води та їх екологічний стан

Місто Чорноморськ омивається водами Чорного моря та Сухого лиману. В межах ДПТ гідрологічні об'єкти відсутні.

Підземні води міста та їх екологічний стан

В межах м. Чорноморськ виділяють наступні водоносні горизонти:

Водоносний горизонт морських та лиманно-морських відкладів;

Водоносний горизонт алювіально-делювіальних відкладів днищ балок;

Водоносний горизонт відкладів понтичного ярусу;

Води спорадичного поширення відкладів меотичного ярусу;

Водоносний горизонт верхньосарматського під'ярусу;

Водоносний горизонт відкладів нижньо- та середньосарматських під'ярусів.

Водоносний горизонт морських та лиманно-морських відкладів розповсюджений вузькими полосами вздовж берегів моря та лиманів, на пляжах, косах, пересипах шириною від декількох метрів до 1000 м та більше. Водомісткими породами є піщані та піщано-мулисті відклади потужністю від 3-5 до 45 м.

У нижній частині відкладів містяться солоні води. Зверху, ніби плаваючи на солоних, залягають лінзи прісних вод. Води ґрунтові, глибина залягання рівня води від кількох сантиметрів до 2-10 м від поверхні. Положення рівня води залежить від напрямку вітру. Так, якщо тривалий час (кілька днів) дмуть вітри південних румбів (нагінні), то прісні води на пляжах і пересипах підпираються морськими, а інколи й повністю витісняються ними зі значним підвищенням рівня; протилежне явище відбувається за вітрів північних румбів (зганяючих). Води в основному хлоридно-натрієвого типу з мінералізацією понад 10 г/л. Температура підземних вод коливається від 12 до 18°C, витрати колодязів - від 0,001 до 0,8 л/сек при зниженнях від 0,4 до 1,5 м. Живлення водоносного горизонту відбувається за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, підтоку з поверхневих водойм і з вищерозміщених водоносних горизонтів.

Води морських і лиманно-морських відкладів використовуються влітку, у період дачного сезону. Експлуатуються неглибокими (до 4-5 м) колодязями, причому з незначним і обережним водозабором для того, щоб унеможливити приток до колодязя солоних морських вод.

Водоносний горизонт алювіально-делювіальних відкладів днищ балок поширений у днищах балок. Водовмісними є супіски, піски, суглинки та мули. Потужність водовмісних порід коливається від 1-2 до 5-10 м, збільшуючись від витоків до гирла, за загальної потужності відкладів від 2 до 20 м. У підшві водоносних шарів залягають частіше глини того ж віку, рідше - меотичні. Води ґрунтові, глибина залягання дзеркала не перевищує 5-6 м, у більшості випадків від 1 до 3 метрів, піддаючись частим коливанням у зв'язку з кліматичними факторами. Хімічний склад і мінералізація вод коливаються від карбонатно-натрієвих до

хлоридно-натрієвих із мінералізацією від 0,5 до 14 г/л. Погіршення якості води, як правило, відбувається з півночі на південь і від витоків до гирл. Водонесний горизонт має найтісніший зв'язок із водами поверхневих водотоків, за рахунок яких у весняний період здійснюється більша частина живлення. Додаткове живлення відбувається за рахунок інфільтрації атмосферних опадів. Дренаж ґрунтових вод алювіально-делювіальних відкладів здійснюється в численні лимани, а в середині та наприкінці літа - в русла річок, коли останні пересихають. Значна кількість підземних вод витрачається на випаровування і транспірацію рослинами, тому що вони залягають на глибинах не більше за висоту капілярного підняття. Остання обставина часто призводить до засолення ґрунту.

Дебіти колодязів змінюються від 0,1 л/сек до 2-3 л/сек при зниженнях від 1 до 4 м. У переважній більшості випадків дебіти дорівнюють 0,3 л/сек. при зниженнях до 2 м. Коефіцієнти фільтрації змінюються від 0,01 м/добу до 24-26 м/добу. Ґрунтові води балкового і річкового алювію використовуються в північній частині території листа. Експлуатація здійснюється шахтними колодязями, часто з механічними або електричними насосами для водопостачання ферм і дрібних населених пунктів. Слід врахувати, що для експлуатації ці води незручні внаслідок значних коливань рівнів і хімічного складу та можливості їхнього забруднення.

Водонесний горизонт відкладів понтичного ярусу поширений майже на всій території аркуша. Виняток становлять долини річок і великі балки, де відклади понту розмиті. Водовмісними є ракушнякові вапняки тріщинуваті й закарстовані потужністю від 4 до 10 м.

У районі м. Чорноморськ і далі на південь він набуває, у зв'язку із зануренням, напірних властивостей. Величини напору досягають 25 м. Нижнім водоупором слугують щільні темно-зелені глини понтичного або меотичного віку.

Глибина залягання дзеркала ґрунтових вод від 0 до 40 м (на абсолютних відмітках від 90 м на півночі до 0 м на півдні). Водонесний горизонт досить водорясний. Дебіти свердловин і колодязів варіюють від 0,03 л/сек до 7 л/сек при зниженнях від 0 до 11 м. По берегових урвищах моря і лиманів виходять численні джерела з витратами від 0,01 л/сек до 29 л/сек, переважні дебіти - 0,1-0,3 л/сек. Коефіцієнти фільтрації понтичних вапняків коливаються від 2,5 до 285 м/добу.

За хімічним складом і мінералізацією води дуже різноманітні - від гідрокарбонатно-натрієвих із мінералізацією 0,5-0,6 г/л, до сульфатно-натрієвих із мінералізацією до 7 г/л. Переважають сульфатні води. Зрідка на півдні зустрічаються води хлоридно-магнієвого типу. У північних частинах території листа води зазвичай прісні гідрокарбонатно-натрієвого типу. На південь вони змінюються сульфатними з більш високою мінералізацією. Строкатість мінералізації та хімічного складу може бути пояснена тісним зв'язком із лінзами вод у суглинках, із проникненням атмосферних опадів, з інтенсивним випаровуванням і привносом солей вітрами з боку моря. З огляду на тісний зв'язок із поверхневими і ґрунтовими водами водонесний горизонт забруднений органічними сполуками.

Область живлення описуваного водоносного горизонту збігається з областю його поширення. Живлення відбувається за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, проникнення вод тимчасових водотоків і з вищерозміщених лінз верховодки. Досить значну кількість води отримує водоносний горизонт за рахунок скидання в понтичні вапняки дренажних вод у містах і населених пунктах.

Практичне значення водоносного горизонту як джерела водопостачання невелике. Лише в північних і західних районах території листа, де в понтичних відкладах містяться прісні води, їх використовують для водопостачання окремих дворів і невеликих ферм. Підземні води понта – одна з причин, що спричиняють зсувні явища на морському узбережжі.

Води спорадичного поширення відкладів меотичного ярусу містяться в лінзах піску і, частково, в прошарках вапняків. Лінзи водовмісних пісків залягають серед щільних зелених глин на різних відмітках від 30 м на півночі до -30 м на півдні. Лінзи часто містять напірні води, величини напору в північно-східній частині аркуша сягають 20 м. Статистичні рівні води у свердловинах встановлюються на позначках від +10 до -17 м. Води прісні та солоні, з мінералізацією від 0,9 до 3,4 г/л, переважно хлоридно-натрієвого типу. Відкачування, проведені зі свердловин, показали слабку водорясність окремих лінз. Так, дебіти коливалися від 0,002 до 0,22 л/сек, відповідно, при зниженнях у 39 і 18 м. Води меотичних відкладів на території аркуша практичного застосування не мають.

Водоносний горизонт верхньосарматського під'ярусу є основним для описуваної території. Відклади верхньосарматського під'ярусу поширені на всій площі аркуша. Залягання верхньосарматських відкладів спокійне, з легким ухилом на південь, південний схід. Відклади представлені, в основному, глинистими породами з прошарками пісків, ракушняка та вапняків. Водовмісними є прошарки дрібнозернистих пилюватих пісків, ракушняка та вапняків-ракушників, потужність яких коливається в межах від 0,5 до 26 м за потужності відкладів до 130 м. Переважна потужність експлуатованих прошарків - 0,8-1,2 м. Судячи з даних великої кількості свердловин, з огляду на близькість розташування п'езометричних рівнів різних за глибиною залягання прошарків, а також схожість хімічного складу води в них, можна припустити, що між ними існує гідравлічний зв'язок. Покрівлею водоносного горизонту слугують глини верхнього сармату або меотису. У днищах лиманів верхньосарматські відклади прикриті піщано-гальковим алювієм. Глибина залягання покрівлі в абсолютних відмітках змінюється від 44 до 50 м на північному заході до 30-50 м на півдні. У підшві водоносного горизонту залягають щільні глини верхньо- і середньосарматського віку потужністю від 10-20 м на заході до 50-60 м на сході. Горизонт напірний, величина напору коливається від 0 у долинах річок, де відбувається дренування водоносного горизонту до 100 м на півдні. Найвищі позначки п'езометричного рівня в свердловинах зафіксовано в північній частині території аркуша (+26 м). Горизонт водоорясний. Дебіти свердловин, залежно від гідрологічного складу та потужності водовмісних порід, змінювалися від 0,18 до 8,3 л/сек за знижень від 1,1 до 50 м, у

середньому дебіти більшості свердловин становлять 1,2-1,5 л/сек за знижень 15-20 м. Питомі дебіти коливаються від 0,01 до 8 л/сек за переважних величин 0,1-0,2 л/сек. Найбільш водорясними є прошарки ракушняка і вапняків, коефіцієнти фільтрації яких змінюються від 1 до 28 м/добу і водопровідність від 3 до 50 м/добу. Коефіцієнт фільтрації пісків 0,3-16 м/добу, в середньому 5-6 м/добу, водопровідність від 2 до 50 м²/добу. У хімічному складі вод верхньосарматських відкладів помітна регіональна зональність. З півночі на південь із зануренням відкладів на більшу глибину відбувається зміна хімічного складу вод від гідрокарбонатно-натрієвих з мінералізацією до 1 г/л до хлоридно-натрієвих з мінералізацією до 3 г/л. Розвантаження водоносного горизонту відбувається в долинах річок і лиманів та, можливо, у Чорнове море. У зв'язку з тим, що територія аркуша розташована в ділянці транзиту і далеко від основних джерел живлення, режим верхньосарматських вод порівняно постійний. Верхньосарматський водоносний горизонт має велике практичне значення для всієї описуваної території, де на його використанні засноване питне водопостачання сіл і міст. Водоносний горизонт верхньосарматських відкладів експлуатується майже тисячами свердловин із сумарним водозабором до 3,5 млн. м³/рік, тоді як природні ресурси оцінюються приблизно цифрою близько 2,9 млн. м³/рік, тобто відбувається спрацювання статичних запасів.

Водоносний горизонт відкладів нижньо- та середньосарматських під'ярусів поширений на всій площі. На території дослідження водоносними є тріщинуваті та пухкі різниці середньо- та нижньосарматських вапняків, що залягають на глибинах від 60 до 240 м. У покрівлі залягають щільні глини середнього і верхнього сармату, у подошві – щільні різновиди вапняків, глин і мергелів. Із заходу на схід різко зменшується потужність вапняків. Так, якщо в районі м. Білгород-Дністровського загальна потужність їх близько 50 м, то на схід вони заміщуються глинами, і в районі м. Одеси потужність вапняків із прошарками глин дорівнює всього 5-10 м. Різка зміна вапняків глинами зафіксована на території м. Білгород-Дністровського, де на відстані 1,5 км із заходу на схід потужність зменшується на 25 м.

Води напірні, величина напору у зв'язку із зануренням відкладів збільшується з півночі на південь від 30 до 100 м. На окремих ділянках території при відмітках місцевості, близьких до нуля, свердловини самовиливаються. Глибина п'єзометричного рівня в свердловинах коливається від 1 до 70-80 м, збільшуючись із висотою місцевості. Дебіти свердловини, залежно від проникності вапняків, варіюють у широких межах від 0,5 л/сек до 6-7 л/сек, за знижень від 0,5 до 53 м. Питомі дебіти змінюються від 0,02 л/сек до 6,7 л/сек, коефіцієнти фільтрації від 0,8 до 18 м/добу, за середніх значень 1,3-1,5 м/добу. Величина водопровідності на більшій частині території не більше 100 м²/добу.

За хімічним складом води змінюються з північного заходу на південний схід від гідрокарбонатно-натрієвих з мінералізацією 0,9 г/л до хлоридно-натрієвих з мінералізацією 11 г/л. Характерною для всього горизонту є наявність сірководню, що збільшується на південь. Вміст його у воді коливається від слідів до 100 мг/л.

Сірководень у водах, цілком ймовірно, з'являється завдяки розкладанню органічних залишків і життєдіяльності бактерій, що сульфатредуруючих бактерій.

Основна область живлення водоносного горизонту лежить на північ від території листа. Головний напрям стоку – з північного заходу на південний схід. Розвантаження водоносного горизонту відбувається у вищерозміщені породи. Багаторічні режимні спостереження за описуваним водоносним горизонтом, які здійснює Південноукраїнська гідрогеологічна станція, показують, що змін рівнів і хімічного складу не спостерігається. Води цього водоносного горизонту мають велике практичне значення. За рахунок цих вод можна значно розширити й організувати новостворене централізоване водопостачання в північній і західній частинах території аркуша, де витрата природного потоку приблизно становить близько 100 тис. м³/рік, а наявний водозабір ледь сягає цифри 40-50 тис.м³/рік. Крім цього, у приморській смузі води середньосарматських відкладів можуть бути використані для бальнеологічних цілей.

Водопостачання

Існуючий стан. На теперішній час, централізована система водопостачання в межах детального плану території відсутня, оскільки територія вільна від забудови.

Проектний період. Питомі показники водоспоживання прийняті за Державними будівельними нормами містобудування ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід і каналізація».

На території ДП, проектом передбачаються до будівництва три житлових будинки із вбудованими в житлові будинки об'єктами громадської забудови. Водопостачання зазначених споживачів пропонується здійснювати від існуючої водопровідної системи міста Чорноморськ, шляхом будівництва нових водопровідних мереж.

Мережі водопроводу пропонується передбачати з поліетиленових труб типу ПЕ-100 за ДСТУ Б.В.2.7-151:2008.

Обсяги води на господарсько-питне водопостачання нових споживачів на території ДП розраховано відповідно до пункту 11.1.1 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова міських та сільських поселень», а також до додатку А ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація» за формулою:

$$Q_{\text{госп}} = \frac{q_{\text{госп}}^{\text{житл}} \cdot N_{\text{житл}}}{1000} \cdot k_1 \cdot k_2, [\text{м}^3/\text{добу}]$$

де $q_{\text{госп}}^{\text{житл}}$ – середньодобовий (питомий) норматив господарсько-питного водоспоживання на одного мешканця забудови, $q_{\text{госп}}^{\text{житл}} = 235$ л/доб – для багатоквартирної забудови;

$N_{\text{житл}}$ – розрахункова кількість населення житлової забудови,

k_1 – коефіцієнт, що враховує непередбачені витрати води на господарсько-питні потреби (відповідно до ДБН В.2.5-64:2012, ДБН В.2.5-74:2013), $k_1 = 1,1$,

k_2 – коефіцієнт добової нерівномірності водоспоживання (ДБН В.2.5-74:2013 пункт 6.1.2), $k_2 = 1,3$.

На розрахунковий період у двох житлових будинках передбачається 940 жителів.

На розрахунковий період будівництва житлових об'єктів, розрахункова максимальна витрата води на господарсько-питні потреби складе:

$$Q_{\text{госп}} = \frac{235 \times 940}{1000} \times 1,1 \times 1,3 = 315,88 \text{ (м}^3\text{/добу)}$$

Розрахункова максимальна витрата води на господарсько-питні потреби об'єктів громадського призначення на території ДПТ складе - 31,19 (м³/добу).

Для подальших розрахунків приймаємо розрахункову максимальну витрату води на господарсько-питні потреби у розмірі 347,0 м³/добу.

Потреби у воді для зрошування зелених насаджень, поливання та миття удосконалених покриттів перерахунку на одну людину, згідно з ДБН В.2.5-74:2013 додатку А таблиці А.2 складають 55 л. Витрата води на поливання складе:

$$Q_{\text{госп}} = \frac{940 \times 65}{1000} \times 1,2 = 73,32 \text{ (м}^3\text{/добу)}$$

де 1,2 – поправочний коефіцієнт, таблиця А.2 додатку А ДБН В.2.5-74:2013.

Остаточні рішення щодо забезпечення водопостачанням споживачів ДПТ, уточнені розрахунки об'ємів господарсько-побутового водопостачання, гідравлічні розрахунки мереж водопроводу пропонується виконувати (уточнювати) на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»).

Водовідведення

Існуючий стан. На теперішній час, централізована система водовідведення в межах детального плану території відсутня, оскільки територія вільна від забудови.

Проектний період. Питомі показники водоспоживання і водовідведення прийняті за Державними будівельними нормами містобудування ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід и каналізація».

Проектом передбачається влаштування централізованої системи водовідведення проектних споживачів ДПТ, шляхом будівництва самопливної каналізаційної системи з відводом побутових стічних вод у загальну систему водовідведення м. Чорноморськ.

Проектом пропонується забезпечення всіх проектних споживачів централізованим водовідведенням.

Розрахункову максимальну добову кількість стічних вод від проектних споживачів ДПТ, приймаємо рівною розрахунковій питомій середній витраті води на господарсько-питні потреби – 347,0 м³/добу.

Остаточні рішення щодо місць трасування самопливних колекторів, гідравлічні розрахунки самопливних мереж з визначенням їх діаметрів, способи відведення очищених стоків, пропонується уточнити (виконати) на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»).

Дощова каналізація

Існуючий стан. Мережі дощової каналізації є відсутніми, оскільки територія проектування вільна від забудови.

Проектний період. Дощова каналізація запроєктована закритого типу.

Протипожежні заходи

Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 р. п 15.1.3 для протипожежної безпеки проектної забудови у межах детального плану території, передбачається використання пожежного депо міста Чорноморськ (пожежно-рятувальна частина № 22 на 5 автомобілів, яка знаходиться в 0,7 км від проектованої території, по вулиці Віталія Шума, 6В).

Витрата води на зовнішнє пожежогасіння на території детального плану та кількість одночасних пожеж прийнято згідно з таблицею 3 ДБН В.2.5-74:2013. Витрата складає 10,0 л/с на одну пожежу, а кількість одночасних пожеж – 1 шт.

Розрахункову витрату води на потреби внутрішнього пожежогасіння складає 1 струмини по 10 л/с. Разом витрата на внутрішнє пожежогасіння складає 10 л/с. Розрахункова кількість одночасних пожеж – 1 шт.

Розрахунковий час зовнішнього пожежогасіння – 3 години (пункт 6.2.13 ДБН В.2.5-74:2013). Розрахунковий час роботи пожежних кран-комплектів прийнято 120 хв (таблиця 6 ДБН В.2.5-64:2012).

Об'єм води на зовнішнє та внутрішнє пожежогасіння складе

$$V_{\text{пож}} = \frac{3 \times 3600 \times 10 \times 1 + 120 \times 60 \times 10 \times 1}{1000} = 180 \text{ (м}^3\text{)}$$

Протипожежний запас води з урахуванням тригодинного зовнішнього гасіння пожежі і 120-ти хвилинного внутрішнього гасіння однієї пожежі, при одночасному забезпеченні потреб у воді на інші потреби, пропонується зберігати у пожежних резервуарах чистої води, які мають бути передбачені на території міста. 10-ти хвилинний пожежний запас води передбачається зберігати у водонапірних баштах системи централізованого водопостачання міста.

Зовнішнє пожежогасіння на території населеного пункту передбачається від пожежних гідрантів Ø125 мм. за ДСТУ EN 14339:2016, що мають бути встановлені на кільцевих водопровідних мережах на відстані не більше 150 метрів один від

одного. Внутрішнє пожежогасіння передбачається від пожежних кран-комплектів за ДСТУ EN 671-2:2017, встановлених всередині будівель.

Остаточні способи гасіння пожеж, об'єми води на потреби пожежогасіння, місця зберігання протипожежного запасу води, конкретні місця розташування пожежних гідрантів та світлових показників «ПГ» пропонується уточнити на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»).

При розробці проекту враховувались вимоги пожежної безпеки у відповідності з ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій». Проектом передбачаються наступні містобудівні протипожежні заходи:

- формування житлових кварталів, розділених системою вулично-дорожньої мережі, при чому у житлових кварталах садибної забудови передбачено, що відстань між наскрізними проїздами становить від 100 м до 300 м;
- організація безперервної системи магістральних вулиць і доріг для забезпечення транспортних зв'язків між житловими районами;
- довжина тупикових проїздів передбачена не більше 150 м;
- в кінці тупикових проїздів запроектовані майданчики для розвороту 12х12м;
- забезпечення можливості проїзду пожежних машин до житлових і громадських будинків, в тому числі із вбудовано-прибудованими приміщеннями, доступ пожежних з автодрабинами і автопідйомників у будь-яку квартиру чи приміщення при проектуванні проїздів і пішохідних шляхів;
- дотримання протипожежних відстаней від житлових, громадських та адміністративно-побутових будівель до виробничих будинків промислових підприємств і сільськогосподарських будівель;
- створення єдиної системи зелених насаджень, які у випадках пожежної небезпеки повинні бути шляхами евакуації населення і під'їзду пожежних машин;
- визначення місць водозабору для потреб пожежогасіння та організація під'їздів з влаштуванням пірсів та розворотних майданчиків розмірами 12х12м для можливості забору води пожежними автомобілями з існуючих водоймищ.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

При відсутності якісного очищення стічних вод від житлового господарства, вулиць буде відбуватися подальше забруднення підземних вод, що в кінцевому випадку буде позначатися на здоров'ї мешканців м. Чорноморськ. Для того щоб нівелювати зазначений негативний вплив на підземні води, необхідно керуватись проектними рішеннями ДПТ, зокрема у влаштуванні централізованої каналізаційної системи, очищення стічних вод від об'єктів житлового господарства та вулиць на локальних або централізованих очисних спорудах побутово-господарської та дощової каналізації.

Геологічне середовище та його екологічний стан

Палеогенова система. Відклади палеогенової системи трансресивно залягають на розмитій поверхні ярусу кампанії під неогеном. Серед них виділяються відклади палеоцену, еоцену та олігоцену.

Палеоцен. Відклади палеоцену розкрито двома свердловинами у північній частині досліджуваного району, де представлені глинистими мергелями потужністю до 16 м на глибинах від 451 до 497 м.

Еоцен. Найбільш повний розріз розкритий у центральній та південній частинах території листа, де виділяється нижній, середній та верхній еоцен.

Нижній-середній еоцен. Ці відклади виділені в інтервалі 484-457 м. У підшві залягає півметровий прошарок алевролітів, що заміщаються догори органогенно-детритусовим вапняком потужністю до 1,5 м. Вище розріз представлений мергелями. Описані відклади складаються з кварцово-польовошпатових та глауконітових пісків з прошарками глин, мергелів та пісковиків, що залягають на глибині від 610 до 820 м.

Верхній еоцен. Відклади верхнього еоцену поширені повсюдно і осадами глибоководної морської фації. У розрізі верхнього еоцену виділяються два яруси: бодрацький та альмінський. Літологічно вони представлені мергелями, алевролитами з прошарками глин, опок та пісковиків. Найбільша потужність у північно-східній частині території становить 823 м. Покрівля верхнього еоцену знижується від -140 м на півночі до -300 м на південному заході.

Олігоцен. Олігоценові зниження поширені у центральній та північно-східній частинах площі листа.

Нижній-середній олігоцен. Представлений дуже щільними глинами борисфенської та молочанської світ. Потужність від 30,1 до 38,2 м. Покрівлі глин знаходиться на відмітках від -196 м до -275 м.

Верхній олігоцен. Складений глинами із прошарками пісків, мергелів та алевролітів потужністю до 35 м. Глибина залягання покрівлі від -132 до -298 м.

Неогенова система. Відклади неогену користуються повсюдним розвитком та представлені на території листа утвореннями міоцену та пліоцену.

Міоцен, маячкінська світа. Відклади представлені глинистими пісками з прошарками глин та алевролітів. Вони поширені у північно-східній та південно-східній частинах території листа. Південний кордон поширення проходить лінією сіл Базар'янка – Шабо, північний лінією сіл Кам'янка – Василівка – м. Одеса. Максимальна потужність 13 м. Покрівля відкладів маячкінської світи знаходиться на відмітках від -98 м на північному сході до -285 м на півдні та південному сході.

Тортонський ярус. Відклади тортону поширені у південній частині території з глибини 306-308 м. Представлені мергелями з прошарками вапняків конського та карегенського горизонтів. Потужність тортону 25-30 м.

Сарматський ярус, нижній під'ярус. Відклади нижнього сармату розвинені на більшій частині території. Північний кордон розповсюдження їх проходить по лінії сіл Василівка – Біляївка – Єфимівка – Малодолинське – Дачна – Августівка.

Представлені опадами мілководного морського басейну з переважанням у розрізі вапняків та глин із прошарками мергелів, алевролітів та пісків. Вапняки масивні, щільні, часто практично водонепроникні, з залишками флори, що обвуглилася. Піски вапнякові, глинисті, що складаються із зерен кварцу та кальциту. Позначки покрівлі відкладень від -94 на півночі до -288 на півдні. Потужність відкладів 37м.

Середній под'ярус. Відклади середнього сармату поширені по всій території листа. Вони залягають без перерви на осадах нижнього сармату, а в північній часті – трансгресивно на оголеннях олігоцену або міоцену. Залягання порід майже горизонтальне, з легким ухилом на південь. Глибина залягання від 60-80 м на північному заході до 230 м на півдні. Відклади середнього сармату представлені вапняками, мергелями, глинами та пісками. На правобережжі Дністра переважають вапняки, на схід вони заміщуються глинами. У складі вапнякової товщі виділяється кілька різновидів вапняків: пелітоморфні, органічно-уламкові, оолітові, псевдоолітові. Часто вони тріщинуваті та закарстовані. Піски переважно дрібно- і середньозернисті. У покрівлі середньосарматських відкладів залягають щільні пластичні темно-зелені глини потужністю від 10 до 40 м і є регіонально витриманим водоупором. Потужність середньосарматських відкладів збільшується на захід, і сягає 93 м.

Верхній під'ярус. Відклади верхнього сармату поширені по всій площі листа. Схилами долин Куяльницького та Хаджибейського лиманів зафіксовано виходи їх на денну поверхню. На південь покрівля порід верхнього сармату занурюється до глибини 90 м. Залягають на середньосарматських відкладах, перекриваються меотичними глинами, а по долинах річок та лиманів – алювієм. Падіння на південь – південний схід. Представлені зеленувато-сірими глинами з численними та малопотужними прошарками пісків, алевритів, вапняків та пісковиків. Вапняки ракушнякові та оолітово-ракушнякові, часто пухкі, тріщинуваті і закарстовані. Піски кварцові, переважно дрібно- та тонкозернисті. Потужність відкладів збільшується на південь і сягає 139 м.

Меотичний ярус. Відклади меотису представлені переважно глинами, у яких зустрічаються прошарки пісків та рідкісні малопотужні лінзи вапняків. Поширені по всій території, за винятком долини лиманів та річок, де вони розмиті. Залягають трансгресивно на верхньому сарматі, перекриваються понтичними відкладами, у долинах річок та лиманів – алювієм, у південній частині території – верхньопліоценовими утвореннями. Абсолютні позначки покрівлі меотису змінюються від +62 на півночі до -31 на півдні. Потужність описуваних відкладень збільшується на захід до 63 м.

Пліоцен, понтичний ярус. Понтичні відклади широко поширені в межах території аркуша, займаючи водороздільні простори. Вони залягають трансгресивно на розмитій поверхні меотису і перекриваються відкладами середнього та верхнього пліоцену, іноді четвертинними породами. Розмиті в долинах річок та лиманів. Покрівля їх знаходиться на абсолютних відмітках від +90 до -20 м. Представлені вапняками та глинами з прошарками піску. У західній

частині вапняки перекристалізовані, сильно тріщинуваті і закарстовані. Піски кварцові, дрібно- і тонкозернисті. Потужність вапняків до 10 м, пісків – до 14 м.

Куяльницький ярус. Відклади куяльницького ярусу поширені на невеликих ділянках на берегах Хаджибейського та Куяльницького лиманів. Покрівля їх залягає на відмітках від +25 до +3 м. Представлені алювієм стародавніх рік – шаруватими пісками з гравієм та прошарками глин. Потужність відкладів куяльника сягає 20 м.

Середній-верхній пліоцен. До середнього пліоцену на дослідженій території умовно віднесені строкаті піски та глини, що залітають на розмитій поверхні понту. Вони перекриті верхньопліоценовими червоно-бурими глинами або четвертинними відкладами. Червоно-бурі глини, що залягають на відкладах понту або середнього пліоцену під четвертинними суглинками, поширені на водороздільних просторах і є на території листа першим від поверхні регіонально витриманим водоупором. Глини щільні, жирні, іноді піщані з включеннями карбонатів та гіпсу. Потужність глин від 26 до 182 м. Загальна потужність відкладів 35-40 м.

Верхній пліоцен. До верхнього пліоцену відносяться розвинені на схилах долини р. Дністра та Дністровського лиману алювіальні відклади 7-10 надзаплавних терас. Позначки покрівлі їх знижуються в південному напрямку від +53 до -2,16 м, позначки цоколя змінюються від +45 до -31,3 м. Максимальна потужність алювіальних верхньопліоценових відкладів дорівнює 59 м. Відклади, що описуються, залягають на розмитій поверхні понту або меотису. В основі товщі порід верхнього пліоцену знаходяться піски з гравієм та галькою. Потужність їх 1-18 м. Верхня частина розрізу складена глинами, пісками, алевроитами. Стародавній алювій перекривається лісоподібними суглинками.

Четвертинна система. Відклади четвертинної системи розвинені біля листа повсюдно і представлені утвореннями від нижньочетвертинних до сучасних. Вододільні простори складені нижньо-верхнечетвертинними лісоподібними суглинками з прошарками викопних ґрунтів. До низу товщі суглинки глинисті, іноді переходять у глини. Потужність їх сягає 20 м.

До нижньочетвертинних відкладів відносяться алювіальні піски з гравієм і галькою 5 і 6 надзаплавних терас р. Дністер. У їх основі залягають верхньосарматські глини, перекриваються вони суглинками.

Середньочетвертинні відклади 4 і 3 надзаплавних терас р. Дністер представлені алювіальними різнозернистими, тонко- та середньозернистими пісками та галечниками з прошарками глинистих пісків, глин та конгломератів потужністю 12 м. Підстилаються верхньосарматськими глинами з прошарками ракушняку та вапняків, перекриваються лісоподібними суглинками.

До верхньочетвертинних відносяться алювіальні відклади, що складають 1 і 2 надзаплавні тераси річок. Алювій 2 надзаплавної тераси р. Дністер представлений різнозернистими пісками з домішкою дрібного детритусу та до 20-80% галечника. Потужність його до 15 м, абсолютна відмітка підошви -10 м. Аналогічні відклади I

надзапальної тераси потужністю до 7 м поширені в основному на лівобережжі річки Дністер. Абсолютна позначка підосви їх -16 м. Алювій перших надзапальних терас представлений супісками, пісками кварцевими, глинистими, різнозернистими з домішкою гравійно-галькового матеріалу. Потужність сягає 7-8 м.

До сучасних відкладів відносяться алювіально-делювіальні суглинки і супіски схилів річкових долин і балок, потужністю 2-4 м, алювіальні супіски, глини та піски заплав дрібних річок і днищ великих балок потужністю до 6-7 м, озерно-річкові утворення заплави річки Дністра потужністю до 20-30 м із прошарками торфу, нижньо-дрібно- та середньозернисті піски з гравієм та галькою потужністю від 4 до 12 м. Останні підстиляються верхньосарматськими відкладами. Крім того, до сучасних утворень відносяться піщано-глинисті мулуваті відклади лиманів, морські та лиманно-морські відклади пляжів, кіс та пересипів потужністю від 2-3 до 45 м.

Місто Чорноморськ знаходиться в інженерно-геологічній підобласті Інгуло-Дністровської вододільної лесової рівнини. Основна вододільна площа району вкрита лесово-суглинковим комплексом четвертинних відкладів потужністю 18-20 м і більше. У річкових долинах поширені відклади алювіального піщано-суглинкового комплексу потужністю до 15-20 м і більше. Величина просідання змінюється від 8-15 до 30-50 см, на обмежених ділянках півдня підобласті перевищує 100 см. Ґрунтові води на півночі приурочені до лесів і алювію річкових долин і залягають на глибинах до 10 м, на півдні вони пов'язані з вапняково-мергелевими породами неогену і розташовуються значно глибше. Скрізь води агресивні за вмістом сульфатів. На схилах річкових долин і балок і особливо на узбережжі відзначаються ділянки активної зсувної діяльності. Просадні властивості лесових ґрунтів є основним чинником, що створює значні труднощі в інженерному освоєнні території підобласті.

Відповідно до схеми сейсмічного районування території України ЗСР-2004 року по м. Чорноморськ маємо наступні дані:

Середні періоди повторюваності землетрусів	Інтенсивність землетрусу, бали (за шкалою MSK-64)	Імовірність перевищення сейсмічної інтенсивності протягом найближчих 50 років	Період повторюваності землетрусів
Карта А	7	10%	500 років
Карта В	7	5%	1000 років
Карта С	8	1%	5000 років

Небезпечні геологічні процеси. Варто враховувати просідання лесових ґрунтів, перед початком будівництва рекомендоване попереднє замочування лесових ґрунтів для їх ущільнення та ліквідації просадних властивостей. Також необхідне відведення поверхневих та талих вод, вертикальне планування, влаштування водовідвідних лотків, дренажів, влаштування дощової каналізації.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

Якщо проект детального плану м. Чорноморськ не буде затверджено, то це призведе до активізації небезпечних геологічних процесів на території міста та збільшення площі земель, які будуть не придатні для будь-якого виду господарської діяльності, деякі види процесів (просідання лесових ґрунтів) створюють небезпеку для життя та здоров'я мешканців міста. Саме тому, необхідно дотримуватися рекомендацій детального плану м. Чорноморськ, наведених у підрозділах «Інженерно-будівельна оцінка» та «Інженерна підготовка та захист територій».

Ґрунти та земельні ресурси, їх екологічний стан

В межах території ДПТ м. Чорноморськ поширені чорноземи південні.

Чорноземи південні – зональний підтип чорноземів, що сформувалися під типчаково-ковиловими степами в умовах посушливого клімату. Серед них виділяють модальні (поширені в Азово-Причорноморській південностеповій агроґрунтовій провінції), чорноземи південні міцелярно-карбонатні та чорноземи південні солонцюваті. В їхньому профілі виділяють гумусовий (потужність 66–93 см) та два перехідні до материнської породи горизонти. Глибина залягання карбонатів становить 48–60 см, солей до 2 і більше метрів. У складі структури чорноземів південних агрономічно цінні агрегати в орному шарі становлять 66–75 %. Реакція ґрунтового розчину нейтральна або слаболужна. Вміст гумусу – 1,6–3,4 %, валового азоту 0,17 %, валового фосфору 0,12–0,13 %. У складі обмінних катіонів переважають кальцій (77–79 %) і магній (19 – 20 %). Серед них за механічним (гранулометричним) складом домінують важкосуглинкові та легкосуглинкові різновиди. 41,5 % площі чорноземів південних зазнають ерозії. Для підвищення їхньої родючості застосовують зрошувальні меліорації в умовах високої культури землеробства. Бонітет чорноземів південних становить 47–55 балів.

Серед основних чинників негативного впливу на земельні ресурси сільськогосподарського виробництва є:

- значна розораність земель і, що найбільш небезпечно, на схилах;
- порушення і недотримання сівозмін;
- застосування важкої техніки;
- недостатність внесення органічних та мінеральних добрив;
- надмірна насиченість структури посівних площ технічними культурами;

При формуванні структури посівних площ необхідно передбачати обґрунтоване поєднання вологолюбних культур з культурами, які належать до так званої групи буферності щодо режиму зрошення.

Сівозміни планують таким чином, щоб поля кожної з них знаходились в одній ґрунтово-екологічній або технологічній групі земель і були рівновеликими. Розміщення полів однієї сівозміни у декількох ґрунтово-екологічних або

технологічних групах земель дуже ускладнює, а іноді й зовсім унеможлиблює освоєння і ведення сівозміни. Як уже зазначалось, тривалість ротації сівозміни залежить від культури, яка має найдовший період повернення на попереднє місце вирощування. Дотримання цієї вимоги дає змогу вирощувати потрібну культуру на максимально можливій площі.

Забруднення ґрунтів можливе за рахунок інфільтрації стічних вод від об'єктів житлового господарства, тому необхідне 100% охоплення території м. Чорноморськ централізованою побутовою каналізацією. Забруднення ґрунтів може відбуватися вздовж автодоріг.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

Якщо проект детального плану не буде затверджений, то екологічний стан ґрунтів залишиться без змін, на даний момент джерел забруднення ґрунтів немає.

Рослинний та тваринний світ, природно-заповідний фонд, екологічна мережа

Рослинність. Згідно з картою геоботанічного районування територія м. Чорноморськ відноситься до степової зони, понтичної степової провінції, Чорноморсько-Азовської степової підпровінції, Одеського округу злакових та полинно-злакових степів, засолених луків, солончаків і рослинності карбонатних відслонень.

Степова рослинність представлена типчаково-ковиловим степом (домінанти ковила Лессінга, коростяна українська, костриця валіська) та агрофітоценози на їх місці. Також природно-степова рослинність представлена полино-типчаково-ковиловими степами (костриця валіська, ковила Лессінга, коростяна українська, полин австрійський, полин кримський) та агрофітоценози на їх місці в комплексі із засоленими луками, солонцями і солончаками.

Прилиманні ділянки мають галофітну та псамофітну рослинність. Рослинність солончаків представлена солесосом європейським, солянкою, кураєм содовим, содником сланким.

Значне місце у флорі області належить водній рослинності. Вона представлена невикоріненими вільноплаваючими, викоріненими зануреними, викоріненими з плаваючими листками та повітряноводними формами. Зазвичай зустрічаються тостера (морська трава), рдест, філофора (червона водорість), харові та інші водорості. В товщі води також численні дуже дрібні одноклітинні водорості (фітопланктон). Особливо розвинені діатомові водорості та динофлагелянти. Чисельність і біомаса планктонних водоростей найбільш висока в поверхневому шарі води, досягає в літній період декількох десятків мільйонів клітин на літр води.

У флорі м. Чорноморськ відмічено багато видів чужорідних рослин, які є бур'янами. Вони розповсюджені у сільськогосподарських угіддях, лісосмугах, ростуть вздовж шляхів. Серед них рослини, які відносяться до 61 роду та 28 родин, мають високу інвазійну активність. Майже чверть складають одновидові роди, що

входять до складу 10 родин. До них належать *Cenchrus* (ценхрус), *Acroptilon* (гірчак), *Grindelia* (грінделія), *Conium* (болиголів), *Conyza* (коніза) та інші бур'яни, які є карантинними або дуже розповсюдженими у районі м. Чорноморськ.

Місто Чорноморськ є зоною поширення рідкісних видів рослин, зокрема: півонії тонколистої, ковили української, тюльпана Шренка, оставнику одеського, еремогони головчастої. Серед лікарських рослин наявні жостер проносний, горицвіт весняний, чебрець Маршала, астрагал шерстистоквітковий, глечики жовті. Серед їстівних грибів зустрічаються печериця польова та зморшок степовий.

Фауна. Серед ссавців на даній території поширені їжак білочеревий, бурозубка мала, білозубка мала, заєць сірий, пацюк сірий, миша хатня, хом'як звичайний, лисиця звичайна, вовк сірий, собака єнотовидний, куниця кам'яна, борсук, свиня дика, миша польова, миша лісова звичайна, миша курганцева, полівка звичайна, полівка східноєвропейська, буро зубка звичайна, нетопир малий, вечірниця руда, нічниця водяна, кажан пізній, ласка, тхір чорний, куниця кам'яна, здичавілі коти і собаки.

Серед птахів поширеними є пірникоза велика, чапля сіра, бугай, крижень, чирячка велика, боривітер звичайний, кібчик, перепілка, деркач, чайка, коловодник звичайний, горлиця звичайна, зозуля, серпокрилець чорний, горлиця звичайна, зозуля, серпокрилець чорний, рибалочка, дятел звичайний, баклан великий, галагаз, огар, нерозень, пухівка, крех середній, лежень, кулик-сорока, пісочник морський, чоботар, кулик-довгоніг, мартин сріблястий, мартин середземноморський, мартин тонкодзьобий, крячок рябодзьобий, крячок чорнодзьобий, крячок каспійський, голуб сизий, сиворакша, шуліка чорний, куріпка сіра, дрохва, журавель степовий, припутень, жайворонок польовий, посмітюха, просянка, жайворонок польовий, горобець хатній, горобець польовий, крук, сорока, ворона сіра, грак, галка, сорокопуд терновий, плиска жовта, плиска біла, синиця велика, соловейко східний, вівсянка звичайна, шпак звичайний, ластівка сільська, ластівка берегова, лелека білий, голуб сизий здичавілий, горлиця садова, дятел сирійський, ластівка міська, сич хатній, дрізд чорний, зяблик, чайка чорноголова, чеграва, поморник короткохвостий.

Серед плазунів поширеними є ящірка прудка, вуж звичайний, мідянка звичайна, ящірка різнобарвна, вуж водяний.

Серед земноводних поширеними є жаба озерна, жаба ставкова, жаба гостро морда, кумка червоночерева, часничниця звичайна.

У Чорному морі розповсюджені популяції дельфінів (афаліна, білобочка, азовка). Здійснюється вилов риби – атерини, тарані.

Природно-заповідний фонд. У межах м. Чорноморськ немає об'єктів природно-заповідного фонду. В межах території відсутні природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, в тому числі рекреаційні зони. Ділянка не відноситься до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення,

оздоровчого, рекреаційного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон.

Екологічна мережа. Екологічна мережа відсутня в околицях м. Чорноморськ. Відповідно до Регіональної схеми формування екологічної мережі Одеської області, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 20.05.2011 № 136-VI, територія що підлягає детальному плануванню, входить до складу Чорноморського прибережно-морського природного коридору регіональної екологічної мережі, Азово-Чорноморського природного коридору національної екологічної мережі та Азово-Чорноморського природного коридору Всеєвропейської екологічної мережі.

Водно-болотні угіддя. Водно-болотні угіддя відсутні в околицях м. Чорноморськ.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

Якщо не будуть затверджені рішення детального плану, біорізноманіття території м. Чорноморськ скоріш за все залишиться на сталому рівні або буде продовжуватися спад чисельності різних видів флори та фауни через відсутність заходів по покращенню загального стану наколишнього природного середовища.

Поводження з відходами

Існуючий стан.

На території, щодо якої розробляється детальний план території, немає благоустрою, відсутня система сортування твердих побутових відходів, а також утилізації та переробки. Існуюче сміттєзвалище розташоване на відстані 10 км в смт. Великодолинське.

Проектний період. Проектом пропонуються наступні заходи по удосконаленню сфери санітарного очищення та поводження з побутовими відходами на розрахунковий етап:

- забезпечення повного збору та своєчасного знезараження і знешкодження всіх видів відходів;
- впровадження в повному обсязі та удосконалення існуючої системи роздільного збору відходів у першу чергу розділення на 2 фракції – органічну та всі інші відходи з подальшим їх сортуванням (папір, пластик, скло, текстиль);
- придбання спецавтотранспорту, контейнерів та іншої техніки для санітарного очищення;
- облаштування пунктів приймання вторинної сировини;
- створення системи збирання, перероблення, складування великогабаритних та ремонтних відходів (спецконтейнери, пункти збирання тощо);
- створення системи збирання, первинного накопичення, вивезення та перероблення відходів електричних та електронних приладів;

- організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища та інформування населення з питань поводження з твердими побутовими відходами: проведення семінарів, друк посібників, буклетів, інформаційних листівок та їх розповсюдження, у тому числі – інформаційне висвітлення на білбордах, сітілайтах, створення та розповсюдження тематичних відеороликів;

На території, що підлягає детальному плануванню, планується утворити сміттєзбірний майданчик, який буде запроектовано в північно-східній частині території з контейнерами для роздільного збирання твердих побутових відходів.

Розрахунок річної норми накопичення сміття для 827 осіб залежить від середньодобової норми утворення відходів на одну особу. За даними, середньодобова норма накопичення твердих побутових відходів (ТПВ) на одну людину становить приблизно 0,3 кг.

Річна норма утворення твердих побутових відходів:

- Багатоквартирної житлової забудови в межах ділянки проектування на максимальну кількість жителів – 827 осіб складе – 90,56 т/рік.

Існуюче сміттєзвалище розташоване на відстані 10 км в смт Великодолинське Великодолинської селищної громади Одеської області, згідно з реєстром МВВ. Система управління побутовими відходами проекрованої території має відповідати місцевому плану управління відходами територіальної громади, згідно вимог Закону України «Про управління відходами».

В подальшому, орган місцевого самоврядування має розробити та оприлюднити такий план.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

Якщо проект детального плану не буде затверджений, то стан навколишнього середовища ділянки буде без змін.

Фізичні фактори впливу

Шумове забруднення території відсутнє.

Радіаційний фон. На території міста відсутні джерела радіаційного забруднення техногенного походження. Відповідно постанови КМУ № 106 від 23.07.1991 року і № 600 від 29.01.1994 року, територія, що проектується, не входить в перелік територій, забруднених в результаті аварії на ЧАЕС. Територія міста не має природних радіогенних зон та джерел техногенного радіаційного впливу. Радіаційний стан на території району та області стабільний на рівні багаторічних спостережень і відповідає природним фоновим значенням: рівні гама-фону становлять у середньому 12-14 мкР/год. Оскільки радіоактивність середовища є природною і не перевищує допустимих значень, дозиметричний паспорт міста відсутній. Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

Електромагнітне забруднення. На проектний період в межах ДПТ будуть проходити ЛЕП напругою 0,4 кВ із охоронними зонами 2 метри відповідно (Постанова КМУ від 27.12.2022 р., №1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»). Охоронна зона для трансформаторних підстанцій становить 3 м від огорожі.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану не буде затверджений.

Якщо проект детального плану не буде затверджений, то стан навколишнього середовища ділянки буде без змін.

Охорона здоров'я населення

В межах 13-го мікрорайону розташована поліклініка «Odrex». Біля зазначеної території розташована Чорноморська лікарня, що знаходиться на відстані 0,25 км на північний-захід від проектованої ділянки.

Комунальне некомерційне підприємство «Чорноморська лікарня» є закладом охорони здоров'я, який діє у відповідності до законодавства України про охорону здоров'я та як самостійний господарюючий статутний суб'єкт, підпорядковується відділу охорони здоров'я Чорноморської міської ради.

Стационарне відділення розраховане на 355 ліжок та розташоване в м. Чорноморську по вулиці Віталія Шума, 4. Складається з основної триповерхової будівлі, де розміщені хірургічне, травматологічне, терапевтичне, кардіологічне, неврологічне, гінекологічне, акушерське, педіатричне відділення. Окремо розташоване двоповерхове інфекційне відділення. В травматологічному відділенні лікуються хворі травматологічного, отоларингологічного дорослого та офтальмологічного профілей. В педіатричному відділенні проходять лікування хворі педіатричного та отоларингологічного дитячого профілей. Акушерське відділення поділяється на два профілі: для вагітних та породіль та патології вагітності. Інфекційне відділення включає в себе дитячий та дорослий інфекційний профіль.

Амбулаторна допомога надається в поліклініці, яка розрахована на 1100 відвідувань в зміну та розташована в таких будівлях:

в семиповерховому будинку – доросла поліклініка, що включає в себе первинну медичну допомогу та вторинну спеціалізовану допомогу (м. Чорноморськ, вулиця 1 травня, 1);

в триповерховому будинку – дитяча поліклініка (м. Чорноморськ, вулиця 1 травня, 1);

в двоповерховому будинку – первинна медична допомога (сmt. Олександрівка, вулиця Перемоги, 64).

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект генерального плану не буде затверджений.

До чинників, що впливають на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території міста Чорноморськ для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров'я відповідно державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дошової каналізації, санітарного очищення території, забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із селітебною та ландшафтно-рекреаційною зонами як на існуючих так і на перспективних ділянках містобудівного освоєння.

Якщо проект детального плану не буде впроваджений, існуючі показники здоров'я населення залишатимуться без змін.

Культурна спадщина та питання її охорони

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року №878 м. Чорноморськ не включене до Списку історичних населених місць України.

Згідно листа Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації, в межах детального плану території відсутні об'єкти культурної спадщини та відповідно зони охорони пам'яток культурної спадщини.

Безпека життєдіяльності населення

Основними завданнями у сфері захисту населення й територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру є:

- здійснення комплексу заходів для запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру та реагування на них;
- забезпечення готовності та контролю за станом готовності до дій і взаємодій органів управління у цій сфері, сил та засобів, призначених для запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру й реагування на них.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру здійснюється на принципах:

- пріоритетності завдань, спрямованих на рятування життя та збереження здоров'я і довкілля;
- надання переваги раціональній та превентивній безпеці;

- вільного доступу населення до інформації щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;
- особистої відповідальності й піклування громадян про власну безпеку, неухильного дотримання ними правил поведінки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- відповідальності посадових осіб у межах своїх повноважень та дотримання вимог цього Закону;
- обов'язковості завчасної реалізації заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- урахування економічних, приладних та інших особливостей територій і ступеня реальної небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій;
- максимально можливого ефективного і комплексного використання наявних сил і засобів, призначених для запобігання надзвичайним ситуаціям і реагування на них;

У питаннях захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру громадяни України мають право на:

- отримання інформації про надзвичайні ситуації, що виникли або можуть виникнути, та про заходи необхідної безпеки;
- забезпечення та використання засобів колективного й індивідуального захисту, які призначені для захисту населення від надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення;
- звернення до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту від надзвичайних ситуацій;
- відшкодування збитків, згідно із Законом, заподіяних їхньому здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій;
- компенсацію за роботу в зонах надзвичайних ситуацій;
- соціально-психологічну підготовку та медичну допомогу;
- інші права у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру відповідно до законів України.

В межах ДПТ хімічно-небезпечні об'єкти відсутні.

Інженерно-технічні заходи цивільного захисту у містобудівній документації спрямовані на забезпечення захисту людей і територій та зниження можливих матеріальних збитків від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також створення містобудівних умов для забезпечення стійкого функціонування об'єктів і споруд подвійного призначення та оформляються схемою інженерно-технічних заходів цивільного захисту.

На території опрацювання захисні споруди цивільного захисту не обліковуються.

Евакуація людей при виникненні надзвичайної ситуації проводиться по факту її виникнення (раптова евакуація). Евакуація здійснюється пішим порядком та із використанням власних транспортних засобів.

При виникненні надзвичайних ситуацій евакуація населення буде здійснюватися в у відповідності до плану цивільного захисту.

При виникненні аварії на ХНО з викидом небезпечно-хімічної речовини, евакуація населення буде здійснюватися в перпендикулярному напрямку вітру розповсюдження хмари небезпечної хімічної речовини.

У разі виникнення надзвичайної ситуації під час будівництва, працівники будуть мати можливість скористатись найближчими укриттями міста Чорноморськ. Евакуація має здійснюватись автотранспортними засобами протягом 10хв., у найближчі укриття населеного пункту згідно укладених договорів, та на відповідну кількість працівників. Детальний розрахунок кількості працівників та підбір укриттів буде здійснюватись у наступних стадіях проектування.

На території детального плану не зареєстровано хімічно-небезпечних об'єктів.

При загрозі чи виникненні аварії на ХНО, залізниці, автомобільній дорозі, або у разі застосування хімічної зброї, необхідно здійснити заходи щодо захисту органів дихання та шкіри, а саме: одягнути протигаз із фільтруючим елементом класу АБ чи спеціальний промисловий респіратор, одягнути найпростіші засоби захисту шкіри (плащі, накидки) і самостійно покинути зону хімічного забруднення в сторони перпендикулярні напрямку вітру, тобто напрямку розповсюдження хмари небезпечної хімічної речовини.

Якщо засоби індивідуального захисту відсутні і вийти із зони хімічного забруднення неможливо, необхідно залишатися у приміщенні, включити радіоприймач чи телевізор. Здійснити заходи щодо герметизації вікон, дверей, димоходів тощо.

У разі необхідності для захисту органів дихання використовувати ватно-марлеві пов'язки або рушники попередньо змоченого водою, або 2% розчином питної соди.

Визначення часу підходу забрудненого повітря до межі ДПТ

Час підходу хмари НХР до межі ДПТ залежить від швидкості перенесення хмари повітряним потоком та температури повітря і визначається за формулою:

$$t = \frac{X}{V} \text{ год.},$$

де X - відстань від джерела забруднення до межі населеного пункту, км;

V - швидкість переносу переднього фронту забрудненого повітря в залежності від швидкості вітру км/год.

У випадках радіаційного, хімічного й бактеріологічного зараження варто застосовувати засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри.

Цей порядок визначає механізм забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту у разі застосування ядерної та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнного стану або у разі виникнення надзвичайної ситуації на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах господарювання в умовах мирного стану.

На об'єктах суб'єктів господарювання за рахунок власних коштів необхідно передбачати забезпечення засобами захисту шкіри, засобами індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних речовин та хімічно небезпечних речовин працівників цих об'єктів.

Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Детальним планом м. Чорноморськ запланований розвиток житлової, громадської забудови, зелених зон, влаштування транспортної та інженерної інфраструктури.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту документу державного планування було здійснено оцінку ймовірного впливу реалізації містобудівної документації відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці нижче.

Вплив від реалізації документу ПДД на довкілля та здоров'я людини	Негативний вплив			Запобіжні заходи
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	Розміщення зазначених об'єктів будівництва не передбачає будь-якого негативного впливу на навколишнє середовище, оскільки в межах ДПТ відсутні будь-які промислові, складські підприємства. Введення в експлуатацію громадських та житлових споруд не передбачає забруднення повітря. В межах ДПТ будуть спроектовані інженерні мережі та споруди, які забезпечуть централізоване водопостачання та водовідведення, санітарного очищення території. Від усіх інженерних споруд передбачено санітарно-захисні та охоронні зони згідно чинного екологічного законодавства.
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			•	
Погіршення якості атмосферного повітря			•	
Появу джерел неприємних запахів			•	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			•	
Підземні води				
Значне зменшення кількості вод для водопостачання населення			•	Проектні рішення детального плану не передбачають зменшення кількості води для водопостачання населення. Будуть зроблені звичайні водопровідні мережі, які передбачають забір води з місцевого водозабору у кількості оптимальній для водозабезпечення мешканців житлового будинку.

Вплив від реалізації документу ПДД на довкілля та здоров'я людини	Негативний вплив			Запобіжні заходи
	Так	Ймовірно	Ні	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	Усі об'єкти будівництва будуть обладнані система водопостачання та централізованого каналізування, планується очищення забруднених дощових стоків на ЛОС, таким чином проблема попадання забруднених речовин у підземні води повністю вирішена.
Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	
Відходи				
Збільшення кількості утворених чи накопичених відходів			•	На території ДПТ буде відбуватися роздільний збір ТПВ. Усі відходи будуть сортуватися у відповідні контейнери для подальшої вторинної переробки на найближчому сміттєпереробному підприємстві.
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			•	В межах території ДПТ не будуть утворюватися радіоактивні відходи.
Земельні ресурси та ґрунти				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		•		Переміщення та ущільнення можливе під час будівництва будівель та споруд, однак будуть застосовані заходи по зменшенню підймання пилу шляхом зволоження ділянок
Провокація небезпечних інженерно-геологічних процесів			•	В разі виявлення ознак підтоплення будуть прийняті інженерні заходи по ліквідації зазначених процесів. Будівництво усіх будівель та споруд передбачає проведення попередніх інженерно-геологічних вишукувань. Для ліквідації просідних властивостей лесових ґрунтів буде зроблене попереднє замочування ґрунтів перед початком будівництва.
Забруднення ґрунтів, геологічного середовища			•	В межах території ДПТ буде влаштована централізована побутово-господарська та дощова каналізація з відведенням забруднених стоків на відповідні ЛОС. Також буде здійснене сортування ТПВ на відповідному майданчику із вивезенням відсортованих відходів на найближче сміттєпереробне підприємство.
Біорізноманіття				
Зміни кількості видів рослин, тварин, їхньої чисельності або територіальному представництві		•		Будівельні роботи передбачають зняття верхніх шарів ґрунту з рослинністю. Однак по завершенню будівництва плануються заходи по влаштуванню клумб та газонів, що буде сприяти відновленню рослинного покриву.
Зменшення площ зернових культур або с/г угідь в цілому		•		Нове будівництво буде відбуватися на землях сільськогосподарського призначення, однак площа будівництва є малою, тому скорочення площі сільськогосподарських

Вплив від реалізації документу ПДД на довкілля та здоров'я людини	Негативний вплив			Запобіжні заходи
	Так	Ймовірно	Ні	
				земель буде обмеженою та незначною.
Негативний вплив на об'єкти ПЗФ та екологічної мережі			•	Проектна ділянка ДПТ розміщена на значній відстані від об'єктів ПЗФ та екологічної мережі. Система перелічених запобіжних заходів буде нівелювати негативний вплив будівель та споруд на біорізноманіття.
Населення та інфраструктура				
Вплив на нинішню транспортну систему			•	Територія ДПТ буде мати свої окремі під'їзні шляхи і не буде впливати на зміну в роботі транспортної системи м. Чорноморськ.
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я населенню			•	Усі загрози для життя та здоров'я населення будуть нівельовані за рахунок впровадження вище наведених заходів з інженерного захисту навколишнього природного середовища
Екологічне управління та моніторинг				
Погіршення екологічного моніторингу			•	Передбачається періодичний моніторинг всього населеного пункту, в тому числі проби повітря, підземних вод та ґрунту будуть здійснені в межах ДПТ.
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			•	В межах ДПТ не передбачено стимулювання екологічно небезпечних галузей виробництва.
Архітектурна, археологічна та культурна спадщина				
Негативний вплив на архітектурні, археологічні та культурні об'єкти			•	Вплив проектних споруд та будівель на архітектурні, археологічні та культурні об'єкти не передбачається.
Фізичні фактори впливу				
Фізичні впливи на навколишнє середовище та здоров'я людей			•	Для об'єктів, які джерелом електромагнітних випромінювань передбачено влаштування охоронних та санітарно-захисних зон.

Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Під час розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

В рамках даної роботи були визначені ключові екологічні цілі та завдання в сфері охорони довкілля, їх відповідність цілям детального плану та визначені можливості їх врахування при розробленні проектних рішень детального плану м. Чорноморськ. На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень,

прийнятих у проекті детального плану були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки.

У таблиці нижче наведені ключові потенційні екологічні проблеми і ризики та їхні зв'язки з детальним планом, яким була приділена особлива увага під час оцінки проектних рішень, що відображено у розділі 6.

Як зазначено у таблиці, декілька екологічних ризиків мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на здоров'я населення. У таблиці на наступній сторінці наведено повний перелік екологічних ризиків, що чинять негативний вплив на компоненти навколишнього природного середовища.

Серед екологічних проблем, що чинять негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

Забруднення поверхневих та підземних вод: погіршення анафелогенної ситуації у місті, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;

Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, безпеці життєдіяльності, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;

Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;

Наявність шумового, електромагнітного забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну;

Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

Ділянки з особливим охоронним статусом

У межах м.Чорноморськ об'єкти природно-заповідного фонду та екологічної мережі відсутні. Найближчий об'єкт ПЗФ розташований від меж м. Чорноморськ на відстані 5 км від меж міста і представлений ботанічним заказником загальнодержавного значення «Дальницьким». Найближчий об'єкт екологічної мережі розташований на відстані 10 км від меж міста і представлений Dnistrovskyi Lyman (SiteCode: UA0000141).

Тим не менше детальним планом передбачено наступні заходи щодо збереження об'єктів ПЗФ та екологічної мережі та недопущення будь-якого техногенного впливу на них:

- врахування обмежень санітарно-гігієнічного, інженерно-геологічного, природоохоронного значення для недопущення техногенного впливу на компоненти довкілля;
- недопущення розвантаження підземних вод у акваторію гідрологічних об'єктів та забруднення ґрунтів території м. Чорноморськ шляхом їх очищення та знезараження за рахунок впровадження прогресивних методів очистки стічних вод та видалення відходів на об'єктах господарської діяльності, застосування сучасних методів інженерного захисту довкілля. Максимальне збереження природних екосистем при будівництві та інших видах господарської діяльності;
- здійснення заходів щодо збереження та недопущення погіршення стану об'єктів природно-заповідного фонду, дотримання вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Закону України «Про екологічну мережу», конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення.
- збереження об'єктів рослинного та тваринного світу, недопущення ведення будівництва або іншої господарської діяльності в межах об'єктів ПЗФ, екологічної мережі, активне озеленення території міста, що буде слугувати підґрунтям для розширення існуючої місцевої екомережі шляхом включення нових зелених зон міста. Збереження видів флори і фауни, які внесені до Червоної книги України та Червоних списків тварин та рослин Одеської області;
- забезпечення території м. Чорноморськ КОС, ЛОС промислово-побутової каналізації, здійснення санітарної очистки міста для недопущення потрапляння стічних вод, сміття від підприємств, житлово-комунального сектору до акваторії гідрологічних об'єктів та до територій об'єктів екологічної мережі та ПЗФ;
- на проектний період забруднення ґрунтів та підземних вод не буде відбуватися, оскільки буде зроблена процедура вертикального планування території з відведенням дощових та талих вод на локальні очисні споруди дощової каналізації, де буде проведений повний цикл механічної, хімічної та біологічної очистки перед випуском повністю очищених вод у акваторію гідрологічних об'єктів, таким чином будь-який негативний вплив на гідроекосистему річок повністю нівельований;
- окрім об'єктів екологічної мережі та природно-заповідного фонду екологічний каркас ДПТ представлений системою зелених насаджень. Проектом передбачений

інженерно-екологічний благоустрій та озеленення цих територій, що сприятиме оздоровленню середовища та забезпечить його оптимізацію;

- необхідно забезпечити збереження наявних територій та об'єктів природно-заповідного фонду та дотримання вимог статей 7, 28 та ін. Закону України «Про природно-заповідний фонд України» щодо їх режиму;

- необхідно забезпечити урахування вимог статті 55 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» щодо резервування цінних для заповідання територій та об'єктів.

Таким чином, заходами детального плану зроблене все можливе для збереження природоохоронних об'єктів, нівеляції негативного впливу проектної діяльності та їх подальшого розвитку та розширення.

Для усунення усіх вище означених проблем необхідно виконати усі рішення, що передбачені детальним планом м. Чорноморськ.

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом генерального плану
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин пересувними джерелами	Вулиці та проїзди в межах ДПТ	Перехід транспорту на альтернативні види палива, здійснення проектних рішень, що будуть забезпечувати безперервних і помірно розподілений рух транспортних засобів. На проектних ділянках буде обмежений та незначний рух транспорту, то забруднення атмосферного повітря буде мінімальним.
Забруднення підземних вод	Скид стічних вод, що формується вздовж доріг та вулиць у підземні води м. Чорноморськ. Відсутність мереж побутової та дощової каналізації, відсутність ЛОС господарчо-побутової та дощової каналізації.	Вулиці та проїзди в межах ДПТ	Влаштування централізованої побутово-господарчої та дощової каналізації з ЛОС очисними спорудами, здійснення вертикального планування для якісного відведення забруднених поверхневих вод, влаштування озеленення житлових та громадських об'єктів.
Геологічні ризики	Просідання лесових ґрунтів	Уся територія ДПТ	Обов'язково необхідно провести процедуру вертикального планування та прокладання мереж закритої дощової каналізації з влаштування ЛОС у випуску очищених вод у існуючі гідрологічні об'єкти м. Чорноморськ. Для боротьби з просіданням лесових ґрунтів рекомендоване їх попереднє замочування перед початком будівництва. Для будівель та споруд

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом генерального плану
			обов'язковим є проведення інженерно-геологічних вишукувань.
Забруднення ґрунтів	Забруднення ґрунтів вздовж доріг та вулиць	Вулиці та проїзди в межах ДПТ	Влаштування мереж дощової та господарчо-побутової каналізації в межах ДПТ з відведенням стічних вод на каналізаційні очисні споруди. Встановлення майданчиків для роздільного збору сміття послідовним транспортуванням до сміттєпереробних підприємств. Всі методи очищення ґрунтів можна розділити на три групи: 1) методи видалення (вилучення) забруднень з ґрунту; 2) методи локалізації забруднень всередині ґрунтового масиву; 3) методи деструкції забруднень (придушення токсичності) в масиві.
Фізичні фактори впливу на довкілля та здоров'я людей	Наявність електромагнітного забруднення	ЛЕП 0,4 кВ	Дотримання охоронних зон навколо об'єктів електромагнітного випромінювання.
Зменшення біорізноманіття, об'єктів рослинного та тваринного світу	Зменшення біорізноманіття через будівництво.	Вся територія ДПТ	Влаштування газонів навколо житлових та громадських об'єктів. Збереження видів флори і фауни, які внесені до Червоної книги України та Червоних списків тварин та рослин Одеської області. Збереження середовища існування та умов розмноження тварин, Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 27 Закону України «Про рослинний світ».

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом генерального плану
Стан здоров'я населення	Усі вище описані ризики є чинниками, що послаблюють здоров'я людини.	Вся територія ДПТ	100% охоплення території системами водопостачання та водовідведення. Належна, своєчасна утилізація відходів. Забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних норм та санітарно-захисних зон інженерних та транспортних об'єктів, своєчасне реагування на виникнення надзвичайних екологічних ситуацій. Озеленення території.
Культурна спадщина	Ризики відсутні	Немає об'єктів культурної спадщини в межах ДПТ	В межах детального плану території відсутні об'єкти культурної спадщини та відповідно зони охорони пам'яток культурної спадщини.

Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документу державного планування

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики визначає загальні орієнтири, на основі яких оцінюють цілі та заходи детального плану території.

Оцінка відповідності детального плану території цілям програм державного та місцевого рівня, галузевих програм.

Проект детального плану території в м. Чорноморськ достатньо у високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному та регіональному рівнях, враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Прикладні рішення з питань охорони атмосферного забруднення є, в своїй більшості, аналогічними до рішень Регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2024-2027 роки, Регіональної комплексної програми з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки та Директиви 2008/50/ЄС європейського парламенту та ради про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи, що передбачають створення екологічно безпечних та комфортних умов для життя населення м. Чорноморськ Одеської області шляхом зменшення антропогенного навантаження й відновлення довкілля за рахунок

впровадження інноваційних технологій виробництва, зменшення викидів парникових газів та підвищення рівня екологічної культури і свідомості суспільства. Така задача досягається за рахунок рішень по влаштуванню зелених насаджень, транспортних рішень, дотримання охоронних зон та СЗЗ навколо інженерних, транспортних об'єктів та закладів, що в процесі свого функціонування можуть забруднювати атмосферне повітря шкідливими викидами. Влаштування газового опалення житлового будинку унеможливорює потрапляння небезпечних речовин в атмосферне повітря.

Прикладні рішення з питань охорони водних об'єктів, підземних вод, організації водопостачання та водовідведення є, в своїй більшості, аналогічними до рішень Регіональної комплексної програми з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки, Загальнодержавної цільової соціальної програми "Питна вода України" на 2022 - 2026 роки, Директиви Європейського Парламенту і Ради 2000/60/ЄС про встановлення рамок заходів Співтовариства в галузі водної політики, що передбачають забезпечення населення питною водою нормативною якістю в межах науково-обґрунтованих нормативів питного водопостачання, реформування та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування, поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації, відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання. Вказані задачі досягаються за рахунок встановлення прибережних захисних смуг навколо гідрологічних об'єктів, влаштування централізованого водопостачання та водовідведення, очищення забруднених дощових вод на ЛОС дощової каналізації, здійснення захисного озеленення території.

Прикладні рішення по охороні ґрунтів та земельних ресурсів є, в своїй більшості, аналогічними до рішень Загальнодержавної програми використання та охорони земель до 2032 року, Регіональної комплексної програми з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки, що передбачають збалансоване забезпечення потреб населення і галузей економіки у земельних ресурсах, раціональне використання та охорону земель, захист їх від виснаження, деградації, забруднення, підвищення врожайів екологічно чистої продукції та забезпечення продовольчої безпеки держави, збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, створення екологічно безпечних умов для проживання населення і провадження господарської діяльності, стабілізація та нарощування обсягів виробництва в рослинництві, підвищення родючості ґрунтів, (регулювання водного режиму, гіпсування, заліснення ґрунтів) забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Прикладні рішення з питань охорони геологічного середовища, в своїй більшості, є аналогічними до рішень Регіональної програми цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2022-2025 роки, що передбачають захист населення й територій від надзвичайних ситуацій

техногенного та природного характеру в мирний час і в особливий період, захист від небезпечних геологічних процесів, запобігання виникненню можливих надзвичайних ситуацій і мінімізація їх наслідків.

Прикладні рішення з питань поводження з відходами, в своїй більшості, аналогічними до рішень Регіональної комплексної програми з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки, Регіонального плану управління відходами в Одеській області до 2035 року Директиви Європейського парламенту і ради 2010/75/ЄС "Про промислові викиди". Дані програми, як і рішення детального плану м. Чорноморськ, передбачають запровадження системи роздільного сортування сміття, пропонують новітні технології переробки сміття і повторного використання матеріалів, зменшення кількості обігу особливо небезпечних відходів, організацію майданчиків зі сміттєвими баками.

Прикладні рішення з питань рослинного та тваринного світу, біорізноманіття в своїй більшості, є аналогічними до рішень Положення про перелік видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області, Закону України «Про рослинний світ», Закону України «Про захист рослин», Закону України «Про екологічну мережу», Закону України «Про тваринний світ», Закону України «Про Червону книгу України». Вказані програми, як і рішення детального плану території, передбачають збільшення чисельності зелених насаджень на території детального планування та охорона існуючих видів рослинності. Збільшення площі зелених насаджень, що забезпечить збільшення популяції птахів. В той же час окреслені заходи по боротьбі зі шкідниками рослинних культур, попередження розповсюдження шкідливих комах, кліщів та мікроорганізмів для здоров'я людей та тварин.

Прикладні рішення з питань охорони здоров'я населення аналогічні до рішень Обласної цільової програми «Здоров'я Одещини на 2024-2026 роки», Міської програми «Здоров'я населення Чорноморської міської територіальної громади на 2021-2025 роки», Директиви ЄС 2002/49 в оцінці та управлінні шуму навколишнього середовища. Вказані програми ставлять перед собою задачі покращення медичного обслуговування населення м. Чорноморськ, розширення мережі медичних закладів, надання безоплатних ліків та медичних послуг, розробку заходів з попередження захворювань різної етіології, ранню діагностику серцево-судинних, онкологічних хвороб, якісне медичне обслуговування дітей, поширенню здорового способу життя, заняттями фізичної культури та спорту, захисту праці людини у шумовому середовищі, тощо. Також рішення даних програм співпадають з заходами детального плану м. Чорноморськ по забезпеченості населення якісною питною водою, доступу до безпечних продуктів харчування, 100 % охоплення території селища централізованою побутовою та дощовою каналізацією, забезпечення належного функціонування дитячих дошкільних навчальних закладів централізованим водопроводом, забезпечення проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм чи у випадку надзвичайних ситуацій, забезпечення

контролю за недопущенням виникнення і поширення інфекційних хвороб через харчові продукти. Спільною основою вказаних програм та рішень детального плану м. Чорноморськ є проведення усіх вище зазначених прикладних екологічних рішень, що у кінцевому випадку призведе до зменшення захворювання населення, довголіття та поліпшення якості життя.

Оцінка відповідності детального плану зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями у сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Основні напрями співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна, наступні: охорона біологічного різноманіття, охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату, охорона озонового шару, охорона атмосферного повітря, поводження з відходами, оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного різноманіття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань. Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, які стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992 р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

Станом на 01.01.2016 мережа займала близько 8 % території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території, що розглядається проектом документу державного планування, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угідь міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території, що розглядається проектом документу державного планування, вищезазначені угіддя відсутні.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонного шару, поводження з відходами та іншими, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту документу державного планування, що є містобудівною документацією місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань у даній сфері.

Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

У цьому розділі наведений короткий огляд оцінки ризиків та потенційних впливів на навколишнє середовище. Окремі складові містобудівної документації були проаналізовані з метою виявлення потенційно значних впливів на навколишнє середовище, що мають відношення до реалізації рішень проекту детального плану. Рішення з просторового планування території, що представлені проектом детального плану, були оцінені групами, що представляють зони певного функціонального використання, такі, як: житлова багатоквартирна забудова, громадська забудова, озеленення, транспортна та інженерна інфраструктура, тощо. Виявленні ключові впливи, пов'язані з конкретними запланованими рішеннями містобудівної документації, висвітлені у підрозділі 6.1.

На наступному етапі була проведена оцінка потенційних кумулятивних впливів шляхом аналізу комбінованого впливу реалізації різних проектних рішень на окремі компоненти навколишнього середовища, результати якої відображені у підрозділі 6.2.

6.1 Оцінка ключових наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, у тому числі на різнострокові проміжки часу

У цьому розділі представлені результати оцінки проекту документу державного планування (проекту детального плану) з урахуванням проектних рішень, прийнятих у відповідних розділах вище зазначеної документації. Оцінка враховує екологічні цілі, пов'язані з розвитком на місцевому рівні, з метою забезпечення ефективного та сталого соціально-економічного розвитку міста та поліпшення якості життя населення. Аналіз цілей екологічної політики викладений у розділі 5.

В більшій мірі оцінка зосереджується на потенційних екологічних наслідках пов'язаних із запропонованими змінами функціонального використання територій та основних проектних рішеннях з розвитку житлової забудови населеного пункту та інженерної інфраструктури, передбачених містобудівною документацією. В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації рішень детального плану як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси.

Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків та супроводжується пояснювальними коментарями (див. таблиці нижче).

На основі оцінки окремих заходів проекту було проведено аналіз потенційних кумулятивних впливів, розглянуті заходи для пом'якшення та запобігання виявлених потенційних негативних наслідків реалізації проектних рішень на міське середовище, природні комплекси, санітарно-гігієнічні умови проживання населення. Огляд потенційних негативних впливів та заходів з їх пом'якшення представлений у таблиці нижче.

Серед ключових наслідків реалізації проекту генерального плану доцільно виділити:

Атмосферне повітря: на проектний період запропоноване будівництво транспортної інфраструктури у зв'язку з чим можливе певне забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами. Однак рішення по транспорту направлені на те, щоб забезпечити безперервний, рівномірно розподілений рух автомобілів, усі дороги, вулиці та проїзди будуть підлягати процедурі вертикального планування з відведенням стічних вод на ЛОС дощової каналізації. Може бути ймовірність незначного забруднення атмосферного повітря через притік автомобілів в межах житлової забудови міста. Однак даний фактор є дуже обмеженим і незначним, тому вплив на атмосферне повітря залишиться мінімальним.

Водний басейн: проектним планом передбачено влаштування централізованої системи водопостачання та прокладання водопровідних мереж, влаштування централізованої системи водовідведення стічних вод, будівництво самопливної дощової каналізації для відводу стічних вод до ЛОС. Запланований збір сміття, що чинить негативний вплив на підземні води, буде здійснено озеленення території, що, безумовно, позитивно позначиться на екологічному стані підземних вод.

Стан геологічного середовища: так як рішення ДПТ передбачають будівельне освоєння території, то можливе незначне антропогенне навантаження на геологічне середовище. Однак, при проведенні якісних інженерно-геологічних вишукувань та застосуванні захисних заходів (влаштування зливової каналізації, проведення процедури вертикального планування, попереднє замочування лесових ґрунтів перед початком будівництва) якісний екологічний стан геологічного середовища буде досягнуто.

Ґрунтовий покрив: планується охоплення території ДПТ централізованою побутовою та дощовою каналізацією, роздільний збір та вивезення ТПВ, дотримання режимів СЗЗ та охоронних зон інженерних комунікацій, що позитивно вплине на екологічний стан ґрунтів.

Поводження з побутовими відходами: в межах ДПТ планується організація майданчику для роздільного збору ТПВ та послідовним вивезенням та переробкою відходів за межі ДТП.

Біорізноманіття: рішеннями ДТП планується влаштування зон зелених насаджень для екологізації ділянки, максимальне збереження природних екосистем при будівництві. Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного

світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 27 Закону України «Про рослинний світ».

Фізичні фактори впливу: проектні рішення ДТП враховує зони електромагнітного випромінювання при архітектурному проектуванні.

Здоров'я населення: рішеннями ДПТ передбачено охоплення забудови системами водопостачання та водовідведення, збір та вивезення побутових відходів, забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних норм, насадження зелених рослин вздовж автомобільних доріг. Такі рішення будуть нівелювати негативний вплив техногенного навантаження від проектних рішень на здоров'я людини.

У таблиці нижче наведені основні виявлені впливи.

Шкала оцінки:

- 2 – суттєво негативний вплив;
- 1 – помірний негативний вплив;
- 0 – очікуваний вплив відсутній;
- +1 – помірний позитивний вплив;
- +2 – суттєво позитивний вплив.

Вплив рішень генерального плану на навколишнє природне середовище

Рішення		Потенційний вплив на головні складові довкілля							Заходи щодо зменшення впливу на довкілля
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Геологічне середовище	Відходи	Біорізноманіття	Здоров'я людини	
1	Розвиток житлової забудови (багатоквартирної)	0	0	-1	0	0 -1	-1	+1	Благоустрій та озеленення території після завершення будівництва житла. Зрізання цінного ґрунту під час будівництва та його застосування у найближчій сільській місцевості. Якісне комунальне обслуговування житлових територій, здійснення первинного сортування та вивезення сміття на переробку.
2	Розвиток громадської забудови	0	0	-1	0	0 -1	-1	+1	Благоустрій та озеленення території після завершення будівництва громадських об'єктів. Зрізання цінного ґрунту під час будівництва та його застосування у найближчій сільській місцевості. Якісне комунальне обслуговування громадських територій, здійснення первинного сортування та вивезення сміття на переробку.
3	Розвиток зелених зон	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	Створення зелених зон має позитивне значення як для всіх компонентів природи, так і для здоров'я людини. Додаткові заходи не потрібні.

Рішення		Потенційний вплив на головні складові довкілля							Заходи щодо зменшення впливу на довкілля
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Геологічне середовище	Відходи	Біорізноманіття	Здоров'я людини	
4	Розвиток транспортної інфраструктури	-1	-1	-1	0	0 -1	-1	-1	Будівництво нових доріг, озеленення узбіч, здійснення вертикального планування та влаштування дощової каналізації. Перехід транспорту з традиційних видів палива на альтернативні джерела енергії, своєчасних ремонт асфальтового покриття, здійснення інженерного захисту узбіч автодоріг, забезпечення безперервного та швидкісного руху транспорту.
5	Розвиток інженерної інфраструктури	+1	+1	0,-1	+1	+1	-1	+1	Влаштування інженерної інфраструктури, в цілому, має позитивні наслідки для довкілля, за виключенням впливу на ґрунти та біорізноманіття. Вплив на ґрунти полягає у тому, що під час будівництва інженерної інфраструктури буде відбуватися вилучення землі для будівництва. Тому після здійснення будівництва такі рішення мають бути компенсовані благоустроєм території з послідовним озелененням. При будь-якому будівництві буде відбуватися порушення рослинного покриву та відступ фауни у більш природне середовище для існування. Виходом з даної ситуації є створення зелених та рекреаційних зон у місті, де всі описані явища мають бути компенсовані.

Характеристика впливу основних рішень генерального плану за ділянками містобудівного розвитку на довкілля

1) Освоєння територій під проектну житлову (багатоквартирну) забудову

Складові довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0	Немає об'єктів, які б здійснювали негативний вплив на якість повітря.
Підземні та поверхневі води	0	Немає об'єктів, які б здійснювали негативний вплив на якість поверхневих та підземних вод.
Ґрунти	-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для заліснення або озеленення. Необхідні рекультиваційні заходи після завершення будівництва. Ґрунти підлягають зрізанню, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються
Відходи	0,-1	Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян. При

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
		належному комунальному обслуговуванню та екологічній свідомості мешканців проблем з відходами не очікується.
Біорізноманіття	-1	Зменшення кількості біорізноманіття через будівництво. Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озелененням та благоустроєм території після завершення будівництва.
Здоров'я людини	+1	Покращення якості соціально-психологічного середовища та умов проживання населення

2) Освоєння територій під проектну громадську забудову

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0	Немає об'єктів, які б здійснювали негативний вплив на якість повітря.
Підземні та поверхневі води	0	Немає об'єктів, які б здійснювали негативний вплив на якість поверхневих та підземних вод.
Ґрунти	-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для заліснення або озеленення. Необхідні рекультиваційні заходи після завершення будівництва. Ґрунти підлягають зрізання, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються
Відходи	0,-1	Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян. При належному комунальному обслуговуванні та екологічній свідомості мешканців проблем з відходами не очікується.
Біорізноманіття	-1	Зменшення кількості біорізноманіття через будівництво. Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озелененням та благоустроєм території після завершення будівництва.
Здоров'я людини	+1	Поява нових медичних центрів, мережі аптек, фізкультурно-оздоровчих установ, центрів дозвілля буде мати позитивний вплив на здоров'я мешканців.

3) Розвиток зелених зон різного виду користування та призначення

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Озеленення буде позитивно впливати на екологічний стан атмосферного повітря.
Водний басейн	+1	Створення озеленення позитивно впливає на гідрогеологічний режим території.
Ґрунти	+1	Створення зелених зон буде позитивно впливати на ґрунтовий покрив за рахунок біохімічних та біофізичних процесів в системі «рослина-ґрунт»
Геологічне середовище	+1	Насадження рослин (фітомеліорація) покращує гідрогеологічний режим території, попереджує розвиток ерозійних та зсувних процесів.
Відходи	+1	Створення зелених зон передбачає видалення відходів та благоустрій території
Біорізноманіття	+1	Всі вище описані заходи будуть позитивно впливати на збільшення біорізноманіття
Здоров'я людини	+1	Всі вище описані заходи будуть виражено позитивно впливати на стан здоров'я мешканців міста

4) Розвиток транспортної інфраструктури

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1	Забруднення повітря продуктами згоряння палива.
Водний басейн	-1	Забруднення підземних вод вздовж проїзних частин вулиць, однак інженерні рішення пом'якшують цю проблему.
Ґрунти	-1	Забруднення ґрунтів продуктами згоряння палива. Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для заліснення або озеленення. Необхідні

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
		рекультиваційні заходи після завершення будівництва. Ґрунти підлягають зрізанню, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються.
Відходи	0,-1	Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян. При належному комунальному обслуговуванні та екологічній свідомості мешканців проблем з відходами не очікується.
Біорізноманіття	-1	Забруднення повітря, вод та ґрунтів буде негативно позначатися на біорізноманітті.
Здоров'я людини	-1	Забруднення повітря, води та ґрунтів буде негативно позначатися на здоров'ї населення.

5) Розвиток інженерної інфраструктури

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Рішення проблем сортування сміття, проектування об'єктів газопостачання, газових котелень буде позитивно впливати на екологічний стан атмосферного повітря.
Водний басейн	+1	Будівництво побутово-господарської, дощової каналізації, ЛОС, здійснення сортування сміття, інженерні рішення щодо небезпечних природних процесів будуть позитивно впливати на екологічний стан підземних вод.
Ґрунти	0,-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для заліснення або озеленення. Необхідні рекультиваційні заходи після завершення будівництва. Ґрунти підлягають зрізанню, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
Геологічне середовище	+1	Інженерні рішення щодо територій з проявом небезпечних геологічних процесів, влаштування централізованої побутової та дощової каналізації, позитивно вплине на екологічний стан геологічного середовища.
Відходи	+1	Всі вище описані заходи будуть виражено позитивно впливати на ситуацію з відходами
Біорізноманіття	-1	Видалення природної рослинності негативно вплине на біорізноманіття території. Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озелененням та благоустроєм території після завершення будівництва.
Здоров'я людини	+1	Всі вище описані заходи будуть виражено позитивно впливати на стан здоров'я місцевих жителів.

6.2. Можливість негативних кумулятивних ефектів

У даному підрозділі наведений короткий огляд оцінки ризиків кумулятивних ефектів. Для кожного окремого рішення генерального плану, що має потенційні негативні наслідки (впливи), які визначені в процесі аналізу впливу на окремі компоненти навколишнього середовища, наданий короткий опис потенціального кумулятивного впливу та пропозиції щодо їх пом'якшення.

Оцінка екологічних ризиків кумулятивних ефектів та можливостей з їх пом'якшенням

Рішення проекту з потенційними негативними впливами (-1,-2)	Потенційний кумулятивний вплив	Запропоновані заходи пом'якшення
Компонент довкілля	Атмосферне повітря	
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 4 Розвиток транспортної інфраструктури (-1)	Викиди забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.	Перехід з бензинового на газове паливо, електродвигуни, якісне влаштування дорожнього покриття з дощовою каналізацією, здійснення вертикального планування.
Компонент довкілля	Водний басейн	
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 4 Розвиток транспортної інфраструктури (-1)	Потрапляння стічних вод з автодоріг у підземні води.	Перехід з бензинового на газове паливо, електродвигуни, якісне влаштування дорожнього покриття з дощовою каналізацією та ЛОС, здійснення вертикального планування.
Компонент довкілля	Ґрунти та земельні ресурси	
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 1 Розвиток житлової забудови (0, -1)	Ризик порушення ґрунтів під час будівництва споруд, вилучення цінних агропромислових груп земель.	Необхідні рекультиваційні земельні роботи після завершення будівництва: вирівнювання земної поверхні, відновлення рослинності, благоустрій території. Ґрунти підлягають зрізанню, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 2 Розвиток громадської забудови (0,-1)	Ризик порушення ґрунтів під час будівництва споруд, вилучення цінних агропромислових груп земель.	Необхідні рекультиваційні земельні роботи після завершення будівництва: вирівнювання земної поверхні, відновлення рослинності, благоустрій території. Ґрунти підлягають зрізанню, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 4 Розвиток транспортної інфраструктури (-1)	Забруднення ґрунтів продуктами згоряння палива. Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для заліснення або озеленення..	Необхідні рекультиваційні земельні роботи після завершення будівництва: вирівнювання земної поверхні, відновлення рослинності, благоустрій території. Перехід на альтернативні види палива.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 5 Розвиток інженерної інфраструктури (-1)	Ризик порушення ґрунтів під час будівництва споруд, вилучення цінних агропромислових груп земель.	Необхідні рекультиваційні земельні роботи після завершення будівництва: вирівнювання земної поверхні, відновлення рослинності, благоустрій території. Ґрунти підлягають зрізанню, транспортуванню на ділянки ведення сільського господарства у найближчій сільській місцевості.
Сфера діяльності	Поводження з відходами	
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 1 Розвиток житлової забудови (0,-1)	Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян.	Якісне комунальне обслуговування території, встановлення баків, урн, проведення екологічної освіти серед населення, роздільний збір сміття.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 2 Розвиток громадської забудови (0,-1)	Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян.	Якісне комунальне обслуговування території, встановлення баків, урн, проведення екологічної освіти серед населення, роздільний збір сміття.

Рішення проекту з потенційними негативними впливами (-1,-2)	Потенційний кумулятивний вплив	Запропоновані заходи пом'якшення
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 4 Розвиток транспортної інфраструктури (0,-1)	Можливе збільшення відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян.	Якісне комунальне обслуговування території, встановлення баків, урн, проведення екологічної освіти серед населення. Озеленення узбіч трас. Розвиток мережі облаштованих туалетів.
Компонент довкілля	Біорізноманіття	
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 1 Розвиток житлової забудови (0, -1)	Зменшення кількості біорізноманіття через будівництво.	Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озелененням та благоустроєм території після завершення будівництва.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 – 2 Розвиток громадської забудови (0,-1)	Зменшення кількості біорізноманіття через будівництво.	Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озелененням та благоустроєм території після завершення будівництва.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 4 Розвиток транспортної інфраструктури (-1)	Викиди забруднюючих речовин пригнічують ріст рослин та сприяє відступу фауни у більш чисті райони населеного пункту. Забруднення повітря, підземних вод, ґрунтів, буде негативно позначатися на біорізноманітті.	Перехід з бензинового на газове паливо, електродвигуни, якісне влаштування дорожнього покриття з дощовою каналізацією, озеленення вздовж трас.
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 5 Розвиток інженерної інфраструктури (-1)	Вилучення території під будівництво інженерних систем буде зменшувати зелені насадження та сприяти відступу фауни у природні екосистеми.	Максимально можливе озеленення території інженерної інфраструктури. Дотримання розмірів і умов утримання санітарно-захисних, охоронних зон.
Компонент довкілля	Здоров'я людини	
п/н рішення проекту за табл. 6.1 - 4 Розвиток транспортної інфраструктури (-1)	Викиди забруднюючих речовин від згоряння палива, стічні води на автодорогах негативно позначаються на дихальній, нервовій, кровотворній та інших системах організму	Перехід з бензинового на газове паливо, електродвигуни, якісне влаштування дорожнього покриття з дощовою каналізацією, озеленення вздовж трас.

Коротко-, середньо- та довгострокові наслідки для довкілля і для здоров'я населення

Проектні рішення	Короткострокові наслідки реалізації проектного рішення (1,3,5 років)	Середньострокові наслідки реалізації проектного рішення (10-15 років)	Довгострокові наслідки реалізації проектного рішення (50-100 років)
Освоєння територій під проектну житлову багатоквартирну забудову	На початку будівництва можливе вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для озеленення або заліснення, видалення дерев, які заважають будівництву. Одразу ж після завершення будівництва – благоустрій, рекультивація та озеленення території.	Покращення умов проживання населення, покращення стану здоров'я мешканців. Необхідний періодичний догляд та ремонт житлових будинків, ремонт елементів благоустрою, догляд за зеленими насадженнями.	Довгострокові наслідки співпадають з середньостроковими. Після 50-річного періоду експлуатації споруд та будівель необхідний капітальний ремонт або знесення будівель з послідовними проектними рішеннями.

Проектні рішення	Короткострокові наслідки реалізації проектного рішення (1,3,5 років)	Середньострокові наслідки реалізації проектного рішення (10-15 років)	Довгострокові наслідки реалізації проектного рішення (50-100 років)
	Дане рішення буде сприяти покращенню здоров'я людини, поліпшення санітарно-гігієнічних умов проживання населення.		
Освоєння територій під проектну громадську забудову	На початку будівництва можливе вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися для озеленення або заліснення, видалення дерев, які заважають будівництву. Одразу ж після завершення будівництва – благоустрій, рекультивація та озеленення території. Дане рішення буде сприяти покращенню здоров'я людини, надання професійної медичної допомоги, поліпшення умов проживання населення.	Покращення умов проживання населення, покращення стану здоров'я мешканців. Необхідний періодичний догляд та ремонт будівель та споруд, ремонт елементів благоустрою, догляд за зеленими насадженнями.	Довгострокові наслідки співпадають з середньостроковими. Після 50-річного періоду експлуатації споруд та будівель необхідний капітальний ремонт або знесення будівель з послідовними проектними рішеннями.
Розвиток зелених зон міста різного виду користування та призначення	Зменшення забруднення на всі компоненти довкілля, збільшення кількості біорізноманіття в місті, очищення повітря. Дане рішення буде сприяти покращенню здоров'я людини, поліпшення санітарно-гігієнічних умов проживання населення.	Середньострокові наслідки співпадають з короткостроковими. Поступове розширення зелених насаджень буде підґрунтям для створення місцевої екомережі міста.	Довгострокові наслідки співпадають з середньостроковими. Необхідний постійний догляд за зеленими насадженнями, їх регулярна обрізка, лікування та своєчасна заміна при неможливості відновлення рослинності. Очікується поступове збільшення площі зелених насаджень у місті.
Розвиток транспортної інфраструктури	Очікується негативний вплив на усі компоненти довкілля, окрім геологічного середовища. Узбіччя доріг мають знаходитися нижче лінії траси та мають бути засіяні травами як захист від пилу. Необхідне якісне влаштування дорожнього полотна, організація дощової каналізації, обладнання узбіччя урнами для	З переходом на альтернативні види палива, очікується зменшення навантаження на довкілля, покращення соціально-економічних показників для міста. Дороги вимагають періодичного ремонту та заміни автодорожнього полотна у разі потреби. Очікується збільшення площі зелених насаджень вздовж траси, будівництво дощової	Довгострокові наслідки співпадають з середньостроковими. Після 50-річного періоду експлуатації автодоріг необхідний капітальний ремонт або знесення споруд з послідовними проектними рішеннями.

Проектні рішення	Короткострокові наслідки реалізації проектного рішення (1,3,5 років)	Середньострокові наслідки реалізації проектного рішення (10-15 років)	Довгострокові наслідки реалізації проектного рішення (50-100 років)
	сміття.	каналізації, впровадження заходів інженерного захисту автодоріг.	
Розвиток мереж та споруд інженерної інфраструктури	Зменшення забруднення на всі компоненти довкілля, рішення проблем територій з проявом небезпечних процесів, рішення ситуації з відходами та сміттям, покращення умов проживання населення та його здоров'я. Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озелененням та благоустроєм території після завершення будівництва.	Середньострокові наслідки співпадають з короткостроковими, необхідний періодичний догляд та ремонт інженерних споруд та мереж, їх розширення та 100% охоплення території міста. Саме розширення мереж та споруд інженерної інфраструктури має позитивний вплив на довкілля, який з продовженням їх експлуатації тільки збільшується.	Довгострокові наслідки співпадають з середньостроковими. Після 50-річного періоду експлуатації інженерних мереж необхідний капітальний ремонт або знесення споруд з послідовними проектними рішеннями.

6.3. Висновки з результатів оцінки

Проведені аналізи виявили потенціал для позитивного впливу проекту містобудівної документації на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас, було виявлено ряд ризиків та потенційних негативних наслідків, пов'язаних з основними рішеннями щодо планування, прийнятими в даному проекті. Основні висновки наведені нижче у цьому розділі. Основні пропозиції щодо запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків подано далі в розділі 7 цього звіту.

Атмосферне повітря

Основні ризики: проектним планом влаштування транспортної інфраструктури, що може призвести до збільшення забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами.

Очікувані позитивні ефекти: насадження захисних рослин вздовж автодороги, влаштування дощової каналізації позитивно відобразиться на стані атмосферного повітря.

Водні ресурси

Основні ризики: внаслідок введення в транспортних мереж очікується збільшення кількості утворення стічних вод від автотранспорту. Існує ризик забруднення підземних вод при недостатньому очищенні стічних вод від автотранспорту. Порушення гідрогеологічного режиму території, забруднення підземних вод залишками палива від автомобільного транспорту.

Очікувані позитивні ефекти: будівництво централізованої каналізації з очисними спорудами та дощової каналізації з ЛОС, влаштування захисного озеленення позитивно позначиться на стані підземних вод.

Грунти та земельні ресурси

Основні ризики: розвиток забудови може призвести до порушення ґрунтів під час будівництва, вилучення цінних агровиробничих груп земель, ресурсу для заліснення, озеленення. Розвиток громадської забудови та подальшого розвитку транспортних мереж може призвести до забруднення ґрунтів промисловими токсичними речовинами.

Основні позитивні наслідки: проведення рекультиваційних земельних робіт по завершенні будівництва, вирівнювання земної поверхні призведе до відновлення земель. Також позитивно на стан ґрунтів будуть здійснювати озеленення та благоустрій території. Очікується стабілізаційний вплив на всі компоненти навколишнього середовища, включаючи ґрунти. Необхідний перехід автомобільного транспорту на альтернативні джерела енергії.

Стан геологічного середовища

Основні ризики: територія ДПТ складена просідними лесовими ґрунтами.

Основні позитивні наслідки: для боротьби з просіданням рекомендоване попереднє замочування ґрунтів перед початком будь-якого будівництва, організація мереж дощової каналізації та здійснення вертикального планування території.

Відходи

Основні ризики: Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низькій екологічній свідомості громадян.

Основні позитивні наслідки: влаштування централізованої господарчо-побутової та дощової каналізації з ЛОС, здійснення сортування сміття, влаштування майданчиків для збору ТПВ будуть зменшувати кількість відходів в межах ДПТ.

Біорізноманіття

Основні ризики: усі зазначені види освоєння території може призвести до ймовірного збільшення кількості забруднюючих речовин у кожному компоненті довкілля, у кінцевому випадку це може призвести до пригнічення росту рослин та сприянню відступу фауни у більш екологічно чисту місцевість.

Основні позитивні наслідки: озеленення, загальний благоустрій, здійснення сортувального збору та вивезення сміття, запровадження інженерних мереж будуть мати позитивні наслідки для збільшення кількості як рослин, так і тварин.

Здоров'я людини

Основні ризики: загалом збільшення кількості забруднюючих речовин у компонентах довкілля при освоєнні території може призводити до збільшення кількості, захворювань органів дихання, онкохвороб, нервової системи, захворювань шлунково-кишкового тракту, кровотворної, імунної системи. Саме тому для зменшення такого ризику варто керуватися екологічними рішеннями детального плану.

Основні позитивні наслідки: максимально можливе озеленення житлової, громадської та транспортної забудови, застосування очисних споруд, збір та утилізація сміття позитивно відображатися на стані здоров'я місцевого населення. Забезпечення житловими приміщеннями, громадськими закладами, проведення озеленення дозволить підвищити якість проживання та праці населення, матиме позитивний вплив на його здоров'я.

Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації містобудівної документації. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень містобудівної документації.

Реалізація проекту детального плану потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення системами інженерної інфраструктури селища, розвитку транспортної інфраструктури, заходів із інженерної підготовки та захисту території, розвитку громадської забудови, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища міста.

Пом'якшення та запобігання потенційних негативних впливів на довкілля передбачається здійснювати шляхом виконання планувальних та інженерно-конструктивних заходів.

Серед конструктивних рішень детального плану м. Чорноморськ, які позитивно вплинуть на стан навколишнього середовища, виділено наступні:

- формування функціонально-планувальної організації території з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень – санітарно-захисних, природоохоронних зон, тощо;
- санітарне озеленення, створення та благоустрій зелених насаджень вздовж вулиць; поточний догляд за зеленими насадженнями загального користування;

- упорядкування системи транспортних мереж з дотриманням вимог щодо їх санітарних розривів;
- комплекс заходів з інженерної підготовки та захисту території: влаштування дощової каналізації, протипросідних заходів та вертикального планування території;
- подальший розвиток системи електропостачання з забезпеченням ресурсом ділянок нової забудови шляхом реконструкції та розширення електричних мереж, заміни зношеного і морально застарілого обладнання, впровадження енергозберігаючих технологій і обладнання ; забезпечення при цьому екологічного режиму середовища - влаштування технічних коридорів, санітарних та охоронних зон;
- створення нових зелених зон спеціального та обмеженого призначення;
- забезпечення повного збору та своєчасного знезараження і знешкодження всіх видів відходів. Впровадження в повному обсязі системи роздільного збору, сортування, утилізації відходів.

Охорона атмосферного повітря

здійснення контролю за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин і зниження впливу фізичних та біологічних факторів; оснащення їх засобами вимірювальної техніки, необхідними для постійного контролю за ефективністю очищення, дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів;

Окрім того, з метою забезпечення нормативної якості повітря рекомендується:

- будівництво комунальних систем та об'єктів тепло- і водопостачання шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій;
- здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- заходи по оздоровленню повітряного басейну необхідно передбачати відповідно до вимог статей 10-22 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».
- в межах санітарно-захисних смуг передбачене озеленення спеціального призначення, з відповідною шириною смуги зелених насаджень 20,0 м.

Для пом'якшення та адаптації до змін клімату:

- для зелених зон населеного пункту здійснювати підбір видів дерев та чагарників з урахуванням їх кліматичної резистентності та асиміляційних властивостей;
- впровадження теплових установок сучасного типу, які не здійснюють викидів в атмосферне повітря, з використанням природних джерел енергії, як енергія сонця, відбір теплової енергії від ґрунту тощо;
- інформування населення про наслідки змін клімату та місцеві можливості адаптації.

Охорона підземних вод

Вплив на підземні води під час будівництва можливий під час аварійних проливів палива і мастил працюючих механізмів.

Заходи для забезпечення нормативного стану підземних вод під час будівництва включають:

- організація належного водопостачання для всіх водоспоживачів з забезпеченням потреб у воді на території нової забудови (буріння додаткових свердловин, прокладання та заміна мереж і ін.); дотримання зон суворого режиму на свердловинах питного водопостачання (ДБН В.2.5-74:2013 розділ 15, а також Постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 року № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів») та забезпечення належної якості питних вод, при необхідності влаштування споруд доочистки, запровадження сучасних методів економії води з заборобою використання питних вод для технічних цілей (див. розділ «Водопостачання»);
- забезпечення системи відведення та очистки поверхневого стоку з існуючої та проектної території населеного пункту, будівництво мереж дощової каналізації та відведенням на ЛОС із застосуванням їх повної очистки та сучасних методів очищення, організація локальних систем водовідведення та очищення стоків;
- дотримання підприємствами-водокористувачами встановлених у дозволах на спеціальне водокористування лімітів забору та використання води, лімітів скидання та нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти;

Під час розроблення містобудівної документації – детального плану м. Чорноморськ необхідно передбачати виконання вимог:

- Водного кодексу України;
- Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затвердженого наказами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 № 134, від 28.08.2013 № 410.

Охорона земель

Відповідно до статті 48 Закону України «Про охорону земель» при здійсненні містобудівної діяльності необхідно передбачити заходи щодо:

- максимального збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом;

- зняття та складування у визначених місцях родючого шару ґрунту з наступним використанням його для поліпшення малопродуктивних угідь, рекультивації земель та благоустрою населених пунктів;
- недопущення порушення гідрогеологічного режиму земельних ділянок;
- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проектуванні, розміщенні та будівництві;
- налагодження ефективної системи санітарного очищення території: своєчасне прибирання та забезпечення знешкодження/утилізації побутово-господарських відходів; вирішення проблеми збирання побутових відходів з запровадженням системи роздільного збирання ТПВ.

Охорона ґрунтового середовища

З метою забезпечення нормативного стану земельних ресурсів та ґрунтового середовища в період реалізації проектних рішень передбачаються такі заходи:

- будівництво під'їзних доріг таким чином, щоб піддавати мінімальним ушкодженням геологічну та геоморфологічну структуру ділянок;
- складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивації, відновленні благоустрою;
- вертикальне планування будівельних майданчиків (максимальне збереження існуючого рельєфу, ґрунту, зелених насаджень, мінімального обсягу земляних робіт);
- забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;
- облаштування господарських майданчиків для тимчасового зберігання матеріалів для будівництва;
- оснащення контейнерами та майданчиками для збирання побутових та будівельних відходів;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- заправка техніки лише закритим способом – автозаправниками;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території планування;
- проведення геохімічного обстеження території та, при необхідності, проведення санації забруднених ділянок;
- проведення рекультивації порушених ділянок, у т.ч. у процесі будівництва, реконструкції та ремонту автомобільних доріг, згідно з природоохоронним законодавством.

Всі методи очищення ґрунтів можна розділити на три групи: 1) методи видалення (вилучення) забруднень з ґрунту; 2) методи локалізації забруднень всередині ґрунтового масиву; 3) методи деструкції забруднень (придушення токсичності) в масиві.

Методи видалення забруднень з ґрунту передбачають безпосереднє видалення шкідливих компонентів за рахунок їх вилучення з ґрунтового масиву, його очищення в той чи інший спосіб. При цьому вилучені з масиву забруднювачі підлягають подальшій утилізації вже поза масивом ґрунту за допомогою окремої технології.

Для цього використовуються механічне видалення забруднених ґрунтів (екскавація), промивка, вакуумування, екстракція і вилуговування, електрохімічне і електрокінетичне видалення, біовилуження та інші способи.

Методи локалізації забруднень всередині ґрунтового масиву засновані на застосуванні та облаштуванні різних бар'єрних технологій: створення механічних захисних екранів (бар'єрів), ін'єкційних екранів, термолокалізації, сорбційних та іонообмінних екранів, хімічної іммобілізації, біосорбційних екранах та ін.

Методи деструкції забруднень (придушення їх токсичності в масиві) засновані на механічному руйнуванні, способах газової і хімічної нейтралізації, термодеструкції, дезінфекції, детоксикації, гідролітичному розкладанні, окисленні, мікробіологічній деструкції (при використанні препаратів з мікроорганізмами) та інше.

При будівельних роботах родючий шар ґрунтів підлягає зрізанню і подальшому застосуванню для сільськогосподарських потреб на прилеглих територіях.

Заходи по стабілізації геологічного середовища

- проведення процедури вертикального планування, прокладання мереж дощової каналізації, влаштування ЛОС дощової каналізації, попереднє замочування ґрунтів перед початком будь-якого будівництва, проведення інженерно-геологічних вишукувань – запорука стабілізації геологічного середовища;

Поводження з відходами

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- забезпечення повного збору та своєчасного знезараження і знешкодження всіх видів відходів;
- забезпечення сортування сміття на майданчиках ТПВ з подальшим вивезенням та переробкою на найближчому сміттєпереробному підприємстві поза межами ДПТ;
- створення системи збирання, перероблення, складування великогабаритних та ремонтних відходів (спецконтейнери, пункти збирання тощо). Організація системи поводження з небезпечними відходами в складі побутових відходів;

Заходи щодо зменшення шуму та вібрації

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- використання сучасного низько-шумного технологічного та енергетичного обладнання;
- встановлення вентиляційних установок та обладнання, які є джерелами шуму і вібрації на віброізолюючих амортизаторах, в шумо захищених секціях;

Охорона праці, техніка безпеки, пожежна безпека

Заходи для забезпечення безпечних умов праці під час будівництва та введення в експлуатацію об'єктів будівництва включають:

- влаштування необхідних огорожень будівельного майданчика (охоронних, захисних або сигнальних), встановлення режиму пропуску на територію об'єкту будівництва;
- встановлення освітлення входу та прилеглої території об'єкту будівництва в нічний час;
- створення належних умов проживання та праці населення, санітарно-побутове і медичне обслуговування у відповідності з діючими санітарними нормами;
- контроль за точним дотриманням технології провадження робіт;
- суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні.

Рослинний і тваринний світ

Заходи щодо збереження тваринного світу. Відповідно до частини 2 статті 39 Закону України «Про тваринний світ» під час розміщення, проектування та забудови підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконалення існуючих і впровадження нових технологічних процесів, введення в господарський обіг цілинних земель, заболочених, прибережних і зайнятих чагарниками територій, меліорації земель, здійснення лісових користувань і лісогосподарських заходів, проведення геологорозвідувальних робіт, видобування корисних копалин, визначення місць випасання і прогону свійських тварин, розроблення туристичних маршрутів та організації місць відпочинку населення проектом передбачені заходи щодо збереження середовища існування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканності ділянок, що становлять особливу цінність для збереження тваринного світу.

Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу. Відповідно до частини першої та другої статті 27 Закону України «Про рослинний світ» підприємства, установи, організації та громадяни, діяльність яких пов'язана з розміщенням, проектуванням, реконструкцією, забудовою населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, а також введенням їх в експлуатацію,

повинні передбачати і здійснювати заходи щодо збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу.

Будівництво, введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів і застосування технологій, що викликають порушення стану та умов місцезростання об'єктів рослинного світу, засмічення, а також забруднення хімічними та іншими токсичними речовинами територій, зайнятих ними, забороняється.

Заходи з охорони здоров'я:

Під час розроблення ДПТ передбачено виконання наступних вимог:

- Постанова головного державного санітарного лікаря України № 45 від 01.12.1999 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»
- Постанова Міністерства охорони здоров'я України № 42 від 01.12.1999 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»
- Постанова Міністерства охорони здоров'я України № 37 від 01.12.1999 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку».
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 54 від 02.02.2005 «Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 145 від 17.03.2011 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 400 від 12.05.2010 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 476 від 18.12.2002 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил при роботі з джерелами електромагнітних полів»
- Орієнтовні безпечні рівні впливу хімічних чинників у повітрі робочої зони (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 17.07.2015 року)
- Гранично допустимі концентрації хімічних чинників у повітрі робочої зони (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 17.07.2015 року)
- Значення гігієнічних нормативів і регламентів безпечного використання хімічних речовин (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 23.04.2015 року)
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;

- Постанова головного державного санітарного лікаря України № 28 від 01.07.1999 «Державні санітарні правила та норми «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1114 від 19.12.2013 «Про затвердження Гігієнічних вимог до дієтичних добавок»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 30 від 23.02.2000 «Про затвердження списків і введення в дію гігієнічних регламентів шкідливих речовин у повітрі робочої зони і атмосферному повітрі населених місць».

Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

Оцінка альтернатив

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації проекту «Детальний план території частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку» була прийнята наступна перспектива для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище: 1. Варіант нульової альтернативи; 2. Варіант виконання проектних рішень. 3. Порівняння рішень детального планування: влаштування громадської забудови замість майданчику для ігор дітей, відпочинку населення, заняття фізкультурою у центральній частині ділянки ДПТ.

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект детального плану в м. Чорноморськ не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у розділах 2, 3 та 4 цього звіту. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток території детального планування є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання містобудівного ресурсу, хаотичного будівництва та погіршення екологічної ситуації в межах вказаної території.

«Варіант виконання проектних рішень» – прийнятий варіант. При виконанні проектних рішень забезпечено збалансований підхід у системі «розвиток території детального планування – стан довкілля». При виконанні проектних рішень передбачені заходи, що направлені на зменшення/усунення/покращення стану навколишнього природного середовища. Забудова території буде відбуватися згідно з архітектурними рішеннями, які враховують вплив об'єктів на довкілля. Окрім того чимало інженерних рішень направлені на вирішення екологічних проблем території детального планування, (утилізація відходів, будівництво мереж

водопостачання та водовідведення, теплопостачання, газопостачання, інженерного захисту та підготовки території, благоустрій та озеленення, тощо) надані рекомендації для оздоровлення довкілля. Також важливим аспектом детального плану території є врахування санітарно-захисних зон санітарно-гігієнічного, охоронного, інженерно-геологічного, природоохоронного, історико-культурного характеру, дотримання режиму обмеження господарювання в зазначених зонах при здійсненні проектних рішень. Отже, варіант виконання проектних рішень є прийнятним і підлягає до реалізації під час розробки проекту детального плану в м. Черноморськ.

«Порівняння рішень детального планування: влаштування громадської забудови замість майданчику для ігор дітей, відпочинку населення, заняття фізкультурою у центральній частині ділянки ДПТ». При розробці детального плану території розглядався варіант розміщення громадської забудови (торгівельного закладу) у центральній частині ДПТ замість об'єктів благоустрою та відпочинку у центральній частині ДПТ. Однак, від даного варіанту відмовилися, оскільки на перших поверхах житлового будинку передбачалися торговельно-побутові приміщення, що мають забезпечити потреби населення у закладах торгівлі та побутового обслуговування. Натомість було прийнято рішення про організацію зелених майданчиків для відпочинку, дитячих ігор, заняття фізичною культурою та спортом. Дане рішення є правильним та екологічнозбалансованим, оскільки позитивно впливає на здоров'я та комфорт проживання населення, забезпечує благоустрій території та озеленення, реалізує потребу населення у об'єктах відпочинку та спорту. Отже, варіант влаштування майданчиків для ігор дітей, відпочинку населення, заняття фізкультурою є прийнятним варіантом і підлягає до реалізації.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.

Здійснення СЕО відбувалося у 6 етапів:

Етап 1. Підготовчий:

- Ухвалення рішення про проведення СЕО;
- Утворення Робочої групи із СЕО та забезпечення її постійної взаємодії з усіма розробниками стратегії;
- Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях;
- Визначення кола зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі;

Інформування громадськості.

Етап 2. Визначення сфери охоплення СЕО:

- Визначення ключових екологічних проблем;
- Визначення просторових і часових меж оцінки;
- Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація має бути включена до звіту про СЕО;

- Підготовка та подання замовником до уповноважених органів заяви про визначення обсягу СЕО стратегії;
- Визначення плану дій і графіка проведення СЕО.

Етап 3. Оцінка екологічної ситуації на території селища:

- Збір та аналіз інформації про стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- Проведення SWOT-аналізу з точки зору екологічної ситуації;
- Проведення аналізу трендів стану довкілля.

Етап 4. Проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність регіональним екологічним цілям):

- Оцінка ступеня врахування регіональних екологічних цілей в стратегічних і оперативних цілях стратегії;
- Проведення консультацій із громадськістю щодо екологічних цілей;
- Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- Проведення оцінки впливу стратегії на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

Етап 5. Розроблення документації із СЕО та передача на ухвалення:

- Підготовка звіту про СЕО та рекомендацій щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації стратегії;
- Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості;
- Розроблення остаточного проекту документації із СЕО та передача до сільської ради для розгляду й ухвалення;
- Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації.

Етап 6. Моніторинг фактичного впливу впровадження стратегії на довкілля:

- Створення системи моніторингу впливу стратегії на довкілля;
- Утворення робочого органу з моніторингу впливу стратегії на довкілля.

Серед ускладнень, що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори:

- малий об'єм офіційних статистичних екологічних даних по м. Чорноморськ, відсутність екологічних даних по окремим мікрорайонам міста, тому висновки отримані в результаті аналізу статистичних даних мають певний відсоток похибки;
- обмежений рівень сприяння місцевих органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в наданні вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території м. Чорноморськ;
- обмеженість обсягу місцевого бюджету для здійснення замовлень на проведення екологічних досліджень території;
- відсутність даних про стан здоров'я мешканців м. Чорноморськ.

Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення розроблені відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. №1272.

У цьому Порядку термін «замовник документа державного планування» означає орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням, або інший визначений законодавством замовник документа державного планування.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;
- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

Відповідно частини 6 статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» за результатами консультацій замовник готує довідку про консультації, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, подані відповідно до цієї статті, а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про консультації є публічною інформацією.

З метою уникнення порушень порядку здійснення процедури відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», що замовник:

- протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документу державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті затверджений документ державного планування, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування, довідки про консультації та про громадське обговорення і письмово повідомляє про це Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (стаття 16 Закону);

- у межах своєї компетенції (замовник) здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму

офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення (стаття 17 Закону).

З метою забезпечення здійснення моніторингу замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначати їх склад та порядок роботи.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Згідно статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Частиною четвертою статті 3 зазначеного Закону заборонено розпочинати провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті, без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до частини другої статті 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» особи, винні у порушенні вимог законодавства України при здійсненні стратегічної екологічної оцінки, несуть відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Залежно від призначення здійснюється загальний, кризовий та фоновий моніторинг:

Загальний (стандартний) моніторинг довкілля – це оптимальні за кількістю параметрів спостереження в пунктах, об'єднаних в єдину інформаційно-технологічну мережу, які дають змогу на основі оцінки й прогнозування стану довкілля регулярно розробляти управлінські рішення на всіх рівнях.

Оперативний (кризовий) моніторинг довкілля – це інтенсивні спостереження за природними об'єктами, джерелами техногенного впливу, розташованими в районах екологічної напруженості, у зонах аварій та природних явищ із

шкідливими екологічними наслідками, з метою забезпечення своєчасного реагування на кризові та надзвичайні екологічні ситуації і прийняття рішень щодо їх ліквідації, створення нормальних умов для життєдіяльності населення та господарювання.

Фоновий (науковий) моніторинг довкілля – це спеціальні високоточні спостереження за всіма складовими довкілля, а також за характером, складом, колообігом та міграцією забруднювальних речовин, за реакцією організмів на забруднення на рівні окремих популяцій, екосистем і біосфери в цілому.

Фоновий моніторинг здійснюється в природних та біосферних заповідниках, на інших територіях, що охороняються, на базових станціях.

Враховуючи комплексну оцінку території в межах детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку постає необхідність проведення загального (стандартного) моніторингу довкілля.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення міста від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів дорожнього будівництва та об'єктів інженерної інфраструктури.

План екологічного та соціального моніторингу

Для оцінки фактичного впливу на довкілля плановану діяльність необхідно супроводжувати екологічними моніторинговими дослідженнями.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення та гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Екологічний та соціальний моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/ або виявляти під час цього здійснення впливи, що не були передбачені раніше. Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації об'єкту. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Постійний моніторинг буде здійснюватись під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво – експлуатація – виведення із експлуатації.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
- Встановлення ключових параметрів моніторингу;
- Візуальний огляд;
- Регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;

- Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планової діяльності;
- Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище;
- Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Внутрішній моніторинг

Перед початком будівництва буде призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця людина буде підтримувати регулярний контакт не тільки з державними контролюючими органами, а й начальником відділу охорони праці та особою, відповідальною на підприємстві за зв'язок із громадськістю та корпоративну соціальну відповідальність.

Для об'єктивної оцінки результативності реалізації проєкту необхідно ввести ряд індикаторів, що могли б візуалізувати отримані результати. Дані індикатори не є цілком об'єктивними, та за умов обмеженості джерел отримання інформації, залишаються найбільш доступними.

На підставі аналізу еколого-економічних та екологічних індикаторів виконавчий комітет Тербовлянської міської ради щорічно оприлюднює основні показники та фактичні наслідки реалізації проєкту та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути передбачені щоквартальні моніторингові дослідження атмосферного повітря, питної води на межі житлової забудови з метою запобігання негативного впливу на довкілля та стан здоров'я населення ДДПТ.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем міста і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти співробітники виконавчого комітету Чорноморської селищної ради, а також представники громадськості.

Система запропонованих в рамках проєкту детального плану включає еколого-економічні та екологічні індикатори:

- показники якості атмосферного повітря;

- скорочення/збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тон на рік;
- зменшення/збільшення обсягів використання питної води для побутових потреб;
- показники якості поверхневих та підземних вод;
- обсяги утворення побутових відходів;
- питомий обсяг енергоспоживання мережі освітлення;
- зниження/збільшення потреби в тепловій енергії на опалення;
- збільшення протяжності збудованих та реконструйованих тротуарів, велосдоріг;
- площі зелених насаджень;
- зниження загальної захворюваності населення міста;
- підвищення рівня інформування громадян про стан навколишнього середовища;

Також для проведення моніторингу застосовуються показники соціально-економічного розвитку на підставі даних територіальних підрозділів центральних органів влади. Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного розвитку дозволять відслідковувати ефективність реалізації проекту.

Відповідно до вищезазначених завдань індикаторами результативності є:

- кількість новостворених комунальних підприємств;
- кількість створення нових робочих місць;
- обсяг економії енергоресурсів;
- кількість людей, що отримують соціальні послуги;
- кількість проведених спортивних заходів;
- кількість проведених мистецьких заходів;
- протяжність відремонтованих доріг;
- кількість встановлених урн, а також роздільне збирання окремих видів відходів.

Зовнішній моніторинг та оцінка

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Перелік основних державних документів, які можуть використовуватися при екологічній оцінці наслідків виконання документа державного планування для довкілля під час здійснення моніторингу

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
Атмосферне повітря	Постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 «Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»	Перелік забруднювальних речовин, щодо яких проводяться оцінювання, складові та показники атмосферного повітря та опадів: Список А 1. Діоксид сірки; 2. Діоксид азоту та оксиди азоту; 3. Бензол; 4. Оксид вуглецю; 5. Свинець; 6. Тверді частки (ТЧ10)-1; 7. Тверді частки (ТЧ2,5)-2; 8. Арсен; 9. Кадмій; 10. Ртуть; 11. Нікель; 12. Бенз(а)пірен; 13. Озон. Показники та складові атмосферних опадів: 1. Іони амонію; 2. Гідрокарбонат-іони; 3. Іони калію; 4. Іони кальцію; 5. Загальна кислотність; 6. Іони магнію; 7. Іони натрію; 8. Нітрат-іони; 9. Сульфат-іони; 10. Хлорид-іони; 11. рН; Список Б Аміак; 2. Анілін; 3. Водень хлористий; 4. Водень ціаністий; 5. Залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо); 6. Кислота азотна; 7. Кислота сірчана; 8. Ксилол; 9. Леткі органічні сполуки; 10. Марганець та його сполуки; 11. Мідь та її сполуки; 12. Сажа; 13. Сірководень; 14. Сірковуглець; 15. Фенол; 16. Фтористий водень; 17. Хлор; 18. Хлоранілін; 19. Хром та його сполуки; 20. Цинк та його сполуки.	Визначення верхнього та нижнього порогу оцінювання забруднюючих речовин для охорони здоров'я та захисту рослинності та природних екосистем. Визначення граничних величин забруднюючих речовин. Визначення рівня забруднюючих речовин за: а) цільовим показником; б) довгостроковою ціллю; в) порогом небезпеки; в) інформаційним порогом; г) критичним рівнем. 4) Зменшення середнього впливу твердих часточок на населення, що встановлюється Мінприроди на відповідний рік з метою зменшення рівня шкідливих впливів на здоров'я людини, яка за можливості повинна бути досягнута за встановлений період часу; 5) Встановлення цілей якості даних оцінювання якості атмосферного повітря та методів оцінювання, що включає: а) оцінку похибки методів оцінювання, що виражена на рівні 95 відсотків довірчої ймовірності, відповідно до ДСТУ ГОСТ ІСО 5725-1:2005; б) цілі якості даних для оцінювання якості атмосферного повітря для двоокису сірки, двоокису азоту, окису азоту, окису вуглецю, бензолу, твердих часток (ТЧ10/ТЧ2,5), свинцю, озону та пов'язаних з ним NO та NO2; в) цілі якості даних для оцінки якості атмосферного повітря для бензо(а)пірену, арсену, кадмію, нікелю, поліциклічних ароматичних вуглеводних, інших ніж бензо(а)пірен, загального об'єму ртуті в газоподібному стані. 6) Встановлення методів оцінювання забруднюючих речовин згідно відповідних державних стандартів України.
Поверхневі та підземні вод	Постанова КМУ № 758 від 19.09.2018 «Порядок здійснення державного моніторингу вод»	ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ: А. Діагностичний моніторинг: Біологічні показники (фітопланктон, мікрофітобентос, судинні рослини, донні макробезхребетні, риби);	Основні заходи передбачені діагностичним моніторингом: - доповнення та підтвердження результатів визначення основних антропогенних впливів на кількісний і якісний

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
		Хімічні та фізико-хімічні показники (температура, розчинний кисень, мінералізація, електропровідність, водневий показник, біологічне споживання кисню, хімічне споживання кисню, нітроген загальний, нітроген амонійний, нітроген нітратний, нітроген нітритний, фосфор загальний, фосфор ортофосфатів); Специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини); Специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (арсен, купрум, цинк, хром та інші речовини). Забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди; Гідроморфологічні (витрати води та їх динаміка, зв'язок з підземними водами, неперервність річки, глибина річки та варіативність ширини, структура русла річки та донні відклади, структура прилеглої частини заплави). Б. Операційний моніторинг 1) Біологічні (встановлюються за результатами діагностичного моніторингу); 2) Хімічні та фізико-хімічні (установлюються за результатами діагностичного моніторингу для показників, що не відповідають екологічним цілям, та/або за результатами дослідницького моніторингу 12 разів на рік/щомісяця та/або за результатами дослідницького моніторингу); 3) Хімічні та фізико-хімічні (показники такі самі, як для діагностичного моніторингу: визначаються з урахуванням показників, наведених у Державних санітарних нормах та правилах "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною"); 4) Гідроморфологічні (показники та періодичність такі самі, як для діагностичного моніторингу). ПІДЗЕМНІ ВОДИ: А. Діагностичний моніторинг: 1) рівні;2) температура;3)	стан поверхневих та підземних вод, у тому числі від точкових і дифузних джерел; - розроблення програми державного моніторингу вод; - встановлення референційних умов та оцінки їх довгострокових змін; - оцінка довгострокових змін, спричинених антропогенним впливом на кількісний і якісний стан поверхневих та підземних вод, у тому числі від точкових і дифузних джерел; - оцінка довгострокових тенденцій зміни рівня та концентрації забруднюючих речовин у підземних водах внаслідок природних змін та антропогенного впливу на їх стан. Основні заходи передбачені операційним моніторингом: - визначення екологічного і хімічного стану масивів поверхневих вод та кількісного і хімічного станів масивів підземних вод; - оцінки змін в екологічному і хімічному стані масивів поверхневих вод (в екологічному потенціалі штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод), а також в кількісному і хімічному стані масивів підземних вод, що є результатом виконання плану управління річковим басейном; - виявлення довгострокових тенденцій збільшення концентрацій забруднюючих речовин у масивах підземних вод, зумовлених антропогенним впливом на їх стан.

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
		окисно-відновний потенціал; 4) перманганатна окиснюваність; 5) мінералізація; 6) макрокомпоненти (кальцій, магній, натрій, калій, гідрокарбонатні іони, ферум загальний, флуор); 7) мікрокомпоненти; 8) забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди; 9) специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини); 10) специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини). Б. Операційний моніторинг: 1) рівні підземних вод; 2) жорсткість загальна, карбонатна, некарбонатна; 3) мінералізація; 4) феноли; 5) нафтопродукти; 6) синтетичні поверхнево-активні речовини; 7) макрокомпоненти (гідрокарбонатні іони, кальцій, калій, магній, натрій, силіцій, ферум загальний, флуор); 8) мікрокомпоненти (алюміній, аргентум, берилій, кобальт, купрум, манган, молібден, нікель, селен, стронцій, хром, цинк); 9) забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди; 10) специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини); 11) специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини).	
Грунти, земельні ресурси	Наказ Мінагрополітики України № 51 від 26.02.2004 «Про затвердження положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського	Перелік обов'язкових показників якісного стану ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення: Загальні для ґрунтів: а) тип ґрунту; б) глибина гумусного профілю, см; в) гранулометричний склад ґрунту: фізична глина, %; г) Агрофізичні: щільність ґрунту, г/см ³ , максимально можливий запас продуктивної вологи в 0-100 см, мм.	Проведення спостережень, збір, аналіз і опрацювання, інформації щодо якісного стану ґрунтів (розвиток ґрунтової ерозії, стан структури ґрунту, підкислення, засолення, солонцюватість, заболочення ґрунтів, динаміка вмісту гумусу і елементів живлення), забруднення ґрунтів важкими металами, радіонуклідами, залишковими кількостями пестицидів

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
	призначення». Постанова КМУ «Про нормативи якісного стану ґрунтів». Програма державної гідрометслужби Мінекоресурсів України «Відбір проб ґрунту для визначення забруднення промисловими токсикантами (важкими металами)»	Фізико-хімічні: а) рН вод; б) рН сол; в) гідролітична кислотність, мг-екв/100 г; г) сума увібраних основ, мг-екв/100 г. Засолення ґрунтів: а) тип засолення; б) ступінь засолення. Агрохімічні, вміст: а) гумусу, %; б) азоту, що легко гідролізується, мг/кг; в) азоту за нітрифікаційною здатністю, мг/кг; г) рухомих сполук фосфору, мг/кг; д) рухомих сполук калію, мг/кг; е) рухомої сірки, мг/кг; Рухомих сполук, мг/кг: а) бору; б) молібдену; в) марганцю; г) кобальту; д) міді; е) цинку. Забрудненість важкими металами, мг/кг: а) рухомі сполуки кадмію; б) рухомі сполуки свинцю; в) валові форми ртуті; Забрудненість залишками пестицидів, мг/кг: а) дихлордифенілтрихлоретан і його метаболіти; б) гексахлоран (сума ізомерів); Щільність забруднення радіонуклідами, Кі/км²: а) цезій-137; б) стронцій-90. Перелік обов'язкових показників якісного стану ґрунтів на промислових та міських землях: Середні, мінімальні та максимальні рівні вмісту токсикантів промислового походження (млі⁻¹) та рН ґрунтів: а) рН; б) кадмій; в) марганець; г) мідь; д) нікель; е) нікель; є) свинець; ж) цинк. Число випадків перевищення ГДК металів у ґрунтах: а) кадмій ≥ 1 ГДК; б) мідь ≥ 1 ГДК; в) свинець ≥ 1 ГДК; г) цинк ≥ 1 ГДК. Реакція водної витяжки.	та іншими токсичними речовинами; Здійснення комплексного аналізу агроєкологічної ситуації на землях сільськогосподарського призначення, оцінки та прогнозу можливих змін стану родючості ґрунтів з урахуванням природних і антропогенних факторів, еколого-меліоративного стану зрошуваних і осушуваних земель; Розроблення і впровадження науково-обґрунтованих рекомендацій щодо прийняття рішень про відвернення та ліквідацію наслідків негативних процесів та заходів щодо забезпечення відтворення родючості ґрунтів; Визначення зон виробництва сільськогосподарської продукції для виготовлення продуктів для дитячого та дієтичного харчування; Створення та ведення інформаційних банків даних про стан ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення та інформаційно-аналітичної системи для розроблення заходів у сфері охорони родючості ґрунтів; Надання (на договірній основі) землевласникам, землекористувачам та суб'єктам оціночної діяльності у сфері оцінки земель інформації про сучасний стан ґрунтів; Участь у здійсненні природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель; Підготовка та видання щорічної (періодичної) доповіді про стан ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення.
Геологічне середовище	Наказ Держгеонадр України від 15.02.2012 № 44 «Про затвердження методичних рекомендацій з проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування».	Показники забруднення верхнього шару земної кори аналогічний до показників якісного стану ґрунтів на промислових та міських землях, (див. розділ «Моніторинг стану ґрунтів»); Показники сейсмічної активності території; Моніторинг підземних вод – див. розділ «Моніторинг якості поверхневих та підземних вод», показники для підземних вод; Коефіцієнт селепроявів;	Проведення спостережень, збір, аналіз і опрацювання, інформації щодо якісного стану гірських порід, їх забруднення важкими металами, токсичними елементами, сторонніми тілами та субстанціями; Відстежування динаміки геологічних процесів, здійснення захисних та попереджувальних заходів щодо їх розвитку; Здійснення аналізу порушеності рельєфу, появи небезпечних процесів, які завдають шкоди об'єктам

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
	Постанова КМУ від 30.03.1998, № 391. Про затвердження «Положення про державну систему моніторингу довкілля». Положення про державний моніторинг екзогенних геологічних процесів, види та просторові характеристики, активність прояву (УкрДГРІ від 5 липня 2001 р.)	Коефіцієнт яружності території; Коефіцієнт ураження території зсувами; Показник закарстованості території; Коефіцієнт заболоченості території; Показники сейсмічності території; Показник вивітрюваності гірських порід; Коефіцієнт ерозійної ураженості території; Коефіцієнт абразійної активності; Коефіцієнт перероблення берегів; Величина відносної просадності гірських порід; Загальна площа порушених земель, га; Площа території під техногенними формами рельєфу.	господарювання, облік техногенних форм рельєфу та розробка заходів щодо їх рекультивації; Оцінка безпеки, ризику та збитку від природних та техногенних геологічних процесів; Прогнозування гідро-, інженерно- та еколого-геологічної умов на майбутнє; Створення баз даних прояву небезпечних геологічних процесів та порушених територій засобами ГІС-технологій, здійснення інженерно- та еколого-геологічного картографування для вирішення екологічних задач; Розробка методичних рекомендації охорони надр при розробці родовищ корисних копалин, будівництві, сільськогосподарській та інших видах діяльності людини.
Побутові та промислові відходи	«Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року», розпорядження № 820 КМУ від 08.11.2017	Показники запобігання утворенню побутових відходів; Показники збирання і перевезення побутових відходів; Показники повторного використання та інших видів утилізації побутових відходів; Показники видалення побутових відходів; Показники запобігання утворенню промислових відходів; Показники перероблення та утилізації промислових відходів; Показники остаточного видалення промислових відходів; Показники попередження утворення відходів; Ліцензії на діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами; Показники збирання та перевезення небезпечних відходів; Показники тимчасового зберігання небезпечних відходів; Показники перероблення та утилізації небезпечних відходів; Показники остаточного видалення небезпечних відходів; Показники імпорту та експорту утворення відходів.	Впровадження системи управління відходами на інноваційних засадах, яка забезпечить споживання природних ресурсів (природні ресурси - корисна продукція - відходи - вторинні ресурси - корисна продукція - відходи); Розроблення законодавства у сфері управління відходами з урахуванням вимог відповідних європейських директив; Здійснення змін у сфері управління відходами відповідно до найкращих природоохоронних практик; Покращення стану навколишнього природного середовища, а також санітарного та епідемічного благополуччя населення; Дотримання вимог екологічної безпеки під час експлуатації об'єктів поводження з відходами і зниженню рівня соціальної напруги; Залучення інвестицій у сферу поводження з відходами та створенню сучасної інфраструктури поводження з відходами; Запровадження новітніх технологій утилізації та видалення твердих побутових відходів, зменшенню обсягів їх захоронення на полігонах;

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
			Зменшення кількості об'єктів поводження з відходами, що не відповідають вимогам законодавства, вивільненню земель після закриття полігонів і звалищ; Збільшення обсягів збирання, заготівлі, переробки та утилізації відходів як вторинної сировини; Стимулювання суб'єктів господарювання до провадження виробничої діяльності з використанням безвідходних та екологічно безпечних технологій; Створення системи інформаційного забезпечення сфери поводження з відходами, удосконаленню порядку ведення державного обліку відходів, інформування про розташування місць чи об'єктів поводження з відходами, їх вплив на стан навколишнього природного середовища і здоров'я людини; Підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів для здійснення заходів у сфері поводження з відходами з метою запобігання негативному впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини.
Шум, вібрація, електромагнітне випромінювання та радіаційне опромінення	«Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови» від 20.03.2019, № 281/33252. «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації» ДСН 3.3.6. 039-9, постанова № 39 від 1.12.1999 «Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних	ШУМ: 1) Максимальний рівень звуку LA макс., дБА; 2) Октавний рівень звукового тиску L, дБ; 3) Рівень звуку, LA, дБА; 4) Рівень звукового тиску, L, дБ; 5) Крива NC; ВІБРАЦІЯ: 1) Гранично допустимі величини постійної та непостійної локальної вібрації; 2) Гранично допустимі параметри імпульсної локальної вібрації; 3) Гранично допустимі рівні постійної та непостійної загальної вібрації при тривалості дії протягом 8 годин; 4) Середньоквадратичне значення віброшвидкості (V) та віброприскорення; ЕЛЕКТРОМАГНІТНЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ: 1) Гранично допустимі рівні електромагнітних полів; 2) Гранично допустимі рівні ЕМП, що створюються радіолокаційними станціями; 3) Гранично допустимі рівні ГПЕ, що створюють двоканальні метеорологічні РЛС. РАДІАЦІЙНЕ ОПРОМІНЕННЯ:	Виявлення джерел фізичного впливу, що створюють дискомфорт або небезпеку для компонентів довкілля або здоров'я людини; Оцінка небезпеки, ризику та ступінь впливу фізичних факторів на компоненти довкілля або здоров'я людини; Створення баз даних прояву фізичних факторів впливу на компоненти довкілля та здоров'я населення, складання карт шумового, вібраційного, електромагнітного навантаження та карт радіаційного фону/забруднення території; Розробка рекомендацій та прикладних рішення для мінімізації або ліквідації негативного впливу джерел фізичного впливу на компоненти довкілля або здоров'я людини.

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
	випромінювань» (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239). "Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України" (Наказ МОЗ України від 02.02.2005, № 54). Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)	1) Регламенти для контролю за практичною діяльністю: а) Ліміти доз; б) Похідні рівні; в) Допустимі рівні; г) Контрольні рівні. 2) Регламенти, що мають за мету обмеження опромінення людини від медичних джерел: а) Рекомендовані рівні; б) Рекомендовані величини. 3) Регламенти, щодо відвернутої внаслідок втручання дози опромінення населення в умовах радіаційної аварії: а) рівні втручання; б) рівні дії. 4) Регламенти, щодо відвернутої внаслідок втручання дози опромінення населення від техногенно підсилених джерел природного походження а) рівні втручання; б) рівні дії.	
Рослинний, тваринний світ, ПЗФ	Закон України від 09.04.1999 591-XIV «Про рослинний світ» Закон України від 24.06.2004 1864-IV «Про екологічну мережу» Закон України від 13.12.2001 2894-III «Про тваринний світ» Закон України від 16.06.1992 2456-XII «Про природно-заповідний фонд України»	Ареали природної просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності об'єктів рослинного світу; Місцезростання дикорослих рослин і природних рослинних угруповань; Рідкісні види рослин і рослинні угруповання та такі, що перебувають під загрозою зникнення, а також типові природні рослинні угруповання; Об'єкти тваринного світу та середовища їх існування, шляхи міграції тварин; Рідкісні види тварин та такі, що перебувають під загрозою зникнення; Природні ліси, праліси, квазіпраліси (незалежно від того, на землях яких категорій за основним цільовим призначенням вони зростають); Лісові ділянки (в межах лісового фонду України), які зазнали пошкодження або із низькопродуктивними і малоцінними деревостанами; Ареали у лісах, цінні для збереження біорізноманіття, для яких створюються охоронні зони; Особливо захисні лісові ділянки; Ландшафти у межах територій природно-заповідного фонду; Ландшафти екологічної мережі.	ОЦІНКА БІОРИЗНОМАНІТТЯ: 1) Видове розмаїття – кількість видів тварин і відносне розмаїття видів: а) домінуючі види - види, що переважають за кількістю особин у співтоваристві (іноді також виділяють види-содомінанти); б) супутні види - види, що мають невелику різноманітність; в) рідкісні види - види з відносним розмаїттям менше 1%. 2) Оцінка альфа-різноманіття заснована на обліку видового багатства (тобто числа видів, віднесеного до певної площі) та вирівняності різноманіття видів (тобто рівномірності розподілу видів за їх великою кількістю у співтоваристві): а) нумеричне видове багатство або видову густину. б) індекси Маргалефа та Менхінка; в) індекси неоднорідності (індекси Шеннона, Бріллюена); г) індекси домінування (індекси Сімпсона, Берегера-Паркера, Пієлоу). 3) Оцінка бета-різноманіття – використовується показники на основі даних щодо присутності та відсутності видів:

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
			а) міра Віттекера; б) індекс спільності (коефіцієнтів подібності); в) індекси Жаккара та Серенсена-Чеканівського. ЗАХОДИ ПО ЗАХИСТУ БІОРІЗНОМАНІТТЯ: 1) Створення заповідників та національних парків; 2) Відновлення деградованих земель; 3) Захист морських та прісноводних екосистем; 4) Підтримка сталого сільського господарства; 5) Лісогосподарська практика з урахуванням біорізноманіття; 6) Збереження природних водних ресурсів; 7) Відновлення водних екосистем; 8) Підвищення обізнаності про біорізноманіття; 9) Співпраця з місцевими спільнотами; 10) Відновлення морських екосистем та розвиток аквакультури; 11) Застосування екологічних підходів у міському будівництві та створення «зеленої» інфраструктури; 12) Боротьба зі зміною клімату, у тому числі – відмова від викопних видів палива; 13) Використання принципу гармонійної взаємодії всіх екосистем.
Здоров'я населення	Постанова від 28.12.2000 1907 КМУ «Про моніторинг стану здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я»	Смертність немовлят (на 1000 новонароджених) Материнська смертність (на 100000 народжених живими) Захворюваність на туберкульоз (на 100000 населення) Первинний вихід на інвалідність (на 10000 населення) Очікувана тривалість життя (років) Смертність населення у працездатному віці (на 100000 населення відповідного віку) Забезпеченість населення стаціонарними ліжками (на 10000 населення) Витрати бюджетних коштів у розрахунку на одного жителя (гривень)	Заходи направлені на зниження рівня дитячої та материнської смертності; Заходи направлені на попередження, профілактику та ефективне лікування туберкульозу серед дитячого та дорослого населення; Заходи направлені на своєчасне виявлення та лікування хвороб, які можуть призвести до інвалідизації населення; Заходи направлені на підвищення тривалості життя; Заходи направлені на зниження рівня смертності населення у працездатному віці; Заходи направлені на збільшення кількості ліжок за основними напрямками надання стаціонарної медичної допомоги, розширення мережі, діагностичних, профілактичних та лікувальних закладів; Заходи направлені на збільшення фінансування закладів охорони здоров'я; Заходи направлені на забезпечення необхідними ліками пацієнтів,

Компонент довкілля	Основні державні документи для екологічної оцінки компонентів довкілля	Показники для визначення якості компонентів навколишнього середовища(вибірково)*	Основні заходи для оцінки та покращення екологічного стану компонентів навколишнього середовища (вибірково)**
		Витрати на безкоштовне дитяче харчування дітей 1-3 років життя (на 1 дитину) Питома вага хворих на інсулінозалежний цукровий діабет, які забезпечені інсулінами в повному обсязі (відсотків) Витрати на пільгове забезпечення інвалідів, ветеранів війни (на 1 особу) Залучено позабюджетних коштів з розрахунку на 1 жителя (гривень) Питома вага не укомплектованих лікарями сільських дільничних лікарень і лікарських амбулаторій від їх загальної кількості (відсотків) Питома вага неукомплектованих середнім медперсоналом фельдшерсько-акушерських пунктів від їх загальної кількості (відсотків) Наявність аптек для інвалідів	що перебувають на стаціонарному лікуванні; Заходи, направлені на розширення мережі, діагностичних, профілактичних та лікувальних закладів за різними видами медичної допомоги у сільській місцевості; Заходи направлені на розширення штату медперсоналу фельдшерсько-акушерських пунктів; Розвиток мережі аптек для ветеранів, інвалідів, запровадження пільг для придбання ліків та медичного обладнання для незахищених верств населення.

Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

ДПТ знаходиться на значній відстані від кордонів сусідніх держав. Однак, варто зазначити, що ареали техногенного впливу на навколишнє природне середовище не виходять за межі ДПТ. Окрім того, детальним планом розроблено заходи для поліпшення екологічного стану компонентів довкілля та здоров'я людини (розділи 3, 4, 7 проекту СЕО). Тому ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються.

Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію

Детальний план розробляється з метою уточнення у більш крупному масштабі положень генерального плану населеного пункту, уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції, параметрів забудови та ландшафтної організації частини території населеного пункту, визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності щодо: попереднього проведення інженерної підготовки та інженерного забезпечення території, створення транспортної інфраструктури, організації транспортного руху, охорони та поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки, здійснення інженерного захисту території тощо.

ДПТ розроблений у відповідності з Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», Законом України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель №711 від 24 липня 2021 року, Постановкою Кабінету Міністрів України № 926 від 1 вересня 2021 року, ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення», ДБН В.2.2-9-2018 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення», ДБН В.2.2-23-2009 «Підприємства торгівлі», ДБН В.2.3-5-2018 «Вулиці та дороги населених пунктів», ДБН В.1.1.7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-20-2018 «Інженерне обладнання будівель і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Газопостачання».

У рамках розроблення звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку встановлено, що, виходячи з природних особливостей території, специфіки господарювання та використання території, екологічні проблеми пов'язані в незначній мірі з такими видами впливу як переміщення та ущільнення ґрунту під час

будівельних робіт, просідання лесових ґрунтів, необхідності організації інженерної інфраструктури. Жодний з впливів не є загрозливим для здоров'я населення.

Зважаючи на проектні рішення слід очікувати з початку будівництва переміщення та ущільнення ґрунту, зняття родючого шару ґрунту, вплив на рослинність території. Однак, у той же час велика частина рішень детального плану направлена на стабілізацію навколишнього середовища за рахунок будівництва об'єктів та мереж інженерної інфраструктури (дощова каналізація, санітарна очистка, загальний благоустрій території) та забезпечення санітарно-гігієнічних норм та санітарних обмежень згідно діючого законодавства в Україні. Тому позитивні наслідки реалізації рішень детального плану території значно перевищують його негативні сторони.

Найбільш суттєвий вплив на навколишнє середовище очікується у короткостроковій перспективі під час будівництва, що пов'язане із перетворенням існуючого ландшафту та інтенсивної роботи будівельної техніки. У середньо- та довгостроковій перспективі очікується стабілізація екологічного стану та його покращення за умов впровадження заходів з інженерного захисту, підготовки та здійснення благоустрою. Для запобігання негативному впливу передбачений комплекс природоохоронних та екологоорієнтованих практичних заходів.

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації проекту детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку була прийнята наступна перспектива для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище: 1. Варіант нульової альтернативи; 2. Варіант виконання проектних рішень. 3. Порівняння рішень детального планування: влаштування громадської забудови замість майданчику для ігор дітей, відпочинку населення, заняття фізкультурою у центральній частині ділянки ДПТ. На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку населеного пункту були прийняті проектні рішення, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому та регіональному рівні та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є комплексним процесом, проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення містобудівного середовища, що розвивається і трансформується, системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу реалізації рішень містобудівної документації зазначені основні чинники, що потребують особливої уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та запропоновані необхідні адміністративні заходи для здійснення моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування. Здійснення моніторингу впливів реалізації документу державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я

населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання населення, обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню, проводити інформування місцевих мешканців про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

ДПТ знаходиться на значній відстані від кордонів сусідніх держав. Однак варто зазначити, що ареали техногенного впливу на навколишнє природне середовище не виходять за межі ДПТ. Окрім того, детальним планом розроблено заходи для поліпшення екологічного стану компонентів довкілля та здоров'я людини (розділи 3, 4, 7 проекту СЕО). Тому ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються.

ДОДАТКИ

Україна

ЧОРНОМОРСЬКА МІСЬКА РАДА
Одеського району Одеської області

Р І Ш Е Н Н Я

23.06.2023

№ 414/1 -VIII

Про розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку

До виконавчого комітету Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області надійшло клопотання Головного управління Національної поліції Одеської області про розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку (вх. від 13.06.2023 № ВХ-2337-23).

Враховуючи рекомендації постійної комісії з питань будівництва, регулювання земельних відносин, охорони навколишнього середовища та благоустрою, на підставі статей 10, 16, 17, 18, 19 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», статей 25, 45¹ Закону України «Про землеустрій», керуючись статтями 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,

Чорноморська міська рада Одеського району Одеської області вирішила:

1. Розробити детальний план частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку.
2. Управлінню архітектури та містобудування виконавчого комітету Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області:
 - 2.1. Виступити замовником розробки детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку.
 - 2.2. Скласти завдання на проектування спільно з розробником детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області.
 - 2.3. Спільно з розробником детального плану сформувати земельну ділянку загальною площею 1,0 га на землях житлової та громадської забудови в 13-му мікрорайоні м. Чорноморська Одеського району Одеської області для будівництва багатоповерхового житлового будинку.
 - 2.4. Забезпечити проведення процедури громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розробки містобудівної документації частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області у відповідності до чинного законодавства.

2.5. Забезпечити загальну доступність матеріалів розробки детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області шляхом його розміщення на офіційному вебсайті Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області.

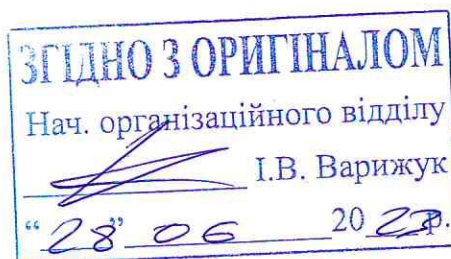
2.6. Залучити для фінансування робіт з розроблення містобудівної документації Головне управління Національної поліції в Одеській області.

3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з питань будівництва, регулювання земельних відносин, охорони навколишнього середовища та благоустрою, заступника міського голови Ігоря Сурніна.

Міський голова

Василь ГУЛЯЄВ

Завдання на розробку Детального плану території

Інформація про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі.
Технічна специфікація (завдання).

**Розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону
м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для
будівництва багатоповерхового житлового будинку**

ДК 021:2015: 71410000-5 - Послуги у сфері містобудування

№	Розділи завдання	Зміст
1	Вид містобудівної документації	Містобудівна документація на місцевому рівні - детальний план території
2	Підстави для проектування	Рішення Чорноморської міської ради від 08.08.2024 р. №662/5-VIII «Про розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку»
3	Замовник розроблення детального плану	Виконавчий комітет Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області
4	Строк розроблення, внесення змін до містобудівної документації, а також роки реалізації короткострокового, середньострокового періодів та довгострокової перспективи з урахуванням тривалості всіх погоджувальних процедур	Строк розроблення містобудівної документації – до 01.04.2025 року (включно). Строк реалізації: Короткостроковий період - до 5-ти років; Середньостроковий період - 6-10 років.
5	Назва території та площа (га) розроблення містобудівної документації	Містобудівна документація розробляється на частину території (13-й мікрорайон) м. Чорноморська, що являє собою змішаний тип планувальної структури, який виник внаслідок лінійно-паралельного зонування з визначеним функціональним призначенням територій вздовж вулиць Віталія Шума, Захисників України та Проектної (по межі міста Чорноморська). Площа території, що підлягає детальному плануванню, складає 1,000 га.
6	Перелік наявних вихідних даних	Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 926 від 1 вересня 2021 року «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної

		документації» Замовник надає вихідні дані для розроблення містобудівної документації: - Рішення Чорноморської міської ради від 08.08.2024 р. №662/5-VIII «Про розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку» - «Генеральний план м. Іллічівська» (затверджений від 26.12.2014 року рішенням Іллічівської міської ради №566-VI) (розробник - ТОВ «Едельвейс – ВС»); - технічна документація із землеустрою щодо поділу та об'єднання земельних ділянок (земельна ділянка комунальної власності (кадастровий номер 5110800000:02:012:0011)), розробленою ТОВ «Південний інститут ґрунтів і ґрунтоведення» (2023 році); - картографічна основа у цифровій формі в Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000 масштабу 1:2000 (розробник ТОВ «ЛЕКСТАТУС ГРУП»), надається замовником містобудівної документації
7	Опис меж території розроблення містобудівної документації	Територія обмежена: - з заходу та сходу – землями комунальної власності Чорноморської міської ради не наданими у власність чи користування; - з півночі – безпосередньо земельною ділянкою площею 1,6027 га з кадастровим номером 5110800000:02:012:0011 для іншої житлової забудови (код 02.07); - з півдня – безпосередньо земельною ділянкою, що формується площею 0,3216 га для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку
8	Перелік земельних ділянок, що підлягають формуванню та реєстрації (у разі необхідності)	Передбачити формування та реєстрацію земельної ділянки комунальної власності Чорноморської міської територіальної громади, розміщення якої передбачається за рахунок бюджету громади, для розпланування території для будівництва багатоповерхового житлового будинку площею 0,2389 га за цільовим призначенням «для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку» (код 02.03), земельна ділянка площею 0,7611 га буде сформована шляхом розроблення окремого проекту землеустрою щодо поділу та об'єднання земельних ділянок за окремим договором.
9	Перелік проектних рішень, які необхідно передбачити під час розроблення містобудівної документації	- розмістити багатоповерховий житловий будинок; - визначити межі та функціональне призначення земельних ділянок для будівництва і обслуговування багатоквартирних житлових будинків за кодом функціонального призначення території «10101.0» та назвою виду функціонального призначення території - «території житлової багатоквартирної забудови»; - уточнити межі всіх обмежень у використанні земель згідно із законодавством, державними будівельними нормами, санітарно-гігієнічними нормами, спеціальною документацією; - визначити червоні лінії та лінії регулювання забудови вулиць в межах території детального планування
10	Перелік індикаторів розвитку	- збільшення житлового фонду; - створення нових робочих місць; - забезпеченість інженерно-транспортною інфраструктурою;
11	Склад містобудівної	Розробити згідно ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»:

	документації	1. Текстові матеріали: - стратегія просторового розвитку території. 2. Графічні матеріали: а) містобудівна частина: - схема розташування території детального плану території в системі планувальної структури населених пунктів – 1:5000; - план сучасного використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель - 1:1000; - проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель - 1:1000; - план функціонального зонування території - 1:1000; - схема транспортної мобільності та інфраструктури 1:1000, креслення поперечних профілів вулиць - 1:500; - схема інженерного забезпечення території - 1:1000; схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування - 1:1000; - план червоних ліній - 1:1000; - схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту на мирний час - 1:1000. б) земельпорядна частина: план сучасного використання земель за формою власності із зазначенням категорій та виду цільового призначення, з урахуванням наявних обмежень та обтяжень; - перелік обмежень у використанні земельних ділянок; - план організації території для містобудівних потреб; - кадастровий план земельних ділянок; - план меж зон обмежень у використанні земель (земельних ділянок). 3. Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту». 4. Звіт про стратегічну екологічну оцінку. 5. База геоданих. 6. План реалізації містобудівної документації.
12	Перелік додаткових текстових та графічних матеріалів або додаткові вимоги до змісту текстових чи графічних матеріалів, передбачені замовником	Пояснювальна записка, яка містить основні положення детального плану та основні креслення в довільному масштабі. В складі детального плану території розробити розділ "Охорона навколишнього природного середовища", що одночасно є звітом про стратегічну екологічну оцінку, який має відповідати вимогам Закону України 2354-VIII «Про стратегічну екологічну оцінку». В залежності від особливостей території проектування, ВИКОНАВЕЦЬ розробляє додаткові текстові та графічні матеріали
13	Правовий режим здійснення майнових прав на містобудівну документації після передачі її замовнику	Відповідно до Договору та діючого Законодавства.
14	Формат електронних документів містобудівної документації	Матеріали містобудівної документації передати у кількості 3 примірників (1 примірник для проведення громадських обговорень, 1 примірник для розгляду на засіданні архітектурно-містобудівної ради, 1 примірник після проходження всіх погоджувальних процедур): - Базу геоданих відповідно до вимог постанови КМУ від 9 червня 2021

		р. № 632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території» та Наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 22.02.2022 року № 56 «Про затвердження структури Баз геоданих містобудівної документації на місцевому рівні» виконати у форматах File Geodatabase (GDB) або JavaScript Object Notation (GeoJSON). Вказані документи і матеріали повинні зокрема пройти валідацію на публічному валідаторі Містобудівного кадастру без помилок у відповідності до вказаних вище вимогах та документах на які є посилання в цьому завданні на виконання робіт; - у паперовому вигляді у масштабі, що передбачений п. 11 цього Завдання; - графічні матеріали у форматі DWG/GDB, PDF; - текстові матеріали у форматі DOC та PDF.
15	Землеустрій та землекористування	Розробити відповідно до Закону України «Про землеустрій», Постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2021 року №1051, Постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 року №926, пункту 7.23 та примітки 2 таблиці 7.1 ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»
16	Необхідність попереднього розгляду замовником детального плану	Матеріали детального плану території підлягають попередньому розгляду замовником у робочому порядку.
17	Додаткові вимоги	Врахувати проектні рішення детального плану території частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,5 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку, що затверджений рішенням Чорноморської міської ради від 27.09.2024 № 684/37 – VIII. При створенні креслень застосовувати геоінформаційні GIS-технології на базі QGIS з формуванням бази геопросторових даних у форматі JavaScript Object Notation (GeoJSON) (або еквівалент), відповідно до структури Баз геопросторових даних містобудівної документації на місцевому рівні, згідно Наказу Міністерства розвитку громад та територій України 22.02.2022 року № 56 «Про затвердження структури Баз геоданих містобудівної документації на місцевому рівні». Здійснити громадське обговорення щодо врахування громадських інтересів, згідно статті 21 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Здійснити розгляд проекту детального плану території на засіданні архітектурно-містобудівної ради, згідно статті 20 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Детальний план території підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку». Розділ «Охорона навколишнього природного середовища», що розробляється у складі проекту містобудівної документації, одночасно є звітом про стратегічну екологічну оцінку, який має відповідати вимогам частини другої ст. 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а також передбачати після проектний моніторинг.

	Документ повинен бути розроблений відповідно до екологічного права та з урахуванням екологічної безпеки. Для здійснення процедури консультацій у процесі стратегічної екологічної оцінки розробник додатково надає 4 кольорові примірники графічної частини проекту містобудівної документації у паперовому вигляді у масштабі та повному складі графічних матеріалів, що передбачений п. 11 цього Завдання, а також 4 примірники на електронних носіях у форматі: Графічні матеріали: -копії документів карт (креслень) у форматі*.PDF. Текстові матеріали: -у вигляді документів у форматі *.PDF. Враховуючи, вимоги п. 47 Постанови Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 р. № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації», розроблення містобудівної документації вважається завершеним і містобудівна документація на місцевому рівні вважається чинною не раніше моменту внесення відповідних даних до містобудівного кадастру та Державного земельного кадастру, розробнику містобудівної документації після затвердження детального плану території внести: - відомості про земельну ділянку, яка є сформованою, але відомості про неї не внесені до Державного земельного кадастру (враховуючи вимоги статті 19 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»); - обмеження у використанні земель (територій), визначені детальним планом території до Державного земельного кадастру, в порядку, встановленому Законом України "Про Державний земельний кадастр" (враховуючи вимоги статті 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»); - геопросторові дані до містобудівного кадастру (враховуючи вимоги Закону України «Про містобудівний кадастр»). Надати витяг з Державного земельного кадастру в якому вказана інформація про обліковий номер функціональної зони за кодом (101010) внесеної відповідно до договору.
--	---

Замовник:

Виконавчий комітет Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області

Адреса: 68003 Одеська область, Одеський район, місто Чорноморськ, пр. Миру, будинок 33

IBAN: UA968201720344201029400019159

Держказначейська служба України м. Київ

ЄДРПОУ: 04057043

Тел.: +380486860036

E-mail: cmr.ispolkom@gmail.com

Наталя ЯВОЛОВА

Помічник начальника
адміністрації та містобудування
Судотніков Олександр

Виконавець:

КОНСОРЦІУМ «ТГА АЛЬЯНС»

Місцезнаходження: вул. Гаврилишина

Богдана, буд. 27/29, оф. 1, м. Київ, 04116

Адреса для листування: 04053, м. Київ, а/с №13

код ЄДРПОУ 44381194

р/р UA51 307770 00000 26003311170716 у

банку АТ «А-БАНК»

Телефон: (067) 321-21-20

E-mail: info@archizem.com.ua

Платник ПДВ 20%

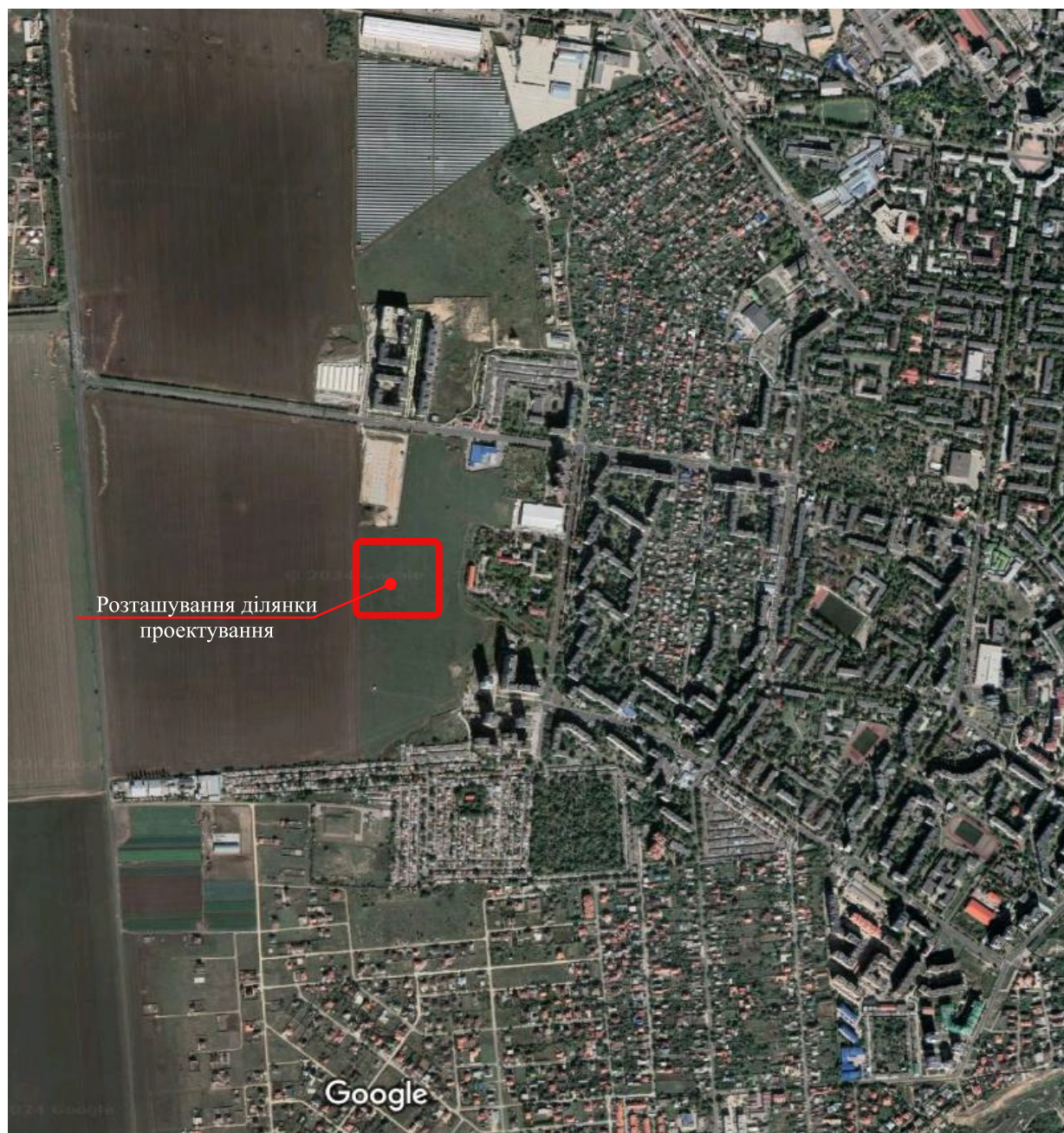
ПІН 443811926594

Директор

Олег ГАЙВОРОНСЬКИЙ /

Місце розташування території проектування містобудівної документації
«Розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м.
Чорноморськ Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для
будівництва багатоповерхового житлового будинку».

**Межа розроблення Детального плану частини території 13-го мікрорайону
м. Чорноморськ Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га
для будівництва багатоповерхового житлового будинку**

 Межа території проєктування

Погоджено:

Єдина екологічна платформа "ЕкоСистема"

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 10.01.2025 р.

Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 10-01-12844-25

Замовник:

Виконавчий комітет Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області

1. Назва документа державного планування:

ЗАЯВА Про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту документа державного планування «Детальний план частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку»

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Містобудівна документація – детальний план розробляється на підставі рішення Чорноморської міської ради від 08.08.2024 р. № 662/5-VIII «Про розроблення детального плану частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку». Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка визначає функціональне призначення, параметри забудови земельної ділянки з метою розміщення об'єкту будівництва, формування принципів планувальної організації забудови, уточнення містобудівної документації – плану зонування території м. Чорноморськ, визначення планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами, формування пропозицій щодо можливого розташування обслуговуючих приміщень в межах однієї проектною територією, яка відповідно до матеріалів генерального плану м. Чорноморськ, знаходиться на території мікрорайону, із дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства. При розробленні детального плану враховуються положення генерального плану та плану зонування м. Чорноморськ. Затверджений детальний план є основою для визначення вихідних даних для: - розроблення проектів забудови територій мікрорайонів, кварталів, комплексів забудови, окремих земельних ділянок; - визначення (уточнення) містобудівних умов та обмежень; - проектування будинків і споруд різного призначення; - проектування мереж і споруд інженерно-транспортної інфраструктури та інженерного забезпечення території; - проведення гідравлічних розрахунків інженерних мереж; - проведення містобудівних розрахунків у разі інвестиційних намірів щодо забудови або зміни допустимого виду використання об'єкта нерухомого майна; - розроблення схеми санітарного очищення і прибирання територій; - розроблення проектів земельних відводів окремих земельних ділянок; - розроблення проектів землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб.

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті третьої. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. На основі аналізу сформованої генеральним планом населеного пункту містобудівної ситуації та наявної містобудівної документації детальним планом території передбачається: - уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції, параметрів забудови та ландшафтної організації частини території населеного пункту; - визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами; - обґрунтування потреб формування нової земельної ділянки та визначення її цільового призначення, зображення існуючих земельних ділянок та їх функціонального використання; - визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності щодо попереднього проведення інженерної підготовки та інженерного забезпечення території і комплексного благоустрою та озеленення території.

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Виконання проектних рішень детального плану може, ймовірно, спричинити наступні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. для атмосферного повітря: - забруднення повітря під впливом антропогенних чинників, а саме зростання кількості населення та кількості автомобілів; - забруднення повітря пилом від зростаючої кількості транспортних засобів, та маршрутів пересування; - зростання акустичного навантаження під час робіт з реконструкції та запланованого будівництва; для стану водних ресурсів: - забруднення природних водойм за рахунок антропогенних факторів; у сфері поводження з відходами: - збільшення кількості сміття та побутових відходів; - ймовірне несанкціоноване скидання сміття у заборонених місцях; для стану біорізноманіття: - зменшення біорізноманіття. б) Наслідки для територій з природоохоронним статусом: На території для розміщення багатопверхового житлового будинку та біля його меж природоохоронні території відсутні. в) Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, відсутні.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

Необхідності у розгляданні альтернатив планованої діяльності (у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено) – немає. Вибір майданчика будівництва проведено з урахуванням соціально-економічного розвитку району. Альтернативи іншого характеру відсутні з огляду на необхідність провадження даної планованої діяльності.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Перевірка матеріалів Детального плану території, розділу «Охорона навколишнього природного середовища», на відповідність діючим нормативно-правовим документам у цій галузі. Обсяг досліджень передбачається відповідно до ст.11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Для розробки СЕО передбачається використовувати наступну інформацію: доповіді про стан довкілля, статистичну інформацію, дані моніторингу стану довкілля, оцінку впливу на довкілля планової діяльності та об'єкту, які можуть мати значний вплив на довкілля, пропозиції щодо зміни існуючого

функціонального використання території.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглядати заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством та нормативно-правовими актами. Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища при розміщенні, проектуванні, будівництві, введенні в експлуатацію, експлуатації, консервації, споруд та інших об'єктів. Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог: а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій; б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища; в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів; г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення; д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні; е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб; є) здійснення заходів щодо збереження і невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами. Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві об'єктів доцільно максимально повно використовувати сучасні вискоелективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища» у містобудівній документації повинен відповідати вимогам ст. 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Пропонується така структура Звіту про СЕО: 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування; 2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); 3) характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); 4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування; 6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків; 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування; 8) обґрунтування

вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалась стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки); 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; 10) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-9 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження та пропозиції та строки їх подання

Зауваження до заяви щодо обсягу проведення СЕО приймаються у Чорноморській міській раді за адресою: 68000, Одеська обл., Одеський р-н, м. Чорноморськ, проспект Миру, буд. 33, каб 117; у письмовому вигляді особисто, або на електронну адресу Чорноморської міської ради: <https://od.cmr.gov.ua/> Ознайомитись з повним текстом Заяви про визначення обсягу СЕО можна у приміщенні Чорноморської міської ради та на сторінці Чорноморської міської ради в мережі Інтернет od.cmr.gov.ua Граничний строк надання зауважень становить 10 календарних днів з моменту отримання заяви. Строк громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки встановлюватиметься замовником і становитиме не менш як 10 днів з дня її оприлюднення у встановленому порядку. Зауваження, надані поза межами визначеного строку, не приймаються та не розглядаються.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

у Чорноморській міській раді за адресою: 68000, Одеська обл., Одеський р-н, м. Чорноморськ, проспект Миру, буд. 33, каб 117 та на електронній адресі Чорноморської міської ради: <https://od.cmr.gov.ua/> від 10.01.2025

Замовник/Уповноважена особа замовника:

Виконавчий комітет Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області/
Субботкіна Ольга Єгорівна

УКРАЇНА

**ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

вул. Канатна, 83, м. Одеса, 65012, тел. (048) 728-35-05

E-mail: ecolog@od.gov.ua веб-сайт: <https://ecology.od.gov.ua/> Код ЄДРПОУ 38721915

№ _____
на № _____ від _____

**Чорноморська міська рада
Одеського району Одеської області**

Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації (далі – Департамент) на виконання вимог частин 2 та 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» розглянув Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 10.01.2025 (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки № 10-01-12844-25) до документа державного планування «Детальний план частини території 13-го мікрорайону м. Чорноморська Одеського району Одеської області загальною площею 1,0 га для будівництва багатоповерхового житлового будинку» та, в межах компетенції, надає наступні пропозиції, які необхідно врахувати при складанні звіту про стратегічну екологічну оцінку.

Вимоги до структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку, визначені частиною 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» є обов’язковими.

Відповідно до частини 3 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» у складі містобудівної документації звітом про стратегічну екологічну оцінку для проектів містобудівної документації є розділ «Охорона навколишнього природного середовища».

Розроблення детального плану території та звіту про стратегічну екологічну оцінку необхідно здійснювати відповідно до вимог законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про стратегічну екологічну оцінку», ДСТУ-Н ББ.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації» та з урахуванням вимог:

- Закону України «Про природно-заповідний фонд України»,
- Земельного, Водного та Лісового кодексів України;
- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

СЕД АСКОД Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
ДОКУМЕНТ № 134/06/05-07/2-25/182 від 13.01.2025
Сертифікат 5E984D526F82F38F04000000728F5601CE41F604
Підписувач ШАТОХІНА ІРИНА ВАДИМІВНА
Дійсний з 22.03.2024 14:12:39 по 22.03.2025 23:59:59

- Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закону України «Про управління відходами»;
- Закону України «Про рослинний світ»;
- Закону України «Про тваринний світ»;
- Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів»;
- Закону України «Про екологічну мережу України» (відповідно до Регіональної схеми формування екологічної мережі Одеської області, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 20.05.2011 № 136-VI (електронну версію розміщено на офіційній сторінці Департаменту <http://ecology.odessa.gov.ua>), територія Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області входить до Азово-Чорноморського природного екологічного коридору міжнародної екологічної мережі, Азово-Чорноморського природного коридору національної екологічної мережі, Чорноморського прибережно-морського регіонального екологічного коридору. Згідно з частиною 4 статті 15 Закону України «Про екологічну мережу» регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності);
- частини 3 статті 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (містобудівна документація розробляється у формі електронного документа, формат якого визначається Кабінетом Міністрів України, на оновленій картографічній основі, облікованій у Державному картографо-геодезичному фонді України, в цифровій формі як набори тематичних геопросторових даних у Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000 і єдиній системі класифікації та кодування об'єктів містобудування для формування баз даних містобудівного кадастру);
- Закону України «Про охорону земель» (у разі наявності сільськогосподарських угідь, необхідно надати інформацію щодо якісної характеристики ґрунтового покриття та дані щодо наявності земель особливо цінного призначення);
- при проектуванні інженерних мереж та споруд забезпечити дотримання вимог ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення» (у тому числі щодо проведення розрахунку водопостачання та водовідведення, влаштування очисних споруд виробничих, господарсько-побутових стоків, дощової каналізації тощо);
- навести опис технологічного процесу запланованої діяльності із зазначенням усіх чинників впливу на навколишнє середовище, у тому числі на

здоров'я населення, з урахуванням кумулятивних ефектів, технічних рішень, спрямованих на усунення чи зменшення шкідливих впливів, у тому числі, заходи щодо запобігання або зменшення надходження у навколишнє середовище забруднюючих речовин, стоків, запахів, шумів, попередження виснаження поверхневих і підземних водних ресурсів;

- деталізувати інформацію щодо поводження з відходами, а саме: привести розрахунки утворення відходів із визначенням місць їх тимчасового розміщення та подальшого поводження з ними (якісні та кількісні характеристики відходів, що утворюються під час реалізації діяльності на усіх етапах); організації роздільного збирання корисних компонентів відходів, у тому числі твердих побутових відходів;

- включення до звіту про стратегічну екологічну оцінку інформації про розглянуті виправдані альтернативи та обґрунтування їх вибору, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено (вимоги статей 10, 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

Директор

Ірина ШАТОХІНА